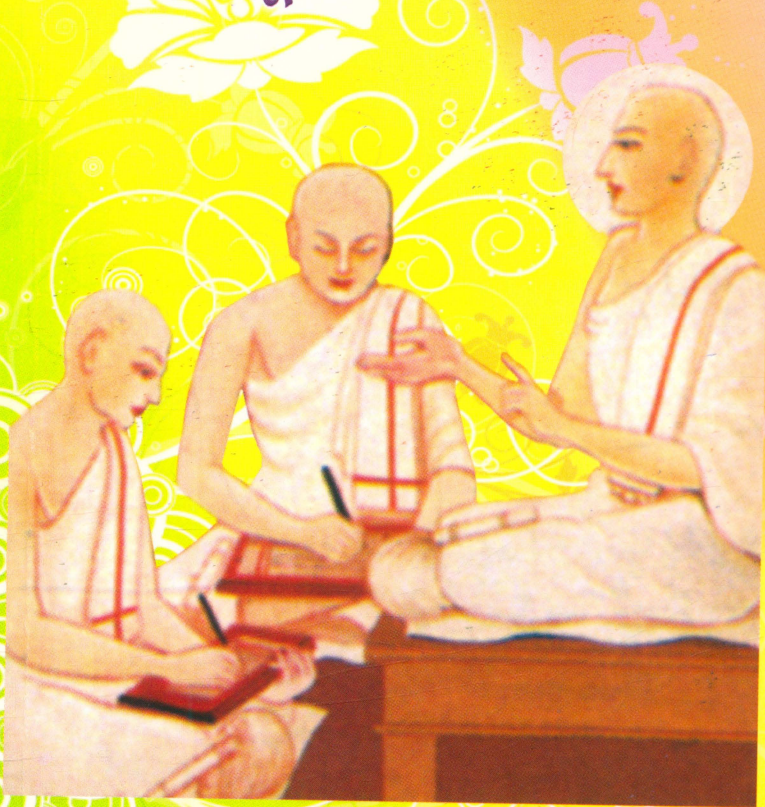

ઠેશરસૂરિ સ્વાધ્યાયતીર્થ

શ્રી વિતરાગ સ્તોત્ર, વૈરાગ્યશતક, ઇન્દ્રિય પરાજય શતક, શ્રી પોડશક પ્રકરણ

કલિકાલ કલ્પતરૂ શાસન,
સંઘ અને સમુદાયની સુરક્ષા, સંવૃદ્ધિ,
સર્વોન્નતિ કરનારા

અજાહરા પાર્શ્વનાથ પ્રભુનો જય હો...

વિજય હો....

જય જયકાર હો...

શ્રી તીર્થંકર પરમાત્માના મુખકમલમાં વસનારી
ભક્ત હૃદયમાં સદા નિવાસ કરનારી

હે માં શ્રુતદેવી! સરસ્વતિ!

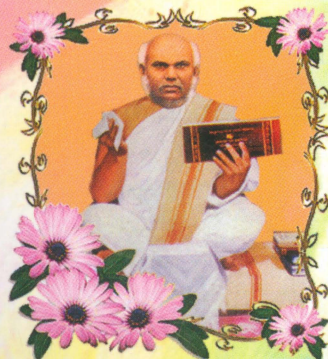
આપ મને જ્ઞાનવાન, વિનયવાન અને
વિવેકવાન બનાવો...

જિનશાસનની અમર પતાકાને
અંબરમાં લહેરાવનારા યોગનિષ્ઠ
પ.પૂ. આચાર્યશ્રી

વિજયકેશરસૂરીશ્વરજી મહારાજ

આપનું મંગલ સાનિધ્ય અમને સદા મળતુ રહો...

કેશરસૂરિ સ્વાધ્યાયતીર્થ

શિખર - ૫

શબ્દસપ્ત

વાચસ્વર, બહુશ્રુત, સર્વજ્ઞ
શ્રુતકેવલી

કૃપાવૃષ્ટિ

ભોપાલતીર્થોદ્ધારક, ગચ્છાધિપતિ

પ.પૂ. આચાર્યશ્રી વિજય હેમપ્રભસૂરીશ્વરજી મ.સા.

સત્વશાળી પ્રવચનકાર, ગુરુકૃપાપાત્ર

પ.પૂ. પંન્યાસ પ્રવરશ્રી વિજ્ઞાનપ્રભ વિજયજી મ.સા.

સ્વાધ્યાયતીર્થ સર્જક

બંધુબેલડી

પ.પૂ. મુનિરાજશ્રી પુંડરીકપ્રભ વિજયજી મ.સા.

પ.પૂ. મુનિરાજશ્રી પુનિતપ્રભ વિજયજી મ.સા.

પુનિત સાહિત્ય : કેશરસૂરિ સ્વાધ્યાયતીર્થ-૫

પુનિત અવસર : ભવોદધિતારક પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રીનો તૃતીય વર્ષીતપ

આવૃત્તિ : પ્રથમ, વિ.સં. ૨૦૭૦ વીર સં. ૨૫૪૦ ઇ.સ.૨૦૧૪

તિથિ : વૈશાખ સુદ ૩ (અખાત્રીજ), તા. ૨-૫-૧૪, શુક્રવાર

નકલ : ૧૦૦૦

કિંમત : રૂ. ૮૦/-

આ કેશરસૂરિ સ્વાધ્યાય તીર્થનું પાયાથી શિખર સુધીનું નિર્માણ જ્ઞાતામાંથી થયેલ છે. દીક્ષાર્થી-મુમુક્ષુએ ધ્યાનમાં લેવું.

પ્રકાશક / પ્રાસિસ્થાન :

શ્રી મુક્તિચંદ્ર શ્રમણ આરાધના ટ્રસ્ટ

ગિરિવિહાર, મુક્તિનગર, તલેટી રોડ, પાલીતાણા-૩૬૪૨૭

(ગુજ.) ફોન : (૦૨૮૪૮) ૨૫૨૨૫૮, ૨૫૧૦૦૩

પ્રકાશકના અન્ય સાહિત્ય પણ જે ધ્યાન, યોગ, વૈરાગ્યથી ભરપૂર છે, જેનું વાંચન, મનન, નિધિધ્યાસન દ્વારા આત્મા ઉત્તરોત્તર સિદ્ધિગતિને પ્રાપ્ત કરી શકે તેવા ગ્રંથો છે. જે શ્રમણો કે દીક્ષાર્થીને ખૂબ જ વાંચવા યોગ્ય છે તો આજે મંગાવો...

મુદ્રક : રાજુલ આર્ટસ, ઘાટકોપર, ફોન : ૯૭૬૯૭૯૧૯૯૦

પ્રસ્તાવના...

હે શ્રમણો! ચાલો સ્વાધ્યાયતીર્થની યાત્રા કરવા જઈએ...

દૂષમકાળે જિનબિંબ જિનાગમ ભવિયાણ કું આધારા...

આજે દુનિયા પ્રાયઃ અજબ ગજબનું વિચારે છે. મિરેકલ આશ્ચર્યકારી રચનાઓનો માનવ મનસૂબો વિશ્વ પર છવાઈ ચૂક્યો છે. જેથી માનવ મસ્તિષ્કથી ક્યારેય ન ચિંતવેલું, ક્યારેય ન વિચારેલું, ક્યારેક બની જતું હોય છે.

જિનશાસનના ધરોહર સમા અદ્ભૂત તીર્થો આજે પણ આ વિશ્વનું સૌંદર્ય છે. તીર્થંકર પરમાત્મા અને મહાપુરૂષોના પદાર્પણથી પાવન બનેલી વસુંધરા સ્વરૂપ તીર્થો પ્રાચીનતાની ક્ષિતિજે શોભી રહ્યા છે તો વર્તમાનમાં આસ્થાનું સ્થાન બનેલા દેવ-દેવીનાં તીર્થો, મહાઉપકારી માતા-પિતાના તીર્થો એ અર્વાચીનતાના આસમાનને આંબી રહ્યા છે પરંતુ....

પ્રાચીનતાની ક્ષિતિજ અને અર્વાચીનતાના આકાશની વચ્ચે અડીખમ ઉભેલું જો કોઈ તીર્થ હોય તો તે છે ‘શ્રુતતીર્થ’, ‘સ્વાધ્યાયતીર્થ’ જેની યશોગાથા માનવમનને આશ્ચર્યમાં ગરકાવ કરી દે છે.

‘તારે તે તીર્થ’ અને તીર્થયાત્રા કરનાર ભવસાગર તરે છે એવા સ્વાધ્યાયતીર્થમાં પહોંચવાનો રાજમાર્ગ છે “ભાવના”.

સ્વાધ્યાય તીર્થનો પ્રવેશદ્વાર છે “વિનય”. જેનું દ્વાર પ્રાચીનતીર્થવત્ નાનું છે. જેમાં પ્રવેશતાં મસ્તક સ્વયમેવ ઝૂકી જાય છે.

સ્વાધ્યાય તીર્થના ૫ સોપાન છે. જે તીર્થના મૂળનાયક સુધી પહોંચતા સહાય કરે છે. સોપાન નંબર (૧) વાયના (૨) પૃથ્વીના (૩) પરાવર્તના (૪) અનુપ્રેક્ષા (૫) ધર્મકથા.

અષ્ટાપદ તીર્થના સોપાન જેમ અતિ કપરા છે, જે જઘન્ય તપોબળે અતિ કષ્ટથી સર કરી શકાય, તો ગૌતમસ્વામીની જેમ લબ્ધિથી શીઘ્ર સર કરી શકાય છે તેમ આ સ્વાધ્યાયતીર્થના ૫ સોપાન સર કરવા તે મંદ ક્ષયોપશમવાળાને ચિરકાળ પર્યંત કષ્ટદાયી બને છે, જ્યારે તીવ્રક્ષયોપશમવાળાને અલ્પ પુરૂષાર્થથી વિશેષ લાભદાયી બને છે.

સ્વાધ્યાય તીર્થના સોપાન સર કરનાર ભવ્યાત્મા “સમ્યક્ત્વ”ના તેજસ્વી તિલકને મસ્તક પર ધારણ કરી શકે છે. સમ્યક્ત્વના તેજસ્વી તિલકને ધારણ કરનાર નિર્મળ પરિણતિવાળો સુવિશુદ્ધ અધ્યવસાય યુક્ત, શુભ કાર્યોમાં યોગક્ષેમ કરનારો બને છે.

એ સ્વાધ્યાયતીર્થના ૪ આધારસ્તંભ છે મતિ, શ્રુત, અવધિ અને મનઃપર્યવજ્ઞાનરૂપે “૪ જ્ઞાન”.

સ્વાધ્યાય તીર્થમાં મૂળનાયક પ્રભુ છે “કેવળજ્ઞાન”. જે સર્વાતિશાથી, સર્વ શિરોમણી સૂર્યવત્ તેજસ્વી પ્રકાશપુંજ સ્વરૂપ છે. જેમાં આપણું શુદ્ધ સ્વરૂપ પ્રતીત થાય છે. જે સ્વરૂપ આપણે પ્રાપ્ત કરવાનું છે.

સ્વાધ્યાય તીર્થનું શિખર છે “ચારિત્ર”. જે ઉન્નત રહી સર્વથા, સર્વકાળ બધું જ સહન કરી સિદ્ધપદ પ્રાપ્ત કરવાની પ્રેરણા આપે છે.

સ્વાધ્યાય તીર્થની અમરપતાકા છે “તપધર્મ.” જે યુગ યુગ સુધી લહેરાવનારને અનંત ભવોની પાપરાશીને ભસ્મ કરી પરમ પદ-સિદ્ધશિલા પર પહોંચાડવા સમર્થ છે.

જિનશાસન તો શ્રુતસિંધુ છે.

જેમાં મહાનિધાન સમ, સર્વજ્ઞભાષિત, પૂર્વધર પ્રતિપાદિત (નિરૂપિત) અણમોલ તત્ત્વો, અકાટ્યતર્કો અને પરમાર્થથી ભરપૂર અદ્ભૂત પદાર્થો છે જેનો સાંગોપાંગ પઠન-પાઠન કરવાનો એકમાત્ર અધિકાર યોગદ્વહન કરેલ શ્રમાણને છે તો શા માટે પ્રમાદમાં પડી આપણે સ્વાધ્યાય તીર્થની યાત્રાથી વંચિત રહેવું?

આ સ્વાધ્યાય તીર્થની યાત્રા ક્યારે પણ, ક્યાંય પણ કરી શકશો.

સ્વાધ્યાયતીર્થની આરાધના-ઉપાસના કરતા આશાતના કે ઉપેક્ષા ન થઈ જાય તેનો ખાસ ખ્યાલ રાખશો. નહીંતર સ્વાધ્યાય તીર્થના દર્શન પણ દુર્લભ બની જશે.

સર્વે મુમુક્ષુ શ્રમાણ-શ્રમાણી સ્વાધ્યાય તીર્થને સર્વોત્કૃષ્ટભાવ સાથે આરાધી નિર્વાણપદને પામો એ જ અંતરની પરમ ભાવના...

બંધુ બેલડી

મુનિ શ્રી પુંડરીક પ્રભવિજયજી મ.સા.

મુનિ શ્રી પુનિતપ્રભવિજયજી મ.સા.

પાલીતાણા, ગિરિવિહાર

ચૈત્ર સુદ ૧, વિ.સં. ૨૦૭૦

પ્રકાશકની પરમ ભાવના...

પરમ કલ્યાણકારી શ્રી જિનશાસનની અમૂલ્ય ભેટ રૂપ આગમ ગ્રંથોનું પઠન-પાઠન અને શ્રવાણ કરનાર શ્રમાણ ત્યાગ-વૈરાગ્યના વૈભવથી સમૃદ્ધ બને છે અને તે જ ગીતાર્થ બને છે.

તપાગચ્છાધિરાજ પ.પૂ. શ્રી મુક્તિવિજયજી (મૂલચંદ્રજી) મ.સા. પોતાના શિષ્યોને ૫ પ્રહર સ્વાધ્યાય કરાવતા, એજ શ્રંખલામાં યોગનિષ્ઠ પ.પૂ.આ. શ્રી વિજયકેશરસૂરિ મ.સા. અભ્યાસ કરનાર સાધુને કડક શબ્દોમાં શિક્ષા આપતા કહેતા કે “સાધુઓ! ભણશો નહીં તો ભરૂંચના પાડા થશો.”

શાસનમાં આવા મહાપુરુષો સમયે સમયે પૃથ્વી પર પદાર્પણ કરી સંઘને જાગૃત રાખવા અનેક પ્રયત્નો કરતા રહ્યા છે.

તૃતીય વર્ષીતપ આરાધક, ગચ્છાધિપતિ પ.પૂ.આ. શ્રી વિ. હેમપ્રભસૂરીશ્વરજી મ.સા.ના શ્રમાણ-શ્રમાણી સમુદાયની જ્ઞાનરસિકતા અને સાહિત્ય પ્રકાશન પ્રત્યેનો જબ્બર પુરુષાર્થ સાથે આ “કેશરસૂરિ સ્વાધ્યાય તીર્થ”નું દેવવિમાનતુલ્ય નિર્માણ થયેલ છે.

જેના વિવિધ ગગનચુંબી શિખર બનશે જેમાં સ્મરણ, પ્રકરણો, શતકો, અષ્ટકો, શ્રમાણક્રિયાના સૂત્રો, દેવવંદનો, અન્ય ઘણી માહિતીથી ભરપૂર પ્રસ્તુત ગ્રંથમાં છન્નસ્થ અવસ્થાના યોગે પ્રુફ્ફશુદ્ધિ કરતા કોઈ પ્રેસ દોષ અથવા અમારાથી કંઈપણ ક્ષતિ રહી ગઈ હોય તો ત્રિવિધે ત્રિવિધે મિચ્છામિદુક્કડમ્...

અનુક્રમણિકા

૧. શ્રી વીતરાગસ્તોત્રમ્
૨. શ્રી વૈરાગ્યશતકમ્
૩. શ્રી ઇન્દ્રિય-પરાજય-શતકમ્
૪. સંબોધસત્તરી
૫. સિન્દૂર-પ્રકરઃ કાઢી નાખવાનુષ છે
૬. શ્રી ખોડશક પ્રકરણ

કલિકાલસર્વજ્ઞશ્રીહેમચન્દ્રાચાર્યરચિતમ્

શ્રી વીતરાગસ્તોત્રમ્

પ્રથમ પ્રકાશઃ સ્તુતિ સુવાસ

યઃ પરાત્મા પરં જ્યોતિઃ, પરમઃ પરમેષ્ઠિનામ્ ।
આદિત્યવાર્ણ તમસઃ, પરસ્તાદામનન્તિ યમ્ ॥૧॥
સર્વે યેનોદ્ભૂલ્યન્ત, સમૂલાઃ ક્લેશપાદપાઃ ।
મૂઢ્ઘ્ના યસ્મૈ નમસ્યન્તિ, સુરાસુરનરેશ્વરાઃ ॥૨॥
પ્રાવર્તન્ત યતો વિદ્યાઃ, પુરુષાર્થપ્રસાધિકાઃ ।
યસ્ય જ્ઞાનં ભવદ્ભાવિ, ભૂતભાવાવભાસકૃત્ ॥૩॥
યસ્મિન્વિજ્ઞાનમાનન્દં, બ્રહ્મ ચૈકાત્મતાં ગતમ્ ।
સ શ્રદ્ધેયઃ સ ચ દ્યેયઃ, પ્રપદ્યે શરણં ચ તમ્ ॥૪॥
તેન સ્યાં નાથવાંસ્તસ્મૈ, સ્પૃહ્યેયં સમાહિતઃ ।
તતઃ કૃતાર્થો ભૂયાસં, ભવેયં તસ્ય કિંકરઃ ॥૫॥
તત્ર સ્તોત્રેણ કુર્યાં ચ, પવિત્રાં સ્વાં સરસ્વતીમ્ ।
ઇદં હિ ભવકાન્તારે, જન્મિનાં જન્મનઃ ફલમ્ ॥૬॥
ફવાહં પશોરપિ પશુ-વીતરાગસ્તવઃ ફવ ચ ।
ઉત્તિતીર્થુરરણ્યાનીં, પદ્ભ્યાં પદ્ગુરિવાસ્મ્યતઃ ॥૭॥
તથાપિ શ્રદ્ધામુગ્ધોઽહં, નોપાલભ્યઃ સ્ખલત્રપિ ।
વિશૃંખલાપિ વાગ્વૃત્તિઃ, શ્રદ્ધદધાનસ્ય શોભતે ॥૮॥
શ્રીહેમચન્દ્રપ્રભવા-દ્વીતરાગસ્તવાદિતઃ ।
કુમારપાલભૂપાલઃ, પ્રાપ્નોતુ ફલમીપ્સિતમ્ ॥૯॥

દ્વિતીય પ્રકાશઃ કાચિક સુવાસ

પ્રિયઙ્ગુ-સ્ફટિક-સ્વાર્ણ, -પદ્મરાગાઞ્જનપ્રભઃ ।
પ્રભો! તવાધૌતશુચિઃ, કાયઃ કમિવ નાક્ષિપેત્ ॥૧॥
મન્દાર-દામવન્નિત્ય, -મવાસિત-સુગન્ધિનિ ।
તવાઙ્ગે ભૃંગતાં યાન્તિ, નેત્રાણિ સુરયોષિતામ્ ॥૨॥
દિવ્યામૃતરસાસ્વાદ, -પોષપ્રતિહતા ઇવ ।
સમાવિશન્તિ તે નાથ!, નાઙ્ગે રોગોરગવ્રજાઃ ॥૩॥
ત્વચ્ચાદર્શતલાલીન, -પ્રતિમાપ્રતિરૂપકે ।
ક્ષરત્સ્વેદવિલીનત્વ, -કથાઽપિ વપુષઃ કુતઃ? ॥૪॥
ન કેવલં રાગમુક્તં, વીતરાગ! મનસ્તવ ।
વપુઃસ્થિતં રક્તમપિ, ક્ષીરધારાસહોદરમ્ ॥૫॥
જગદ્વિલક્ષણં કિં વા, તવાન્યદ્વક્તુમીશ્મહે? ।
યદવિસ્રમબીભત્સં, શુભ્રં માંસમપિ પ્રભો! ॥૬॥
જલ-સ્થલસમુદ્ભૂતાઃ, સંત્યજ્ય સુમનઃસ્રજઃ ।
તવ નિઃશ્વાસસૌરભ્ય, -મનુયાન્તિ મધુવ્રતાઃ ॥૭॥
લોકોત્તરયમત્કાર, -કરી તવ ભવસ્થિતિઃ ।
યતો નાહારનીહારૌ, ગોચરશ્ચર્મચક્ષુષામ્ ॥૮॥

તૃતીય પ્રકાશઃ મૂલાતિશય સુવાસ

સર્વાભિમુખ્યતો નાથ!, તીર્થકૃન્નામકર્મજાત્ ।
સર્વથા સમ્મુખીનસ્ત્વ, -માનન્દયસિ યત્પ્રજાઃ ॥૧॥
યદોજનપ્રમાણેઽપિ, ધર્મદેશનસન્નિ ।
સંમાન્તિ કોટિશસ્તિર્યગ્-નૃદેવાઃ સપરિચ્છદાઃ ॥૨॥

તેષામેવ સ્વસ્વભાષા, -પરિણામમનોહરમ્ ।
 અપ્યેકરૂપં વચનં, યત્તે ધર્માવબોધકૃત્ ॥૩॥
 સાગ્રેડપિ યોજનશતે, પૂર્વોત્પન્ના ગદામ્બુદાઃ ।
 યદ્ગજસા વિલીયન્તે, ત્વદ્વિહારાનિલોર્મિભિઃ ॥૪॥
 નાવિર્ભવન્તિ યદ્ભૂમૌ, મૂષકાઃ શલભાઃ શુકાઃ ।
 ક્ષણેન ક્ષિતિપક્ષિપ્તા, અનતીય ઇવેતયઃ ॥૫॥
 સ્ત્રીક્ષેત્રપદ્માદિભવો, યદ્વૈરાગ્નિઃ પ્રશામ્યતિ ।
 ત્વત્કૃપાપુષ્કરાવર્ત, -વર્ષાદિવ ભુવસ્તલે ॥૬॥
 ત્વત્પ્રભાવે ભુવિ ભ્રામ્ય, -ત્યશિવોચ્છેદડિણ્ડિમે ।
 સમ્ભવન્તિ ન યન્નાથ!, મારયો ભુવનારયઃ ॥૭॥
 કામવર્ષિણિ લોકાનાં, ત્વયિ વિશ્વૈકવત્સલે ।
 અતિવૃષ્ટિરવૃષ્ટિર્વા, ભવેદન્નોપતાપકૃત્ ॥૮॥
 સ્વરાષ્ટ્ર-પરરાષ્ટ્રેભ્યો, યત્ ક્ષુદ્રોપદ્રવા દ્રુતમ્ ।
 વિદ્રવન્તિ ત્વત્પ્રભાવાત્, સિંહનાદાદિવ દ્વિપાઃ ॥૯॥
 યત્ક્ષીયતે ચ દુર્ભિક્ષં, ક્ષિતૌ વિહરતિ ત્વયિ ।
 સર્વાદ્ભુતપ્રભાવાદ્યે, જડ્ગમે કલ્પપાદપે ॥૧૦॥
 યન્મૂર્ઘ્નઃ પશ્ચિમે ભાગે, જિતમાર્તાણ્ડમાણ્ડલમ્ ।
 મા ભૂદ્રપુર્દ્ધરાલોક, -મિતીવોત્પિણ્ડિતં મહઃ ॥૧૧॥
 સ એષ યોગસામ્રાજ્ય, -મહિમા વિશ્વવિશ્રુતઃ ।
 કર્મક્ષયોત્યો ભગવન્!, કસ્ય નાશ્ચર્યકારણમ્? ॥૧૨॥
 અનન્તકાલપ્રચિત, -મનન્તમપિ સર્વથા ।
 ત્વત્તો નાન્યઃ કર્મકક્ષ-મુન્મૂલયતિ મૂલતઃ ॥૧૩॥

તથોપાયે પ્રવૃત્તસ્ત્વં, ક્રિયાસમભિહારતઃ ।

યથાનિચ્છન્નુપેયસ્ય, પરાં શ્રિયમશિશ્રિયઃ ॥૧૪॥

મૈત્રીપવિત્રપાત્રાય, મુદિતામોદશાલિને ।

કૃપોપેક્ષાપ્રતીક્ષાય, તુભ્યં યોગાત્મને નમઃ ॥૧૫॥

ચતુર્થ પ્રકાશઃ દેવકૃત અતિશય સુવાસ

મિથ્યાદૃશાં યુગાન્તાર્કઃ, સુદૃશામમૃતાઞ્જનમ્ ।

તિલકં તીર્થકુલ્લક્ષ્મ્યાઃ, પુરશ્ચક્રં તવૈધતે ॥૧॥

એકોડયમેવ જગતિ, સ્વામીત્યાખ્યાતુમુચ્છિતા ।

ઉચ્ચૈરિન્દ્રધ્વજવ્યાજા, -તર્જની જમ્ભવિદ્વિષા ॥૨॥

યત્ર પાદૌ પદં ધત્ત, -સ્તવ તત્ર સુરાસુરાઃ ।

કિરન્તિ પઙ્કજવ્યાજા, -ચ્છિયં પઙ્કજવાસિનીમ્ ॥૩॥

દાનશીલતપોભાવ, -ભેદાદ્ધર્મ ચતુર્વિધમ્ ।

મન્યે યુગપદ્યાખ્યાતું, ચતુર્વક્ત્રોડભવદ્ ભવાન્ ॥૪॥

ત્વયિ દોષત્રયાત્ ત્રાતું, પ્રવૃત્તે ભુવનત્રયીમ્ ।

પ્રાકારત્રિતયં ચક્રુ, -સ્રયોડપિ ત્રિદિવૌકસઃ ॥૫॥

અધોમુખાઃ કણ્ટકાઃ સ્યુ, -ધર્ત્ર્યાં વિહરતસ્તવ ।

ભવેયુઃ સમ્મુખીનાઃ કિં, તામસાસ્તિગ્મરોચિષઃ? ॥૬॥

કેશરોમનખશ્મશ્રુ, તવાવસ્થિતમિત્યયમ્ ।

બાહ્યોડપિ યોગમહિમા, નામસ્તીર્થકરૈઃ પરૈઃ ॥૭॥

શબ્દરૂપરસસ્પર્શ, -ગન્ધાખ્યાઃ પગ્ચ ગોચરાઃ ।

ભજન્તિ પ્રાતિકૂલ્યં ન, ત્વદગ્રે તાર્કિકા ઇવ ॥૮॥

ત્વત્પાદાવૃત્તવઃ સર્વે, યુગપત્પર્યુપાસતે ।
 આકાલકૃતકન્દર્પ, -સાહાય્યકભયાદિવ ॥૯॥
 સુગન્ધ્યુદકવર્ષેણ, દિવ્યપુષ્પોત્કરેણ ચ ।
 ભાવિત્વત્પાદસંસ્પર્શાં, પૂજયન્તિ ભુવં સુરાઃ ॥૧૦॥
 જગત્પ્રતીક્ષ્ય ત્વાં યાન્તિ, પક્ષિણોઽપિ પ્રદક્ષિણમ્ ।
 કા ગતિર્મહતાં તેષાં?, ત્વયિ યે વામવૃત્તયઃ ॥૧૧॥
 પઞ્ચેન્દ્રિયાણાં દૌઃશીલ્યં, ક્વ ભવેદ્ ભવદન્તિકે ।
 એકેન્દ્રિયોઽપિ યન્મુખ્ય, -ત્યનિલઃ પ્રતિકૂલતામ્ ॥૧૨॥
 મૂર્ધ્ના નમન્તિ તરવ, -સ્ત્વન્માહાત્મ્યયમતૃકતાઃ ।
 તત્કૃતાર્થ શિરસ્તેષાં, વ્યર્થ મિથ્યાદૃશાં પુનઃ ॥૧૩॥
 જઘન્યતઃ કોટિસફુખ્યા, -સ્ત્વાં સેવન્તે સુરાસુરાઃ ।
 ભાગ્યસમ્ભારલભ્યેઽર્થે, ન મન્દા અપ્યુદાસતે ॥૧૪॥

પંચમ પ્રકાશઃ પ્રાતિહાર્ય શ્રિય સુવાસ

ગાયત્રિવાલિવિરુતૈ-નૃત્યત્રિવ ચલૈર્દલૈઃ ।
 ત્વદ્ગુણૈરિવ રક્તોઽસૌ, મોદતે ચૈત્યપાદપઃ ॥૧॥
 આયોજનં સુમનસો, ડધસ્તાન્નિશ્ચિમ્બન્ધનાઃ ।
 જાનુદઘ્નીઃ સુમનસો, દેશનોવ્યાં કિરન્તિ તે ॥૨॥
 માલવકૈશિકીમુખ્ય, -ગ્રામરાગપવિત્રિતઃ ।
 તવ દિવ્યો ધ્વનિઃ પીતો, હર્ષોદ્ગ્રીવૈર્મૃગૈરપિ ॥૩॥
 તવેન્દુધામધવલા, ચક્રાસ્તિ ચમરાવલી ।
 હંસાલિરિવ વક્ત્રાબ્જ, -પરિચર્યાપરાયાણા ॥૪॥

મૃગેન્દ્રાસનમારૂઢે, ત્વયિ તન્વતિ દેશનામ્ ।
 શ્રોતું મૃગાઃ સમાયાન્તિ, મૃગેન્દ્રમિવ સેવિતુમ્ ॥૫॥
 ભાસાં ચયૈઃ પરિવૃત્તો, જ્યોત્સ્નાભિરિવ ચન્દ્રમાઃ ।
 ચકોરાણામિવ દૃશાં, દદાસિ પરમાં મુદ્દમ્ ॥૬॥
 કુન્દુભિર્વિશ્વવિશ્વેશ!, પુરો વ્યોમિ પ્રતિધ્વનન્ ।
 જગત્યામેષુ તે પ્રાજયં, સામ્રાજ્યમિવ શંસતિ ॥૭॥
 તવોર્ધ્વમૂર્ધ્વં પુણ્યર્દ્ધિ, -ક્રમસબ્રહ્મચારિણી ।
 છત્રત્રયી ત્રિભુવન-પ્રભુત્વપ્રૌઢિશંસિની ॥૮॥
 એતાં ચમત્કારકરીં, પ્રાતિહાર્યશ્રિયં તવ ।
 ચિત્રીયન્તે ન કે દૃષ્ટ્વા, નાથ! મિથ્યાદૃશોડપિ હિ? ॥૯॥

૫૪ પ્રકાશઃ પ્રતિપક્ષનિરાશ સુવાસ

લાવાણ્યપુણ્યવપુષિ, ત્વયિ નેત્રામૃતાઞ્જને ।
 માધ્યસ્થ્યમપિ દ્વૈઃસ્થયાય, કિમ્પુનર્દ્વેષવિપ્લવઃ? ॥૧॥
 તવાપિ પ્રતિપક્ષોડસ્તિ, સોડપિ કોપાદિવિપ્લુતઃ ।
 અનયા કિંવદન્ત્યાપિ, કિં જીવન્તિ વિવેકિનઃ ॥૨॥
 વિપક્ષસ્તે વિરક્તશ્ચેત્, સ ત્વમેવાથ રાગવાન્ ।
 ન વિપક્ષો વિપક્ષઃ કિં, ખદ્યોતો દ્યુતિમાલિનઃ? ॥૩॥
 સ્પૃહયન્તિ ત્વદ્યોગાય, યત્તેડપિ લવસત્તમાઃ ।
 યોગમુદ્રાદરિદ્રાણાં, પરેષાં તત્કથૈવ કા? ॥૪॥
 ત્વાં પ્રપદ્યામહે નાથ!, ત્વાં સ્તુમસ્ત્વામુપાસ્મહે ।
 ત્વત્તો હિ ન પરસ્ત્રાતા, કિમ્બ્રૂમઃ? કિમુ કુર્મહે? ॥૫॥

સ્વયં મલીમસાચારૈઃ, પ્રતારણપરૈઃ પરૈઃ ।
 વચ્ચયતે જગદધ્યેતત્, કસ્ય પૂત્કુર્મહે પુરઃ? ॥૬॥
 નિત્યમુક્તાન્ જગજ્જન્મ, -ક્ષેમક્ષયકૃતોદમાન્ ।
 વન્ધ્યાસ્તનન્ધયપ્રાયાન્, કો દેવાંશ્ચેતનઃ શ્રયેત્? ॥૭॥
 કૃતાર્થા જઠરોપસ્થ-દ્વુઃસ્થિતૈરપિ દૈવતૈઃ ।
 ભવાદૃશાન્નિહનુવતે, હાહા ! દેવાસ્તિકાઃ પરે ॥૮॥
 ખપુષ્પપ્રાયમુત્રેક્ષ્ય, કિઞ્ચિન્માનં પ્રકલ્પ્ય ચ ।
 સંમાન્તિ દેહે ગેહે વા, ન ગેહેનર્દિનઃ પરે ॥૯॥
 કામરાગસ્નેહરાગા, -વીષત્કરનિવારણૌ ।
 દૃષ્ટિરાગસ્તુ પાપીયાન્, દુરુચ્છેદઃ સતામપિ ॥૧૦॥
 પ્રસન્નમાસ્યં મધ્યસ્થે, દૃશૌ લોકમ્પૂર્ણં વયઃ ।
 ઇતિ પ્રીતિપદે બાહં, મૂઢાસ્ત્વય્યપ્યુદાસતે ॥૧૧॥
 તિષ્ઠેદ્ વાયુર્દ્રવેદદ્રિ-જ્વલેજ્જલમપિ ક્વચિત્ ।
 તથાપિ ગ્રસ્તો રાગાદૈ, -નામો ભવિતુમર્હતિ ॥૧૨॥

સપ્તમ પ્રકાશઃ જગત્કૃતૃત્વનિરાશ સુવાસ
 ધર્માધર્મૌ વિના નાહ્નં, વિનાહ્નેન મુખં કુતઃ? ।
 મુખાદ્વિના ન વક્તૃત્વં, તચ્છાસ્તારઃ પરે કથમ્? ॥૧॥
 અદેહસ્ય જગત્સર્ગે, પ્રવૃત્તિરપિ નોચિતા ।
 ન ચ પ્રયોજનં કિંચિત્, સ્વાતન્ત્ર્યાન્ન પરાજ્ઞયા ॥૨॥
 કીડયા ચેત્પ્રવર્તેત, રાગવાન્સ્યાત્કુમારવત્ ।
 કૃપયાઽથ સૃજેતર્હિ, સુખ્યેવ સકલં સૃજેત્ ॥૩॥

દુઃખદોર્ગત્યદુર્યોનિ, -જન્માદિક્લેશવિહ્વલમ્ ।
 જનં તુ સૃજતસ્તસ્ય, કૃપાલોઃ કા કૃપાલુતા? ॥૪॥
 કર્મપિણ્ધઃ સ ચેત્તર્હિ, ન સ્વતન્ત્રોડસ્મદાદિવત્ ।
 કર્મજન્યે ચ વૈચિત્ર્યે, કિમનેન શિખણિડના ॥૫॥
 અથ સ્વભાવતો વૃત્તિ, -રવિતક્ર્યા મહેશિતુઃ ।
 પરીક્ષકાણાં તર્હિષ, પરીક્ષાક્ષેપડિણિમઃ ॥૬॥
 સર્વભાવેષુ કર્તૃત્વં, જ્ઞાતૃત્વં યદિ સમ્મતમ્ ।
 મતં નઃ સન્તિ સર્વજ્ઞા, મુક્તાઃ કાયભૃતોડપિ ચ ॥૭॥
 સૃષ્ટિવાદકુહેવાક, -મુન્મુચ્યેત્યપ્રમાણકમ્ ।
 ત્વચ્છાસને રમન્તે તે, યેષાં નાથ! પ્રસીદસિ ॥૮॥

અષ્ટમ પ્રકાશઃ સ્યાદ્વાદ સુવાસ

સત્ત્વસ્યૈકાન્તનિત્યત્વે, કૃતનાશાકૃતાગમૌ ।
 સ્યાતામેકાન્તનાશેડપિ, કૃતનાશાકૃતાગમૌ ॥૧॥
 આત્મન્યૈકાન્તનિત્યે સ્યાન્, ન ભોગઃ સુખદુઃખયોઃ ।
 એકાન્તાનિત્યરૂપેડપિ, ન ભોગઃ સુખદુઃખયોઃ ॥૨॥
 પુણ્યપાપે બન્ધમોક્ષૌ, ન નિત્યૈકાન્તદર્શને ।
 પુણ્યપાપે બન્ધમોક્ષૌ, નાનિત્યૈકાન્તદર્શને ॥૩॥
 ક્રમાક્રમાભ્યાં નિત્યાનાં, યુજ્યતેડર્થક્રિયા ન હિ ।
 એકાન્તક્ષણિકત્વેડપિ, યુજ્યતેડર્થક્રિયા ન હિ ॥૪॥
 યદા તુ નિત્યાનિત્યત્વ, રૂપતા વસ્તુનો ભવેત્ ।
 યથાત્થ ભગવન્નૈવ, તદા દોષોડસ્તિ કશ્ચન ॥૫॥

ગુડો હિ કફહેતુઃ સ્યાન્, નાગરં પિત્તકારણમ્ ।
 દ્વયાત્મનિ ન દોષોઽસ્તિ, ગુડનાગરભેષજે ॥૬॥
 દ્વયં વિરુદ્ધં નૈકત્રા, -સત્પ્રમાણપ્રસિદ્ધિતઃ ।
 વિરુદ્ધવર્ણયોગો હિ, દૃષ્ટો મેચકવસ્તુષુ ॥૭॥
 વિજ્ઞાનસ્યૈકમાકારં, નાનાકારકરમ્બિતમ્ ।
 ઇચ્છંસ્તથાગતઃ પ્રાજ્ઞો, નાનેકાન્તં પ્રતિક્ષિપેત્ ॥૮॥
 ચિત્રમેકમનેકં ચ, રૂપં પ્રામાણિકં વદન્ ।
 યોગો વૈશેષિકો વાપિ, નાનેકાન્તં પ્રતિક્ષિપેત્ ॥૯॥
 ઇચ્છન્પ્રધાનં સત્વાદૈ, -વિરુદ્ધૈર્ગુમ્ફિતં ગુણૈઃ ।
 સાહ્ય્યઃ સહ્ય્યાવતાં મુખ્યો, નાનેકાન્તં પ્રતિક્ષિપેત્ ॥૧૦॥
 વિમતિઃ સમ્મતિર્વાપિ, ચાર્વાકસ્ય ન મૃગ્યતે ।
 પરલોકાત્મમોક્ષેષુ, યસ્ય મુહ્યતિ શેમુષી ॥૧૧॥
 તેનોત્પાદવ્યયસ્થેમ, -સમ્મિત્રં ગોરસાદિવત્ ।
 ત્વદુપજ્ઞં કૃતધિયઃ, પ્રપત્તા વસ્તુતસ્તુ સત્ ॥૧૨॥

નવમ પ્રકાશઃ ભક્તિફલ સુવાસ

યત્રાલ્પેનાપિ કાલેન, ત્વદ્ભક્તેઃ ફલમાપ્યતે ।
 કલિકાલઃ સ એકોઽસ્તુ, કૃતં કૃતયુગાદિભિઃ ॥૧॥
 સુખમાતો દુઃખમાયાં, કૃપા ફલવતી તવ ।
 મેરુતો મરુભૂમૌ હિ, શ્લાઘ્યા કલ્પતરોઃ સ્થિતિઃ ॥૨॥
 શ્રાદ્ધઃ શ્રોતા સુધીર્વક્તા, યુજ્યેયાતાં યદીશ! તત્ ।
 ત્વચ્છાસનસ્ય સામ્રાજ્ય, -મેકચ્છત્રં કલાવપિ ॥૩॥

યુગાન્તરેડપિ ચેન્નાથ!, ભવન્ત્યુચ્છૃંખલાઃ ખલાઃ ।
 વૃથૈવ તર્હિ કુપ્યામઃ, કલયે વામકેલયે ॥૪॥
 કલ્યાણસિદ્ધયૈ સાધીયાન્, કલિરેવ કષોપલઃ ।
 વિનાગ્નિં ગન્ધમહિમા, કાકતુણ્ડસ્ય નૈધતે ॥૫॥
 નિશિ દીપોડમ્બુધૌ દ્વીપં, મરૌ શાખી હિમે શિખી ।
 કલૌ દુરાપઃ પ્રાપ્તોડયં, ત્વત્પાદાબ્જરજઃકણઃ ॥૬॥
 યુગાન્તરેષુ ભ્રાન્તોડસ્મિ, ત્વદ્દર્શનવિનાકૃતઃ ।
 નમોડસ્તુ કલયે યત્ર, ત્વદ્દર્શનમજાયત ॥૭॥
 બહુદોષો દોષહીનાત્, ત્વત્તઃ કલિરશોભત ।
 વિષયુક્તો વિષહરાત્, ફણીન્દ્ર ઇવ રત્નતઃ ॥૮॥

દશમ પ્રકાશઃ ચારિત્ર સુવાસ

મત્પ્રસત્તેસ્ત્વત્પ્રસાદ, -સ્ત્વત્પ્રસાદાદિયં પુનઃ ।
 ઇત્યન્યોન્યાશ્રયં ભિન્ધિ, પ્રસીદ ભગવન્ ! મયિ ॥૧॥
 નિરીક્ષિતું રૂપલક્ષ્મીં, સહસ્રાક્ષોડપિ ન ક્ષમઃ ।
 સ્વામિન્ ! સહસ્રજિહ્વોડપિ, શક્તો વક્તું ન તે ગુણાન્ ॥૨॥
 સંશયાન્ નાથ! હરસે, ડનુત્તરસ્વર્ગિણામપિ ।
 અતઃ પરોડપિ કિં કોડપિ, ગુણઃ સ્તુત્યોડસ્તિ વસ્તુતઃ? ॥૩॥
 ઇદં વિરુદ્ધં શ્રદ્ધતાં, કથમશ્રદ્ધધાનકઃ? ।
 આનન્દસુખસક્તિશ્ચ, વિરક્તિશ્ચ સમં ત્વયિ ॥૪॥
 નાથેયં ઘટ્ટ્યમાનાપિ, દુર્ઘટા ઘટતાં કથમ્? ।
 ઉપેક્ષા સર્વસત્ત્વેષુ, પરમા ચોપકારિતા ॥૫॥

દ્વયં વિરુદ્ધં ભગવં, -સ્તવ નાન્યસ્ય કસ્યચિત્ ।
 નિર્ગન્થતા પરા યા ય, યા યોચ્યૈશ્ચકવર્તિતા ॥૬॥
 નારકા અપિ મોદન્તે, યસ્ય કલ્યાણપર્વસુ ।
 પવિત્રં તસ્ય ચારિત્રં, કો વા વર્ણયિતું ક્ષમઃ ? ॥૭॥
 શમોઽદ્ભુતોઽદ્ભુતં રૂપં, સર્વાત્મસુ કૃપાદ્ભુતા ।
 સર્વાદ્ભુતનિધીશાય, તુભ્યં ભગવતે નમઃ ॥૮॥

એકાદશ પ્રકાશઃ સામ્રાજ્ય સુવાસ

નિઘ્નન્પરીષદયમ્, -મુપસર્ગાન્પ્રતિક્ષિપન્ ।
 પ્રામોઽસિ શમસૌહિત્યં, મહતાં કાપિ વૈદુષી ॥૧॥
 અરકતો ભુક્તવાન્મુક્તિ, મદ્વિષ્ટો હતવાન્દ્વિષઃ ।
 અહો ! મહાત્મનાં કોઽપિ, મહિમા લોકદુર્લભઃ ॥૨॥
 સર્વથા નિર્જિગીષેણ, ભીતભીતેન યાગસઃ ।
 ત્વયા જગત્ત્રયં જિગ્યે, મહતાં કાપિ ચાતુરી ॥૩॥
 દત્તં ન કિંચિત્કસ્મૈચિન્-, નાત્તં કિંચિત્કુતશ્ચન ।
 પ્રભુત્વં તે તથાપ્યેતત્, કલા કાપિ વિપશ્ચિતામ્ ॥૪॥
 યદેહસ્યાપિ દાનેન, સુકૃતં નાર્જિતં પરૈઃ ।
 ઉદાસીનસ્ય તન્નાથ!, પાદપીઠે તવાલુકત્ ॥૫॥
 રાગાદિષુ નૃશંસેન, સર્વાત્મસુ કૃપાલુના ।
 ભીમકાન્તગુણેનોચ્યૈઃ, સામ્રાજ્યં સાધિતં ત્વયા ॥૬॥
 સર્વે સર્વાત્મનાન્યેષુ, દોષાસ્ત્વયિ પુનર્ગુણાઃ ।
 સ્તુતિસ્તવેયં ચેન્મિથ્યા, તત્પ્રમાણં સભાસદઃ ॥૭॥

મહીયસામપિ મહાન્, મહનીયો મહાત્મનામ્ ।
અહો! મે સ્તુવતઃ સ્વામી, સ્તુતેર્ગોચરમાગમત્ ॥૮॥

દ્વાદશ પ્રકાશઃ સામ્ય સુવાસ

પટ્વભ્યાસાદરૈઃ પૂર્વ, તથા વૈરાગ્યમાહરઃ ।
યથેહ જન્મન્યાજન્મ, તત્સાત્મીભાવમાગમત્ ॥૧॥
દુઃખહેતુષુ વૈરાગ્ય, ન તથા નાથ! નિસ્તુષમ્ ।
મોક્ષોપાયપ્રવીણસ્ય, યથા તે સુખહેતુષુ ॥૨॥
વિવેકશાણૈર્વૈરાગ્ય, -શસ્ત્રં શાતં ત્વયા તથા ।
યથા મોક્ષેડપિ તત્સાક્ષા, -દ્દુકુણ્ઠિતપરાક્રમમ્ ॥૩॥
યદા મરુન્નરેન્દ્રશ્રી, -સ્ત્વયા નાથોપભુજ્યતે ।
યત્ર તત્ર રતિર્નામિ, વિરક્તત્ત્વં તદાપિ તે ॥૪॥
નિત્યં વિરક્તઃ કામેભ્યો, યદા યોગં પ્રપદ્યસે ।
અલમેભિરિતિ પ્રાજ્યં, તદા વૈરાગ્યમસ્તિ તે ॥૫॥
સુખે દુઃખે ભવે મોક્ષે, યદૌદાસીન્યમીશિષે ।
તદા વૈરાગ્યમેવેતિ, કુત્ર નાસિ વિરાગવાન્? ॥૬॥
દુઃખગર્ભે મોહગર્ભે, વૈરાગ્યે નિષ્ઠિતાઃ પરે ।
જ્ઞાનગર્ભે તુ વૈરાગ્યં, ત્વય્યેકાયનતાં ગતમ્ ॥૭॥
ઔદાસીન્યેડપિ સતતં, વિશ્વવિશ્વોપકારિણે ।
નમો વૈરાગ્યનિઘ્નાય, તાયિને પરમાત્મને ॥૮॥

ત્રયોદશ પ્રકાશઃ જિનગુણ સુવાસ

અનાહૂતસહાયસ્ત્વં, ત્વમકારણવત્સલઃ ।
અનભ્યર્થિતસાધુસ્ત્વં, ત્વમસમ્બન્ધબાન્ધવઃ ॥૧॥

અનક્તસ્નિગ્ધમનસ, -મમૃજોજવલવાકૃપથમ્ ।
 અઘૌતામલશીલં ત્વાં, શરણ્યં શરણં શ્રયે ॥૨॥
 અચણ્ડવીરવૃત્તિના, શમિના શમવર્તિના ।
 ત્વયા કામમકુટ્યન્ત, કુટિલાઃ કર્મકણ્ઠકાઃ ॥૩॥
 અભવાય મહેશાયા, -ગદાય નરકચ્છિદ્રે ।
 અરાજસાય બ્રહ્મણે, કસ્મૈચિદ્ ભવતે નમઃ ॥૪॥
 અનુક્ષિતફલોદગ્રા, -દનિપાતગરીયસઃ ।
 અસફ્કલ્પિતકલ્પદ્રો, -સ્ત્વતઃ ફલમવાપ્નુયામ્ ॥૫॥
 અસફ્ગસ્ય જનેશસ્ય, નિર્મમસ્ય કૃપાત્મનઃ ।
 મધ્યસ્થસ્ય જગત્ત્રાતુ, -રનફ્કસ્તેઽસ્મિ કિફ્કરઃ ॥૬॥
 અગોપિતે રત્નનિધા, -વવૃતે કલ્પપાદપે ।
 અચિન્ત્યે ચિન્તારત્ને ચ, ત્વધ્યાત્માયં મયાર્પિતઃ ॥૭॥
 ફલાનુધ્યાનવન્ધ્યોઽહં, ફલમાત્રતનુર્ભવાન્ ।
 પ્રસીદ યત્કૃત્યવિઘૌ, કિફ્કર્તવ્યજડે મયિ ॥૮॥

ચતુર્દશ પ્રકાશઃ યોગ સુવાસ

મનોવચઃકાયચેષ્ટાઃ, કષ્ટાઃ સંહત્ય સર્વથા ।
 શ્લથત્વેનૈવ ભવતા, મનઃશલ્યં વિયોજિતમ્ ॥૧॥
 સંયતાનિ ન ચાક્ષાણિ, નૈવોચ્છૃંખલિતાનિ ચ ।
 ઇતિ સમ્યક્પ્રતિપદા, ત્વયેન્દ્રિયજયઃ કૃતઃ ॥૨॥
 યોગસ્યાષ્ટાઙ્ગતા નૂનં, પ્રપચ્ચઃ કથમન્યથા? ।
 આબાલભાવતોઽધ્યેષ, તવ સાત્મ્યમુપેયિવાન્ ॥૩॥

વિષયેષુ વિરાગસ્તે, ચિરં સહચરેષ્વપિ ।
 યોગે સાત્મ્યમદૃષ્ટેડપિ, સ્વામિન્નિદમલૌકિકમ્ ॥૪॥
 તથા પરે ન રજયન્ત, ઉપકારપરે પરે ।
 યથાપકારિણિ ભવા-, નહો! સર્વમલૌકિકમ્ ॥૫॥
 હિંસકા અપ્યુપકૃતા, આશ્રિતા અપ્યુપેક્ષિતાઃ ।
 ઇદં ચિત્રં ચરિત્રં તે, કે વા પર્યનુયુજ્જતામ્? ॥૬॥
 તથા સમાધૌ પરમે, ત્વયાત્મા વિનિવેશિતઃ ।
 સુખી દુઃખ્યસ્મિ નાસ્મીતિ, યથા ન પ્રતિપન્નવાન્ ॥૭॥
 ધ્યાતા ધ્યેયં તથા ધ્યાનં, ત્રયમેકાત્મતાં ગતમ્ ।
 ઇતિ તે યોગમાહાત્મ્યં, કથં શ્રદ્ધીયતાં પરૈઃ? ॥૮॥

પચ્ચદશ પ્રકાશઃ મુદ્રા સુવાસ

જગજ્જૈત્રા ગુણાશ્રાત, -રન્યે તાવત્તવાસતામ્ ।
 ઉદાત્તશાન્તયા જિગ્યે, મુદ્રયૈવ જગત્ત્રયી ॥૧॥
 મેરુસ્તૃણીકૃતો મોહાત્, પયોધિર્ગોષ્પદીકૃતઃ ।
 ગરિષ્ઠેભ્યો ગરિષ્ઠો યૈઃ, પાપ્મભિસ્ત્વમપોહિતઃ ॥૨॥
 ચ્યુતશ્ચિન્તામણિઃ પાણે, -સ્તેષાં લબ્ધા સુધા મુધા ।
 યૈસ્ત્વચ્છાસનસર્વસ્વ, -મજ્ઞાનૈર્નાત્મસાત્કૃતમ્ ॥૩॥
 યસ્ત્વચ્ચપિ દઘૌ દૃષ્ટિ, -મુલ્મુકાકારધારિણીમ્ ।
 તમાશુશુક્ષિણિઃ સાક્ષા, -દાલપ્યાલમિદં હિ વા ॥૪॥
 ત્વચ્છાસનસ્ય સામ્યં યે, મન્યન્તે શાસનાન્તરૈઃ ।
 વિષેણ તુલ્યં પીયૂષં, તેષાં હન્ત! હતાત્મનામ્ ॥૫॥

અનેડમૂકા ભૂયાસુ, -સ્તે યેષાં ત્વયિ મત્સરઃ ।
 શુભોદ્ધર્કયિ વૈકલ્ય, -મપિ પાપેષુ કર્મસુ ॥૬॥
 તેભ્યો નમોડગ્જલિરયં, તેષાં તાન્સમુપાસ્મહે ।
 ત્વચ્છાસનામૃતરસૈ-યૈરાત્માસિચ્યતાન્વહમ્ ॥૭॥
 ભુવે તસ્યૈ નમો યસ્યાં, તવ પાદનખાંશવઃ ।
 ચિરં ચૂડામણીયન્તે, બ્રૂમહે કિમતઃ પરમ્? ॥૮॥
 જન્મવાનસ્મિ ધન્યોડસ્મિ, કૃતકૃત્યોડસ્મિ યન્મુહુઃ ।
 જાતોડસ્મિ ત્વદ્ગુણગ્રામ, -રામણીયકલમ્પટઃ ॥૯॥

ખોડશ પ્રકાશઃ પ્રભુ પ્રસાદ સુવાસ

ત્વન્મતામૃતપાનોત્થા, ઇતઃ શમરસોર્મયઃ ।
 પરાણયન્તિ માં નાથ!, પરમાનન્દસમ્પદમ્ ॥૧॥
 ઇતશ્ચાનાદિસંસ્કાર, -મૂર્ચ્છિતો મૂર્ચ્છયત્યલમ્ ।
 રાગોરગવિષાવેગો, હતાશઃ કરવાણિ કિમ્? ॥૨॥
 રાગાહિગરલાઘ્રાતો, -ડકાર્ષં યત્કર્મવૈશસમ્ ।
 તદ્વક્તુમપ્યશક્તોડસ્મિ, ધિક્ક્રમે પ્રચ્છન્નપાપતામ્ ॥૩॥
 ક્ષણં સક્તઃ ક્ષણં મુક્તઃ, ક્ષણં ક્રુદ્ધઃ ક્ષણં ક્ષમી ।
 મોહાદ્યૈઃ ક્રીડયૈવાહું, કારિતઃ કપિયાપલમ્ ॥૪॥
 પ્રાપ્યાપિ તવ સમ્બોધિં, મનોવાકકાયકર્મજૈઃ ।
 દુશ્ચેષ્ટિતૈર્મયા નાથ!, શિરસિ જવાલિતોડનલઃ ॥૫॥
 ત્વય્યપિ ત્રાતરિ ત્રાત, -ર્યન્ મોહાદિમલિમ્લુચૈઃ ।
 રત્નત્રયં મે હિયતે, હતાશો હા! હતોડસ્મિ તત્ ॥૬॥

ભ્રાન્તસ્તીર્થાનિ દૃષ્ટસ્ત્વં, મયૈકસ્તેષુ તારકઃ ।
 તત્તવાહુઘ્નૌ વિલગ્નોઽસ્મિ, નાથ! તારય તારય ॥૭॥
 ભવત્પ્રસાદેનૈવાહ, -મિયતીં પ્રાપિતો ભુવમ્ ।
 ઔદાસીન્યેન નેદાનીં, તવ યુક્તમુપેક્ષિતુમ્ ॥૮॥
 જ્ઞાતા તાત! ત્વમેવૈક, -સ્ત્વત્તો નાન્યઃ કૃપાપરઃ ।
 નાન્યો મત્તઃ કૃપાપાત્ર, -મેધિ યત્કૃત્યકર્મઃ ॥૯॥

સપ્તદશ પ્રકાશઃ શરણુ સુવાસ

સ્વકૃતં દુષ્કૃતં ગર્હન, સુકૃતં ચાનુમોદયન્ ।
 નાથ! ત્વચ્ચરણૌ યામિ, શરણં શરણોજ્જિઝતઃ ॥૧॥
 મનોવાહકાયજે પાપે, કૃતાનુમતિકારિતૈઃ ।
 મિથ્યા મે દુષ્કૃતં ભૂયા, -દપુનઃ ક્રિયાચ્ચિત્તમ્ ॥૨॥
 યત્કૃતં સુકૃતં કિંચિદ્, રત્નત્રિતયગોચરમ્ ।
 તત્સર્વમનુમન્યેઽહં, માર્ગમાત્રાનુસાર્યપિ ॥૩॥
 સર્વેષામર્હદાદીનાં, યો યોર્હત્વાદિકો ગુણઃ ।
 અનુમોદયામિ તં તં, સર્વં તેષાં મહાત્મનામ્ ॥૪॥
 ત્વાં ત્વત્ફલભૂતાન્ સિદ્ધાં, -સ્ત્વચ્છાસનશેતાન્મુનીન્ ।
 ત્વચ્છાસનં ચ શરણં, પ્રતિપન્નોઽસ્મિ ભાવતઃ ॥૫॥
 ક્ષમયામિ સર્વાન્સત્ત્વાન્, સર્વે ક્ષામ્યન્તુ તે મયિ ।
 મૈત્ર્યસ્તુ તેષુ સર્વેષુ, ત્વદેકશરણસ્ય મે ॥૬॥
 એકોઽહં નાસ્તિ મે કશ્ચિન્, ન ચાહમપિ કસ્યચિત્ ।
 ત્વદદ્વિશરણસ્થસ્ય, મમ દૈન્યં ન કિંચન ॥૭॥

યાવત્રાખ્નોમિ પદવીં, પરાં ત્વદનુભાવજામ્ ।
તાવન્મયિ શરણ્યત્વં, મા મુગ્ધ્ય શરણં શ્રિતે ॥૮॥

અષ્ટાદશ પ્રકાશઃ વિલક્ષણ સુવાસ

ન પરં નામ મૃદ્વેવ, કઠોરમપિ કિંચન ।
વિશેષજ્ઞાય વિજ્ઞાપ્યં, સ્વામિને સ્વાન્તશુદ્ધયે ॥૧॥
ન પક્ષિપશુસિંહાદિ, -વાહનાસીનવિગ્રહઃ ।
ન નેત્રગાત્રવક્ત્રાદિ, -વિકારવિકૃતાકૃતિઃ ॥૨॥
ન શૂલયાપયકાદિ, -શસ્ત્રાક્કરપલ્લવઃ ।
નાડ્ગનાકમનીયાડ્ગ, -પરિષ્વડ્ગપરાયાણઃ ॥૩॥
ન ગર્હણીયચરિત, -પ્રકમ્પિતમહાજનઃ ।
ન પ્રકોપપ્રસાદાદિ, -વિડમ્બિતનરામરઃ ॥૪॥
ન જગજજનનસ્થેમ, -વિનાશવિહિતાદરઃ ।
ન લાસ્યહાસ્યગીતાદિ, -વિપ્લવોપપ્લુતસ્થિતિઃ ॥૫॥
તદેવં સર્વદેવેભ્યઃ, સર્વથા ત્વં વિલક્ષણઃ ।
દેવત્વેન પ્રતિષ્ઠાપ્યઃ, કથં નામ પરીક્ષકૈઃ? ॥૬॥
અનુસ્રોતઃ સરત્પાર્ણ, -તૃણકાષ્ઠાદિયુક્તિમત્ ।
પ્રતિસ્રોતઃ શ્રયદ્વસ્તુ, કયા યુક્ત્યા પ્રતીયતામ્? ॥૭॥
અથવાડલં મન્દબુદ્ધિ, -પરીક્ષક-પરીક્ષણૈઃ ।
મમાપિ કૃતમેતેન, વૈયાત્યેન જગત્પ્રભો! ॥૮॥
યદેવ સર્વસંસારિ, -જન્તુરૂપવિલક્ષણમ્ ।
પરીક્ષન્તાં કૃતધિય, -સ્તદેવ તવ લક્ષણમ્ ॥૯॥

કોધલોભભયાકાન્તં, જગદસ્માદ્વિલક્ષણઃ ।

ન ગોચરો મૃદુધિયાં, વીતરાગ! કથચ્ચન ॥૧૦॥

એકોનવિંશતિતમપ્રકાશઃ આજ્ઞા આરાધના સુવાસ

તવ ચેતસિ વર્તેડહ, મિતિ વાર્તાપિ દુર્લભા ।

મચ્ચિત્તે વર્તસે ચેત્ત્વ, -મલમન્યેન કેનચિત્ ॥૧॥

નિગૃહ્ય કોપતઃ કાંશ્ચિત્, કાંશ્ચિત્પુષ્ટયાનુગૃહ્ય ચ ।

પ્રતાર્યન્તે મૃદુધિયઃ, પ્રલમ્ભનપરૈઃ પરૈઃ ॥૨॥

અપ્રસન્નાત્કથં પ્રાપ્યં, ફલમેતદસંકુગતમ્? ।

ચિન્તામણ્યાદયઃ કિં ન, ફલન્ત્યપિ વિચેતનાઃ ॥૩॥

વીતરાગ! સપર્યાયા, -સ્તવાજ્ઞાપાલનં પરમ્ ।

આજ્ઞારાદ્ધા વિરાદ્ધા ચ, શિવાય ચ ભવાય ચ ॥૪॥

આકાલમિયમાજ્ઞા તે, હેયોપાદેયગોચરા ।

આશ્રવઃ સર્વથા હેય, ઉપાદેયશ્ચ સંવરઃ ॥૫॥

આશ્રવો ભવહેતુઃ સ્યાત્, સંવરો મોક્ષકારણમ્ ।

ઇતીયમાર્હતી મુષ્ટિ, -રન્યદસ્યાઃ પ્રપચ્ચનમ્ ॥૬॥

ઇત્યાજ્ઞારાધનપરા, અનન્તાઃ પરિનિર્વૃતાઃ ।

નિર્વાન્તિ ચાન્યે ક્વચન, નિર્વાસ્યન્તિ તથાડપરે ॥૭॥

હિત્વા પ્રસાદનાદૈન્ય, -મેકયૈવ ત્વદાજ્ઞયા ।

સર્વથૈવ વિમુચ્યન્તે, જન્મિનઃ કર્મપઞ્જરાત્ ॥૮॥

વિંશતિતમપ્રકાશઃ દર્શન સુવાસ

પાદપીઠલુઠ્ઠમૂર્ધ્નિ, મયિ પાદરજસ્તવ ।

ચિરં નિવસતાં પુણ્ય, -પરમાણુકણોપમમ્ ॥૧॥

મદ્દૃશૌ ત્વન્મુખાસક્તે, હર્ષબાષ્પજલોર્મિભિઃ ।
 અપ્રેક્ષ્યપ્રેક્ષણોદ્ભૂતં, ક્ષણાત્ક્ષાલયતાં મલમ્ ॥૨॥
 ત્વત્પુરો લુઠનૈર્ભૂયાન્, મદ્ભાલસ્ય તપસ્વિનઃ ।
 કૃતાસેવ્યપ્રણામસ્ય, પ્રાયશ્ચિત્તં કિણ્વાવલિઃ ॥૩॥
 મમ ત્વદ્દર્શનોદ્ભૂતા, -શ્ચિરં રોમાઞ્ચકણ્ડકાઃ ।
 નુદન્તાં ચિરકાલોત્થા, -મસદ્દર્શનવાસનામ્ ॥૪॥
 ત્વદ્વક્ત્રકાન્તિજ્યોત્સ્નાસુ, નિષીતાસુ સુધાસ્વિવ ।
 મદીયૈર્લોચનામ્ભોજૈઃ, પ્રાપ્યતાં નિર્નિમેષતા ॥૫॥
 ત્વદાસ્યલાસિની નેત્રે, ત્વદ્રુપાસ્તિકરૌ કરૌ ।
 ત્વદ્ગુણશ્રોતૃણી શ્રોત્રે, ભૂયાસ્તાં સર્વદા મમ ॥૬॥
 કુણ્ઠાપિ યદિ સોત્કણ્ઠા, ત્વદ્ગુણગ્રહણં પ્રતિ ।
 મમૈષા ભારતી તર્હિ, સ્વસ્ત્યે તસ્યૈ કિમન્યયા? ॥૭॥
 તવ પ્રેખ્યોઽસ્મિ દાસોઽસ્મિ, સેવકોઽસ્મ્યસ્મિ કિંકરઃ ।
 ઓમિતિ પ્રતિપદ્યસ્વ, નાથ ! નાતઃ પરં બ્રુવે ॥૮॥
 શ્રીહેમચન્દ્રપ્રભવા, -દ્વીતરાગસ્તવાદિતઃ ।
 કુમારપાલભૂપાલઃ, પ્રાપ્નોતુ ફલમીપ્સિતમ્ ॥૯॥

પ્રાચીનપરમર્ષિરચિતમ્ ॥ શ્રી વૈરાગ્યશતકમ્ ॥

સંસારંમિ અસારે, નત્થિ સુહં વાહિ-વેઆણા-પઉરે ।
 જાણંતો ઇહ જીવો, ન કુણ્ણ ઝિણ્ણેસિયં ધમ્મં ॥૧॥
 અજજં કલ્લં પરં પરારિં, પુરિસા ચિંતંતિ અત્થસંપત્તિં ।
 અંજલિગયં વ તોયં, ગલંતમાઉં ન પિચ્છંતિ ॥૨॥
 જં કલ્લે કાયવ્વં, તં અજજં ચિય કરેહુ તુરમાણા ।
 બહુવિગ્ધો હુ મુહુત્તો, મા અવરણ્ણં પડિક્ખેહ ॥૩॥
 હી સંસાર-સહાવં, ચરિયં નેહાણુરાગ-રત્તાવિ ।
 જે પુવ્વાણ્ણે દિટ્ઠા, તે અવરણ્ણે ન દીસંતિ ॥૪॥
 મા સુઅહ જગ્ગિઅવ્વે, પલાઈઅવ્વંમિ કીસ વીસમેહ ।
 તિન્નિ જણા અણુલગ્ગા, રોગો અ જરા અ મચ્ચૂ અ ॥૫॥
 દિવસનિસા-ઘડિમાલં, આઉસ્સલિલં જિઆણ ઘિત્તૂણં ।
 ચંદાઈચ્ચ-બઈલા, કાલ-રહુટ્ટં ભમાડંતિ ॥૬॥
 સા નત્થિ કલા તં નત્થિ, ઉસહં તં નત્થિ કિંપિ વિન્નાણં ।
 જેણ ઘરિજજઈ કાયા, ખજજંતી કાલસપ્પેણ ॥૭॥
 દીહરફ્ફિંદ-નાલે, મહિયર-કેસર-દિસા-મહદ્દલિલ્લે ।
 ઉઅપિઅઈ કાલભમરો, જણમયરંદં પુહવિપઉમે ॥૮॥
 છાયામિસેણ કાલો, સયલજિઆણં છલં ગવેસંતો ।
 પાસં કહવિ ન મુંચઈ, તા ધમ્મે ઉજ્જમં કુણ્ણહ ॥૯॥
 કાલંમિ આણાઈએ, જીવાણં વિવિહુકમ્મ-વસગાણં ।
 તં નત્થિ સંવિહાણં, સંસારે જં ન સંભવઈ ॥૧૦॥

બંધવા સુહિણો સવ્વે, પિયમાયા પુત્તભારિયા ।
 પેઅવણાઉ નિઅત્તંતિ, દાઉણં સલિલંજલિં ॥૧૧॥
 વિહંતિ સુઆ વિહંતિ, બંધવા વલ્લહા ય વિહંતિ । -
 ઇક્કો કહવિ ન વિહંઈ, ધમ્મો રે જીવ! જિણભણિઓ ॥૧૨॥
 અડકમ્મ-પાસબદ્ધો, જીવો સંસાર-ચારએ ઠાઈ ।
 અડકમ્મ-પાસમુક્કો, આયા સિવમંદિરે ઠાઈ ॥૧૩॥
 વિહવો સજ્જણસંગો, વિસયસુહાઈ વિલાસલલિઆઈ ।
 નલિણીદલગ્ગ-ઘોલિર, જલલવ-પરિચંચલં સવ્વં ॥૧૪॥
 તં કત્થ બલં તં કત્થ, જુવ્વાણં અંગચંગિમા કત્થ ।
 સવ્વમણિચ્યં પિચ્છહ, દિટ્ઠં નટ્ઠં કયંતેણ ॥૧૫॥
 ઘણકમ્મ-પાસબદ્ધો, ભવનયર-ચઉપ્પહેસુ વિવિહાઓ ।
 પાવઈ વિહંબાણાઓ, જીવો કો ઇત્થ સરણં સે ॥૧૬॥
 ઘોરંમિ ગબ્ભવાસે, કલમલ-જંબાલ-અસુઈબીભચ્છે ।
 વસિઓ આણંતખુત્તો, જીવો કમ્માણુભાવેણં ॥૧૭॥
 ચુલસીઈ કિર લોએ, જોણીણં પમુહસયસહસ્સાઈ ।
 ઇક્કિંકમ્મિ અ જીવો, આણંતખુત્તો સમુપ્પન્નો ॥૧૮॥
 માયા-પિય-બંધૂહિં, સંસારત્થેહિં પૂરિઓ લોઓ ।
 બહુજોણિ-નિવાસેહિં, ન ય તે તાણં ચ સરણં ચ ॥૧૯॥
 જીવો વાહિ-વિલુત્તો, સફરો ઇવ નિજ્જલે તડ્ઘ્ઘંઈ ।
 સયલો વિ જણો પિચ્છઈ, કો સક્કો વેઆણા-વિગમે ॥૨૦॥
 મા જાણસિ જીવ તુમં, પુત્તકલતાઈ મજ્ઝ સુહહેઉ ।
 નિઉણં બંધણ-મેયં, સંસારે સંસરંતાણં ॥૨૧॥

જણાણી જાયઈ જાયા, જાયા માયા પિયા ય પુત્તો ય ।
 આણવત્થા સંસારે, કમ્મવસા સવ્વજીવાણું ॥૨૨॥
 ન સા જાઈ ન સા જોણી, ન તં ઠાણું ન તં કુલં ।
 ન જાયા ન મુયા જત્થ, સવ્વે જીવા અણંતસો ॥૨૩॥
 તં કિંપિ નત્થિ ઠાણું, લોએ વાલગ્ગ-કોડિમિત્તંપિ ।
 જત્થ ન જીવા બહુસો, સુહદ્દુક્ખ-પરંપરા પત્તા ॥૨૪॥
 સવ્વાઓ રિદ્ધીઓ, પત્તા સવ્વેવિ સયાણ-સંબંધા ।
 સંસારે તા વિરમસુ, તત્તો જઈ મુણસિ અપ્પાણું ॥૨૫॥
 એગો બંધઈ કમ્મં, એગો વહુ-બંધ-મરણ-વસણાઈ ।
 વિસહઈ ભવંમિ ભમહઈ, એગુચ્ચિઅ કમ્મવેલવિઓ ॥૨૬॥
 અત્તો ન કુણઈ અહિયં, હિયં પિ અપ્પા કરેઈ ન હુ અત્તો ।
 અપ્પકયં સુહદ્દુક્ખં, ભુંજસિ તા કીસ દીણમુહો ॥૨૭॥
 બહુઆરંભ-વિઢત્તં, વિત્તં વિલસંતિ જીવ! સયાણગણા ।
 તજજણિય-પાવકમ્મં, અણુહવસિ પુણો તુમં ચેવ ॥૨૮॥
 અહુ દુક્ખિઆઈ તહુ ભુક્ખિયાઈ, જહુ ચિંતિઆઈ ડિંભાઈ ।
 તહુ થોવં પિ ન અપ્પા, વિચિંતિઓ જીવ! કિં ભણિમો ॥૨૯॥
 ખણભંગુરં સરીરં, જીવો અત્તો અ સાસયસદ્ધવો ।
 કમ્મવસા સંબંધો, નિબ્બંધો ઇત્થ કો તુજ્ઞ ॥૩૦॥
 કહુ આયં કહુ ચલિયં, તુમંપિ કહુ આગઓ કહં ગમિહી ।
 અત્તુત્તંપિ ન યાણહ, જીવ! કુટુંબં કઓ તુજ્ઞ? ॥૩૧॥
 ખણભંગુરે સરીરે, મણુઅભવે અબ્બપડલ-સારિચ્છે ।
 સારં ઇત્તિયમેત્તં, જં કીરઈ સોહણો ધમ્મો ॥૩૨॥

જમ્મદુકખં જરાદુકખં, રોગા ય મરાણાણિ ય ।
 અહો દુકખો હુ સંસારો, જત્ય કીસંતિ જંતુણો ॥૩૩॥
 જાવ ન ઈદિયહાણી, જાવ ન જરરફખસી પરિપ્ફુરથ । -
 જાવ ન રોગવિઆરા, જાવ ન મચ્ચૂ સમુલ્લિઅથ ॥૩૪॥
 જહુ ગેહંમિ પલિત્તે, કૂવં ખણિઉં ન સક્કએ કોઇ ।
 તહુ સંપત્તે મરણે, ધમ્મો કહુ કીરએ જીવ ! ॥૩૫॥
 રૂવમસાસયમેયં, વિજજીલયા-ચંચલં જએ જીઅં ।
 સંઝાણુરાગ-સરિસં, ખાણરમાણીઅં ચ તારુત્તં ॥૩૬॥
 ગયકન્ન-ચંચલાઓ, લચ્છીઓ તિઅસ-ચાવ-સારિચ્છં ।
 વિસયસુહં જીવાણં, બુજ્જસુ રે જીવ! મા મુજ્જ ॥૩૭॥
 જહુ સંઝાએ સઉણાણ, સંગમો જહુ પહે અ પહિઆણં ।
 સયયાણં સંજોગો, તહેવ ખાણભંગુરો જીવ! ॥૩૮॥
 નિસાવિરામે પરિભાવયામિ, ગેહે પલિત્તે કિમહં સુયામિ ।
 ઝજંત-મખ્ખાણ-મુવિક્ખયામિ, જં ધમ્મરહિઓ દિઅહા ગમામિ ॥૩૯॥
 જા જા વચ્ચઈ રયાણી, ન સા પડિનિયત્તઈ ।
 અહમ્મં કુણમાણસ્સ, અહલા જંતિ રાઈઓ ॥૪૦॥
 જસ્સત્થિ મચ્ચુણા સક્ખં, જસ્સ વત્થિ પલાયાણં ।
 જો જાણે ન મરિસ્સામિ, સો હું કંખે સુએ સિયા ॥૪૧॥
 દંડકલિઅં કરિંતા, વચ્ચંતિ હુ રાઈઓ ય દિવસા ય ।
 આઉસં સંવિલંતા, ગયાવિ ન પુણો નિયતંતિ ॥૪૨॥
 જહેહુ સીહો વ મિયં ગહાય, મચ્ચૂ નરં ણેઈ હું અંતકાલે ।
 ન તસ્સ માયા વ પિયા વ ભાયા, કાલંમિ તંમિસહરા ભવંતિ ॥૪૩॥

જીઅં જલબિંદુસમં, સંપત્તીઓ તરંગલોલાઓ ।
 સુમિણય-સમં ચ પિમ્મં, જં જાણસુ તં કરિજજાસુ ॥૪૪॥
 સંઝારાગ-જલબુબ્બુઓવમે, જીવિએ ચ જલબિંદુ-ચંચલે ।
 જીવ્વાણે ચ નઈવેગ-સંનિભે, પાવજીવ! કિમિયં ન બુજ્જસે ॥૪૫॥
 અન્નત્થ સુઆ અન્નત્થ, ગેહિણી પરિઆણોઽવિ અન્નત્થ ।
 ભૂઅબલિવ્વ કુટુંબં, પક્ખિત્તં હયકયંતેણ ॥૪૬॥
 જીવેણ ભવે ભવે મિલિયાઈ, દેહાઈ જાઈ સંસારે ।
 તાણં ન સાગરેહિં, કીરઈ સંખા અણંતેહિં ॥૪૭॥
 નયાણોદયંપિ તાસિં, સાગરસલિલાઉ બહુચરં હોઈ ।
 ગલિયં રુઅમાણીણં, માઝીણં અન્નમન્નાણં ॥૪૮॥
 જં નરએ નેરઈયા, દુહાઈ પાવંતિ ઘોર-ણંતાઈ ।
 તત્તો અણંતગુણિયં, નિગોઅમજ્જે દુહં હોઈ ॥૪૯॥
 તંમિ વિ નિગોઅમજ્જે, વસિઓ રે જીવ! વિવિહકમ્મવસા ।
 વિસહંતો તિક્ખદુહં, અણંતપુગ્ગલપરાવત્તે ॥૫૦॥
 નિહરીઅ કહવિ તત્તો, પત્તો મણુઅત્તાણંપિ રે જીવ! ।
 તત્થવિ જિણવર-ધમ્મો, પત્તો ચિંતામણિસરિચ્છો ॥૫૧॥
 પત્તેવિ તંમિ રે જિવ!, કુણસિ પમાયં તુમં તયં ચેવ ।
 જેણં ભવંધકૂવે, પુણોવિ પડિઓ દુહં લહસિ ॥૫૨॥
 ઉવલદ્ધો જિણધમ્મો, ન ચ અણુચિણ્ણો પમાય-દોસેણં ।
 હા! જીવ! અપ્પવેરિઅ!, સુબહું પરઓ વિસૂરિહિસિ ॥૫૩॥
 સોઅંતિ તે વરાયા, પચ્છા સમુવટ્ઠયંમિ મરણંમિ ।
 પાવપમાય-વસેણં, ન સંચિઓ જેહિં જિણધમ્મો ॥૫૪॥

ધી ધી ધી સંસારં, દેવો મરિઊણ જં તિરી હોઈ ।
 મરિઊણ રાયરાયા, પરિપચ્ચઈ નિરય-જાલાહિં ॥૫૫॥
 જાઈ આણાહો જીવો, દુમસ્સ પુષ્કં વ કમ્મવાય-હઓ । -
 ઘણધન્નાહરણાઈ, ઘર-સયાણ-કુડુંબ મિલ્લેવિ ॥૫૬॥
 વસિયં ગિરીસુ વસિયં, દરીસુ વસિયં સમુદ્ધમજ્ઞંભિ ।
 રુદ્ધખગ્ગેસુ ય વસિયં, સંસારે સંસરંતેણં ॥૫૭॥
 દેવો નેરઈઉ તિ ય, કીડ પયંગુ તિ માણુસો એસો ।
 રુવસ્સી ય વિરૂવો, સુહભાગી દુદ્ધખભાગી ય ॥૫૮॥
 રાઉતિ ય દમગુતિ ય, એસ સવાગુતિ એસ વેયવિઊ ।
 સામી દાસો પુજ્જો, ખલોતિ અઘણો ઘણવઈતિ ॥૫૯॥
 નવિ ઇત્થ કોઈ નિયમો, સકમ્મ-વિણિવિટ્ઠસરિસ-કય-ચિટ્ઠો ।
 અન્નુન્નરૂવેસો, નડુવ્વ પરિઅત્તએ જીવો ॥૬૦॥
 નરએસુ વેઆણાઓ, આણોવમાઓ અસાયબહુલાઓ ।
 રે જીવ! તએ પત્તા, આણંતખુત્તો બહુવિહાઓ ॥૬૧॥
 દેવત્તે મણુઅત્તે, પરાભિઓગત્તાણં ઉવગએણં ।
 ભીસણદ્ધહં બહુવિહં, આણંતખુત્તો સમણુભૂઅં ॥૬૨॥
 તિરિયગઈ અણુપત્તો, ભીમ-મહાવેઆણા આણેગવિહા ।
 જમ્મણમરણ-રહટ્ટે, આણંતખુત્તો પરિબ્ભમિઓ ॥૬૩॥
 જાવંતિ કેવિ દુદ્ધખા, સારીરા માણસા વ સંસારે ।
 પત્તો આણંતખુત્તો, જીવો સંસાર-કંતારે ॥૬૪॥
 તાણહા આણંતખુત્તો, સંસારે તારિસી તુમં આસી ।
 જં પસમેઉં સવ્વો-, દહીણમુદ્ધયં ન તીરિજ્જા ॥૬૫॥

આસી આણંતખુત્તો, સંસારે તે છુહાવિ તારિસિયા ।
 જં પસમેઉં સવ્વો, પુગ્ગલકાઓવિ ન તિરિજજા ॥૬૬॥
 કાઊણ-માણેગાઈ, જમ્માણમરણ-પરિઅટ્ટણ-સયાઈ ।
 દુક્ખેણ માણુસતં, જઈ લહઈ જહિચ્છિયં જીવો ॥૬૭॥
 તં તહ દુલ્લહ-લંભં, વિજજીલયા-ચંચલં ચ મણુઅતં ।
 ધમ્મંમિ જો વિસીયઈ, સો કાઉરિસો ન સપ્પુરિસો ॥૬૮॥
 માણુસ્સજમ્મે તઊલદ્ધયંમિ, જિણિંદધમ્મો ન કઓ ચ જેણં ।
 તુટ્ટે ગુણે જહ ધાણુક્કઓણં, હત્થા મલેવ્વા ય અવસ્સ તેણં ॥૬૯॥
 રે જીવ! નિસુણિ ચંચલસહાવ, મિલ્હેવિણુ સયલવિ બજ્જભાવા
 નવભેયપરિગ્ગહવિવિહજાલ, સંસારિ અત્થિ સહુ ઈંદયાલ ॥૭૦॥
 પિય-પુત્ત-મિત્ત-ઘર-ઘરણિ-જાય,
 ઈહલોઈઅ સવ્વ નિયસુહ-સહાય ।
 ન વિ અત્થિ કોઈ તુહ સરણિ મુક્ખ,
 ઈક્કલ્લુ સહસિ તિરિનિરય-દુક્ખ ॥૭૧॥
 કુસગ્ગે જહ ઓસબિંદુએ, થોવં ચિટ્ઠઈ લંબમાણુએ ।
 એવં મણુઆણ જીવિઅં, સમયં ગોયમ! મા પમાયએ ॥૭૨॥
 સંબુજ્જહ કિં ન બુજ્જહ, સંબોહી ખલુ પિચ્ચ દુલ્લહા ।
 નો હુ ઉવાણમંતિ રાઈઓ, નો સુલહં પુણરવિ જીવિયં ॥૭૩॥
 હરરા વુઠ્ઠા ય પાસહ, ગબ્ભત્થાવિ ચયંતિ માણવા ।
 સેણે જહ વટ્ટયં હરે, એવમાઉક્ખયંમિ તુટ્ટઈ ॥૭૪॥
 તિહુઆણજણં મરંતં, દટ્ઠૂણ નયંતિ જે ન અપ્પાણં ।
 વિરમંતિ-ન પાવાઓ, ધી ધી ધિક્કત્તાણં તાણં ॥૭૫॥

મા મા જંપહ બહુયં, જે બદ્ધા ચિફકણેહિં કમ્મેહિં ।
 સવ્વેસિ તેસિ જાયઈ, હિઓવએસો મહાદોસો ॥૭૬॥
 કુણસિ મમતં ધણસયાણ, વિહમપમુહેસુડણંતદુક્ખેસુ । -
 સિદ્ધિલેસિ આયરં પુણ, આણંતસુક્ખંમિ મુક્ખંમિ ॥૭૭॥
 સંસારો દુહહેઉ, દુક્ખફલો દુસહદુક્ખઝવો ય ।
 ન ચયંતિ તંપિ જીવા, અઈબદ્ધા નેહનિઅલેહિં ॥૭૮॥
 નિયકમ્મ-પવાણ-ચલિઓ, જીવો સંસાર-કાણાણે ઘોરે ।
 કા કા વિડંબણાઓ, ન પાવએ દુસહદુક્ખાઓ ॥૭૯॥
 સિસિરંમિ સીયલાનિલ, લહરિસહસ્સેહિ ભિન્નઘણદેહો ।
 તિરિયત્તાણંમિ રણણે, આણંતસો નિહણ-મણુપત્તો ॥૮૦॥
 ગિમ્હાયવ-સંતત્તો, રણણે છુહિઓ પિવાસિઓ બહુસો ।
 સંપત્તો તિરિયભવે, મરણદુહં બહુ વિસૂરંતો ॥૮૧॥
 વાસાસુ રણણમજ્જે, ગિરિનિજ્જઝરણોદ્દગેહિ વજ્જંતો ।
 સીયાનિલ-ડજ્જઝવિઓ, મઓસિ તિરિયત્તાણે બહુસો ॥૮૨॥
 એવં તિરિય-ભવેસુ, કીસંતો દુક્ખસયસહસ્સેહિં ।
 વસિઓ આણંતખુત્તો, જીવો ભીસણભવારણણે ॥૮૩॥
 દુઢ્ઢકમ્મ-પલયા, -નિલપેરિઉ ભીસણંમિ ભવરણણે ।
 હિંડંતો નરએસુ વિ, આણંતસો જીવ! પત્તોસિ ॥૮૪॥
 સત્તસુ નરય-મહીસું, વજ્જજાનલદ્દાહ-સીયવિયાણાસુ ।
 વસિઓ આણંતખુત્તો, વિલવંતો કરુણસદેહિં ॥૮૫॥
 પિય-માય-સયાણ-રહિઓ, દુરંતવાહીહિ પીડિઓ બહુસો ।
 મણુઅભવે નિસ્સારે, વિલાવિઓ કિં ન તં સરસિ ॥૮૬॥

પવણુવ ગયાણમગ્ગે, અલક્ષિખઓ ભમઈ ભવવાણે જીવો ।
 ઠાણકાણંમિ સમુજ્જિતગિણ, ધણ-સયાણ-સંઘાએ ॥૮૭॥
 વિદ્વિજજંતા અસયં, જમ્મજરામરણ-તિક્ખખંકુંતેહિં ।
 દુહ-મણુહવંતિ ઘોરં, સંસારે સંસરંત જિઆ ॥૮૮॥
 તહવિ ખણંપિ કયાવિ હુ, અન્નાણભુયંગાંકિયા જીવા ।
 સંસાર-ચારગાઓ, ન ય ઉવ્વિજજંતિ મૂઢમણા ॥૮૯॥
 કીલસિ કિયંતવેલં, સરીરવાવીઈ જત્થ પઈસમયં ।
 કાલરહટ્ટ-ઘડીહિં, સોસિજજઈ જીવિઅંભોહં ॥૯૦॥
 રે જીવ! બુજ્ઝ મા મુજ્ઝ, મા પમાયં કરેસિ રે પાવ! ।
 કિં પરલોએ ગુરુદુક્ખ, -ભાયાણં હોહિસિ અયાણ! ॥૯૧॥
 બુજ્ઝસુ રે જીવ તુમં, મા મુજ્ઝસુ જિણમયંમિ નાગિણં ।
 જમ્હા પુણરવિ એસા, સામગ્ગી દુલ્લહા જીવ! ॥૯૨॥
 દુલહો પુણ જિણધમ્મો, તુમં પમાયાયરો સુહેસી ય ।
 દુસહં ચ નરયદુક્ખં, કહ હોહિસિ તં ન યાણામો ॥૯૩॥
 અથિરેણ થિરો સમલેણ, નિમ્મલો પરવસેણ સાહીણો ।
 દેહેણ જઈ વિઢપ્પઈ, ધમ્મો તા કિં ન પજજત્તં ॥૯૪॥
 જહ ચિંતામણિરયાણં, સુલહં ન હુ હોઈ તુચ્છવિહવાણં ।
 ગુણવિહવ-વજ્જિજયાણં, જિયાણ તહ ધમ્મરયાણંપિ ॥૯૫॥
 જહ દિટ્ઠીસંજોગો, ન હોઈ જચ્ચંધયાણ જીવાણં ।
 તહ જિણમય-સંજોગો, ન હોઈ મિચ્છંધજીવાણં ॥૯૬॥
 પરચક્ખ-માણંતગુણે, જિણિંદધમ્મે ન દોસલેસોવિ ।
 તહવિ હુ અન્નાણંધા, ન રમંતિ કયાવિ તંમિ જિયા ॥૯૭॥

મિચ્છે આણંતદોસા, પચડા દીસંતિ ન વિ ય ગુણલેસો ।
 તહવિય તં ચેવ જિયા, હી મોહંધા નિસેવંતિ ॥૮૮॥
 ધી ધી તાણ નરાણં, વિનાણે તહ ગુણેસુ કુસલતં । -
 સુહ-સચ્ચ-ધમ્મરયાણે, સુપરિક્ખં જે ન જાણંતિ ॥૮૯॥
 જિણધમ્મોડયં જીવાણં, અપુલ્લો કપ્પપાયવો ।
 સગ્ગાપવગ્ગ-સુક્ખાણં, ફલાણં દાયગો ઇમો ॥૧૦૦॥
 ધમ્મો બંધૂ સુમિત્તો ય, ધમ્મો ય પરમો ગુરુ ।
 મુક્ખમગ્ગ-પચટ્ટાણં, ધમ્મો પરમ-સંદણો ॥૧૦૧॥
 ચઉગઇ-ણંતદ્ધુહનલ, -પલિત્તભવકાણાણે મહાભીમે ।
 સેવસુ રે જીવ! તુમં, જિણવયણં અમિયકુંડ-સમં ॥૧૦૨॥
 વિસમે ભવમરુદ્દેસે, આણંતદ્ધુહ-ગિમ્હતાવ-સંતત્તે ।
 જિણધમ્મ-કપ્પરુક્ખં, સરસુ તુમં જીવ! સિવસુહં ॥૧૦૩॥
 કિં બહુણા જિણધમ્મે, જઇઅવ્વં જહ ભવોદહિં ઘોરં ।
 લહુ તરિયમણંતસુહં, લહઇ જિઓ સાસયં ઠાણં ॥૧૦૪॥

પ્રતિક્રમણ કરતા ભાવવાની ભાવના.

હે પરમકલ્યાણ! તારા શાસનમાં આત્મશુદ્ધિ માટે કેવી મહાન યોગ ક્રિયા બનાવી છે. સવાર-સાંજ બન્ને વખત સંયમ વ્રતમાં લાગેલા અતિયારો-દોષોને ધોવા કેવું સુંદર પવિત્ર પાણી બતાવ્યું! પ્રતિક્રમણના સૂત્રો અને અર્થમાં મન પરોવી પશ્ચાત્તાપના હૃદય સાથે પ્રતિક્રમણ કરતાં અવશ્ય હું દોષો મુક્ત પાઉં! બન્ને ટાઈમ હું ઉભા ઉભા જ અને વિધિપૂર્વક અનં સંવેગપૂર્વક કરવા પ્રયત્ન કરું. હૈ ત્રૈલોક્ય નંદુ! તારા શાસન સિવાય બીજે ક્યાંય અન્ય દર્શનોમાં આવી પાપ શુદ્ધિ માટેની ક્રિયા જોવા કે સાંભળવા મળતી નથી, મને આવી ક્રિયા કરવા બદલ તારો અનંત ઉપકાર માનું છું અને મારી જાતને ધન્ય-ધન્ય માનું છું.

શ્રી ઇન્દ્રિય-પરાજય-શતકમ્

સુચ્ચિય સૂરો સો ચેવ, પંડિઓ તં પસંસિમો નિચ્ચં ।
 ઇંદિયયોરહિં સયા, ન લુંટિઅં જસ્સ ચરણધણં ॥૧॥
 ઇંદિય ચવલ તુરંગો, દુગ્ગઈ-મગ્ગાણુધાવિ રે નિચ્ચં ।
 ભાવિઅભવસ્સરૂવો, રંભઈ જિણવયણ-રસ્સીહિં ॥૨॥
 ઇંદિયધુત્તાણ મહો, તિલતુસમિતંપિ દેસુ મા પસરં ।
 જઈ દિત્તો તો નીઓ, જત્થ ખણો વરસ-કોડિ-સમો ॥૩॥
 અજિઈંદિએહિં ચરણં, કટ્ઠંવ ઘુણેહિ કીરઈ અસારં ।
 તો ધમ્મત્થીહિં દઢં, જઈયવ્વં ઇંદિયજયંમિ ॥૪॥
 જહ કાગિણીઈ હેઉં, કોડી રયાણાણ હારએ કોઈ ।
 તહ તુચ્છ વિસયગિદ્ધા, જીવા હારંતિ સિદ્ધિસુહં ॥૫॥
 તિલમિતં વિસયસુહં, દુહં ચ ગિરિરાયસિંગતુંગયરં ।
 ભવકોડિહિં ન નિટ્ઠઈ, જં જાણસુ તં કરિજજાસુ ॥૬॥
 ભુંજંતા મહુરા વિવાગવિરસા, કિંપાગતુક્ષા ઇમે ।
 કચ્છૂ કુંડાણંવ દુક્ખજણયા, દાવિંતિ બુદ્ધિં સુહે ॥
 મજ્ઞન્હે મયતિન્હિઅવ્વ સયયં, મિચ્છાભિસંધિપ્પયા ।
 ભુત્તા દિંતિ કુજમ્મજોણિગહણં, ભોગા મહાવેરિણો ॥૭॥
 સક્કો અગ્ગી નિવારેઉં, વારિણા જલિઓ વિ હુ ।
 સવ્વોદહિજલેણાવિ, કામગ્ગી દુન્નિવારઓ ॥૮॥
 વિસમિવ મુહંમિ મહુરા, પરિણામનિકામદારુણા વિસયા ।
 કાલમણંતં ભુત્તા, અજજવિ મુત્તું ન કિં જીત્તા ॥૯॥

વિસયરસાસવમત્તો, જુતાજુત્તં ન યાણઈ જીવો ।
 ઝૂરઈ કલુણં પચ્છા, પત્તો નરયં મહાધોરં ॥૧૦॥
 જહ નિંબદ્ધુમુપ્પન્નો, કીડો કડુઅંપિ મન્નએ મહુરં ।
 તહસિદ્ધિસુહં-પરુક્ખા, સંસારદુહં સુહં બિંતિ ॥૧૧॥
 અથિરાણ ચંચલાણ ય, ખાણમિત્તસુહંકરાણ પાવાણં ।
 દુગ્ગઈ-નિબંધાણાણં, વિરમસુ એઆણ ભોગાણં ॥૧૨॥
 પત્તા ય કામભોગા, સુરેસુ અસુરેસુ તહય મણુએસું ।
 ન ય તુજ્ઞ જીવ! તિત્તી, જલાણસ્સવ કટ્ઠનિયરેણ ॥૧૩॥
 જહા ય કિંપાગફલા માણોરમા, રસેણ વન્નેણ ય ભુંજમાણા ।
 તે ખુડુએ જીવિય પચ્ચમાણા, એસોવમા કામગુણા વિવાગે ॥૧૪॥
 સવ્વં વિલવિયં ગીયં, સવ્વં નદં વિડંબણા ।
 સવ્વે આભરણા ભારા, સવ્વે કામા દુહાવહા ॥૧૫॥
 દેવિંદ્રયક્કવટ્ટિતાણાઈ, રજ્જાઈ ઉત્તમા ભોગા ।
 પત્તા આણંતખુત્તો, ન ય હં તત્તિં ગઓ તેહિં ॥૧૬॥
 સંસારચક્કવાલે, સવ્વેવિ અ પુગ્ગલા મએ બહુસો ।
 આહરિઆ ય પરિણામિઆ ય, ન ય તેસુ તિત્તોડહં ॥૧૭॥
 ઉવલેવો હોઈ ભોગેસુ, અભોગી નો વિલિપ્પઈ ।
 ભોગી ભમઈ સંસારે, અભોગી વિપ્પમુચ્ચઈ ॥૧૮॥
 અદ્ધો સુક્કો ય દો છઠ્ઠા, ગોલયા મઢિયામયા ।
 દોવિ આવડિઆ કૂડે, જો અલ્લો સો તત્થ લગ્ગઈ ॥૧૯॥
 એવં લગ્ગાંતિ દુમ્મેહા, જે નરા કામલાલસા ।
 વિરત્તાઓ ન લગ્ગાંતિ, જહા સુક્કે અ ગોલએ ॥૨૦॥

તણકટ્ઠેહિવ અગ્ગી, લવાણસમુદ્ધો નઈસહસ્સેહિં ।
 ન ઇમો જીવો સક્કો, તિપ્પેઉં કામભોગેહિં ॥૨૧॥
 ભુત્તૂણવિ ભોગસુહં, સુરનરખયરેસુ પુણ પમાએણં ।
 પિજજઈ નરએસુ ભેરવ, કલકલતઉતંબપાણાઈ ॥૨૨॥
 કો લોભેણ ન નિહઓ, કસ્સ ન રમાણીહિં ભોલિઅં હિઅયં ।
 કો મચ્ચુણા ન ગહિઓ, કો ગિદ્ધો નેવ વિસએહિં ॥૨૩॥
 ખાણમિત્તસુક્ખા બહુકાલદુક્ખા, પગામદુક્ખા અનિકામસુક્ખા ।
 સંસારમોક્ખસ્સ વિપક્ખભૂખા, ખાણી આણત્થાણ ઉ કમભોગા ॥૨૪॥
 સવ્વગહાણં પભવો, મહાગહો સવ્વદોસપાયટ્ટી ।
 કામગ્ગહો દુરખ્ખા, જેણાભિભૂઅં જગં સવ્વં ॥૨૫॥
 જહ કચ્છુલ્લો કચ્છું, કંડુઅમાણો દુહં મુણઈ સુક્ખં ।
 મોહાઉરા મણુસ્સા, તહ કામદુહં સુહં બિંતિ ॥૨૬॥
 સલ્લં કામ વિસં કામા, કામા આસીવિસોવમા ।
 કામે ય પત્થેમાણા, અકામા જંતિ દુગ્ગઈ ॥૨૭॥
 વિસયે અવઈક્ખંતા, પડંતિ સંસારસાયરે ઘોરે ।
 વિસયેસુ નિરાવિક્ખા, તરંતિ સંસારકંતારે ॥૨૮॥
 છલિઆ અવઈક્ખંતા, નિરાવઈક્ખા ગયા અવિગ્ધેણં ।
 તમ્હા પવયાણસારે, નિરાવઈક્ખેણ હોયવ્વં ॥૨૯॥
 વિસયાવિક્ખો નિવડઈ, નિરવિક્ખો તરઈ દુત્તરભવોહં ।
 દેવી-દીવ-સમાગય, ભાઉઅજુઅલેણ દિટ્ઠંતો ॥૩૦॥
 જં અઈતિક્ખં દુક્ખં, જં ચ સુહં ઉત્તમં તિલોયંમિ ।
 તં જાણસું વિસયાણં, વુડ્ઢિક્ખયહેઉઅં સવ્વં ॥૩૧॥

ઈંદિય-વિસય-પસત્તા, પડંતિ સંસાર-સાયરે જીવા ।
 પક્ષિખ્વ છિન્નપંખા, સુસીલગુણપેહુણવિહૂણા ॥૩૨॥
 ન લહઇ જહા લિહંતો, મુહસ્લિઅં અટ્ટિઅં જહા સુણઓ- ।
 સોસઇ તાલુઅરસિઅં, વિલિહંતો મન્નએ સુક્ખં ॥૩૩॥
 મહિલાણ કાયસેવી, ન લહઇ કિંચિવિ સુહં તહા પુરિસં ।
 સો મન્નએ વરાઓ, સય-કાયપરિસ્સમં સુક્ખં ॥૩૪॥
 સુટ્ટુવિ મગ્ગિજજંતો, કત્થ વિ કયલીઇ નત્થિ જહ સારો ।
 ઈંદિયવિસએસુ તહા, નત્થિ સુહં સુટ્ટુવિ ગવિટ્ઠં ॥૩૫॥
 સિંગારતરંગાએ, વિલાસવેલાઇ જીવ્વાણજલાએ ।
 કે કે જયંમિ પુરિસા, નારીનઇએ ન બુડંતિ ॥૩૬॥
 સોઅસરી દુરિઅદરી, કવડકુડી મહિલિઆ કિલેસકરી ।
 વઇર-વિરોયણ-અરણી, દુહખાણી સુક્ખપડિવક્ખા ॥૩૭॥
 અમુણિઅ-મણપરિકમ્મો, સમ્મં કો નામ નાસિઉં તરઇ ।
 વમ્મહ-સર-પસરોહો, દિટ્ઠિચ્છોહે મયચ્છીણં ॥૩૮॥
 પરિહરસુ તઓ તાસિં, દિટ્ઠિં દિટ્ઠીવિસસ્સવ અહિસ્સ ।
 જં રમણિ-નયણબાણા, ચરિત્તપાણે વિણાસંતિ ॥૩૯॥
 સિદ્ધંત-જલહિ-પારં, ગઓવિ વિજિઇંદિઓવિ સૂરોવિ ।
 દઢચિત્તોવિ છલિજજઇ, જીવઇ પિસાઇહિં ખુડાહિં ॥૪૦॥
 મયણનવાણીયવિલઓ, જહ જાયઇ-જલાણસંનિહાણંમિ ।
 તહ રમણિ-સંનિહાણે, વિદ્વઇ મણો મુણીણંપિ ॥૪૧॥
 નીઅંગમાહિં સુપયોહરાહિં, ઉપ્પિત્થમંથરગઇહિં ।
 મહિલાહિં નિમગ્ગાહિવ, ગિરિવર-ગુરુઆવિ ભિજજંતિ ॥૪૨॥

વિસયજલં મોહકલં, વિલાસ-બિબ્બોઅ-જલયરાઈત્રં ।
 મય-મયરં ઉત્તિન્ના, તારુણમહાણુણવં ધીરા ॥૪૩॥
 જઈવિ પરિચત્તસંગો, તવ-તણુઅંગો તહાવિ પરિવડઈ ।
 મહિલા-સંસગ્ગીએ, કોસા ભવણુસિયમુણિવ્વ ॥૪૪॥
 સવ્વગ્ગંથ-વિમુક્કો, સીઈભૂઓ પસંતચિત્તો અ ।
 જં પાવઈ મુત્તિસુહં, ન ચક્કવટ્ટીવિ તં લહઈ ॥૪૫॥
 ખેલંમિ પડિઅમ્પં, જહ ન તરઈ મચ્છિઆવિ મોએઉં ।
 તહ વિસય-ખેલ-પડિઅં, ન તરઈ અમ્પંપિ કામંધો ॥૪૬॥
 જં લહઈ વીયરાઓ, સુક્ખં તં મુણઈ સુચ્ચિય ન અત્તો ।
 ન હિ ગત્તાસૂઅરઓ, જાણઈ સુરલોઈઅં સુક્ખં ॥૪૭॥
 જં અજજવિ જીવાણં, વિસએસુ દુહાવહેસુ પડિબંધો ।
 તં નજજઈ ગુરુઆણ વિ, અલંઘણિજજો મહામોહો ॥૪૮॥
 જે કામંધા જીવા, રમંતિ વિસએસુ તે વિગયસંકા ।
 જે પુણ જિણવયાણરયા, તે ભીડ તેસુ વિરમંતિ ॥૪૯॥
 અસુઈ-મુત્તમલ-પવાહ-રુવયં, વંત-પિત્ત-વસ-મજ્જ-ફોક્કસં ।
 મ્પે-મ્પે-બહુ-હડ-કરંડય, ચમ્મ-મિત્ત-પચ્છઈય જુવઈ-અંઘય ॥૫૦॥
 મંસં ઈમં મુત્ત-પુરીસ-મીસં, સિંઘાણ-ખેલાઈય-નિજ્જઝરંતં ।
 એઅં અણિચ્ચં કિમિઆણ વાસં, પાસં નરાણં મઈબાહિરાણં ॥૫૧॥
 પાસેણ પંજરેણ ચ, બજ્જંતિ ચઉપ્પયા ચ પક્ખીઈ ।
 ઈય જીવઈ-પંજરેણ ચ, બદ્ધા પુરિસા કિલિસ્સંતિ ॥૫૨॥
 અહો મોહો મહામલ્લો, જેણં અમ્હારિસા વિ હુ ।
 જાણંતાવિ અણિચ્ચત્તં, વિરમંતિ ન ખાણંપિ હુ ॥૫૩॥

જુવઈહિં સહ કુણંતો, સંસગિં કુણઈ સયલદુકખેહિં ।
 ન હિ મુસગાણં સંગો, હોઈ સુહો સહ બિલાડેહિં ॥૫૪॥
 હરિ-હર-ચંદ્રાણાણ, -ચંદ-સૂર-ખંદાઈણો વિ જે દેવા ૮
 નારીણ કિંકરત્તં, કુણંતિ ધિદ્ધી વિસય-તન્હા ॥૫૫॥
 સિયં ચ ઉન્હં ચ સહંતિ મૂઢા, ઇત્થીસુ સત્તા અવિવેઅવંતા ।
 ઇલાઈપુત્તં વ ચયંતિ જાઈ, જિઅં ચ નાસંતિ અ રાવણુવ્વ ॥૫૬॥
 વુત્તૂણાવિ જીવાણં, સુદુકકરાયંતિ પાવ-ચરિયાઈ ।
 ભયવં જા સા સા સા, પચ્યાએસો હુ ઇણમા તે ॥૫૭॥
 જલલવ-તરલં જાઅં, અથિરા લચ્છી વિ ભંગુરો દેહો ।
 તુચ્છા ચ કામભોગા, નિબંધણં દુકખ-લક્ખાણં ॥૫૮॥
 નાગો જહા પંકજલાવસત્તો, દટ્ટું થલં નાભિસમેઈ તીરં ।
 એવં જિયા કામગુણેસુ ગિદ્ધા, સુધમ્મમગ્ગે ન રયા હવંતિ ॥૫૯॥
 જહ વિદ્ધપુંજ-ખુત્તો, કિમી સુહં મત્તએ સયાકાલં ।
 તહ વિસયાસુઈ-રત્તો, જીવો વિ મુણઈ સુહં મૂઢો ॥૬૦॥
 મયરહરોવ જલેહિં, તહવિહુ દુખ્પૂરઓ ઇમે આયા ।
 વિસયામિસંમિ ગિદ્ધો, ભવે ભવે વચ્ચઈ ન તત્તિ ॥૬૧॥
 વિસય-વિસદ્ધા જીવા, ઉબ્ભડ્ઢવાઈએસુ વિવિહેસુ ।
 ભવસય-સહસ્સ-દુલહં, ન મુણંતિ ગયંપિ નિઅજમ્મં ॥૬૨॥
 ચિદ્ધંતિ વિસય-વિવસા, મુત્તૂણ લજજંપિ કેવિ ગયસંકા ।
 ન ગાણંતિ કેવિ મરણં, વિસયંકુસસલ્લિયા જીવા ॥૬૩॥
 વિસય-વિસેણં જીવા, જિણધમ્મં હારિગિણ હા નરયં ।
 વચ્ચંતિ જહા ચિત્તય, નિવારિઓ બંભદત્ત-નિવો ॥૬૪॥

ધિદ્ધી તાણ નરાણં, જે જિણ-વયાણામયંપિ મુત્તૂણં ।
 ચઉગઈ-વિંબાણકરં, પિયંતિ વિસયાસવં ઘોરં ॥૬૫॥
 મરણો વિ દીણવયાણં, માણધરા જે નરા ન જંપંતિ ।
 તે વિ હુ કુણંતિ લલ્લિં, બાલાણં નેહ-ગહગહિલા ॥૬૬॥
 સક્કો વિ નેવ ખંડઈ, માહપ્પ-મહુપ્પુરં જએ જેસિં ।
 તે વિ નરા નારીહિં, કરાવિઆ નિઅય-દાસતં ॥૬૭॥
 જઉ-નંદણો મહપ્પા, જિણભાયા વયધરો ચરમદેહો ।
 રહનેમી રાઈમઈ, રાયમઈ કાસિ હી વિસયા ॥૬૮॥
 મયાણ-પવણેણ જઈ તારિસાવિ, સુરસેલનિચ્ચલા ચલિયા ।
 તા પક્કપત્ત-સત્તાણ, ઈયર-સત્તાણ કા વત્તા ॥૬૯॥
 જિખંતિ સુહેણં ચિય, હરિ-કરિ-સપ્પાઈણો મહાકૂરા ।
 ઈક્કુચ્ચિય દુજ્જેઓ, કામો કય-સિવસુહ-વિરામો ॥૭૦॥
 વિસમા વિસય-પિવાસા, આણાઈભવ-ભાવણાઈ જીવાણં ।
 અઈદુજ્જેયાણિ ઈંદિયાણિ, તહ ચંચલં ચિત્તં ॥૭૧॥
 કલમલ અરઈ અસુક્ખં, વાહી દાહાઈ વિવિહદુક્ખાઈ ।
 મરણં પિ હુ વિરહાઈસુ, સંપજજઈ કામ-તવિઆણં ॥૭૨॥
 પંચિંદિય-વિસય-પસંગરેસિ, માણ-વયાણ-કાય નવિ સંવરેસિ ।
 તં વાહિસિ કત્તિય-ગલપએસિ, જં અટ્ઠ-કમ્મ નવિ નિજ્જરેસિ ॥૭૩॥
 કિં તુમંઘોડસિ કિંવાસિ ધતૂરિઓ,
 અહવ કિં સન્નિવાએણ આઊરિઓ ।
 અમયસમ ધમ્મ જં વિસવં અવમત્તસે,
 વિસયવિસ-વિસમં અભિયં વ બહુ મત્તસે ॥૭૪॥

તુજઝ તહ નાણ-વિનાણ-ગુણ-ડંબરો,
 જલાણ જાલાસુ નિવડંતુ જિય નિબ્બરો ।
 પયઇવામેસુ કામેસુ જં રજજસે,
 જેહિ પુણ પુણવિ નરયાનલે પચ્ચસે ॥૭૫॥
 દહઇ ગોસીસ સિરિખંડ છારકકએ,
 છગલ ગહણકમેરાવાણં વિક્કએ ।
 કપ્પતરુ તોડિ એરંડ સો વાવએ,
 જૂ જિ વિસએહિં મણુઅત્તાણં હારએ ॥૭૬॥
 અધુવં જીવિઅં નચ્ચા, સિદ્ધિમગ્ગં વિઆણિઆ ।
 વિણિઅટ્ટિજજ ભોગેસુ, આઉં પરિમિઅમપ્પણો ॥૭૭॥
 સિવમગ્ગ-સંઠિઆણવિ, જહ દુજજેઆ જિઆણ પણવિસયા ।
 તહ અત્તં કિંપિ જએ, દુજજેઅં નત્થિ સયલેવિ ॥૭૮॥
 સવિંડ ઉબ્બડરૂવા, દિટ્ઠા મોહેઇ જા મણં ઇત્થી ।
 આયહિયં ચિંતંતા, દૂરયરેણં પરિહરંતિ ॥૭૯॥
 સચ્ચં સુઅંપિ સીલં, વિનાણં તહ તવંપિ વેરગ્ગં ।
 વચ્ચઇ ખાણેણ સવ્વં, વિસય-વિસેણ જઇણંપિ ॥૮૦॥
 રે જીવ! મઇવિગપ્પિય, નિમેસ-સુહ-લાલસો કહં મૂઢ ।
 સાસયસુહ-મસમતમં, હારિસિ સસિ-સોઅરં ચ જસં ॥૮૧॥
 પજજલિઓ વિસયઅગ્ગી, ચરિત્ત-સારં ડહિજજ કસિણંપિ ।
 સમ્મતંમિ વિરાહિઅ, આણંત-સંસારિઅં કુજજા ॥૮૨॥
 ભીસણ-ભવ-કંતારે, વિસમા જીવાણ વિસયતિન્હાઓ ।
 જાએ નડિયા ચઉદસ, પુવ્વીવિ રુલંતિ હુ નિગોએ ॥૮૩॥

હા વિસમા હા વિસમા, વિસયા જીવાણ જેહિં પડિબદ્ધા ।
 હિંડંતિ ભવ-સમુદે, અણંત-દુક્ખાઈ પાવંતા ॥૮૪॥
 જા ઈંદ્રજાલ-ચવલા, વિસયા જીવાણ વિજજુતેઅસમા ।
 ખાણ-દિટ્ઠા ખાણ-નટ્ઠા, તા તેસિં કા હુ પડિબંધો ॥૮૫॥
 સત્તૂ વિસં પિસાઓ, વેઆલો હુઅવહો વ પજજલિઓ ।
 તં ન કુણઈ જં કુવિઆ, કુણંતિ રાગાઈણો દેહે ॥૮૬॥
 જો રાગાઈણ વસે, વસંમિ સો સયલ-દુક્ખ-લક્ખાણં ।
 જસ્સ વસે રાગાઈ, તસ્સ વસે સયલ-સુક્ખાઈ ॥૮૭॥
 કેવલ-દુહ-નિમ્મવિએ, પડિઓ સંસારસાયરે જીવો ।
 જં અણુહવઈ કિલેસં, તં આસવ-હેઉઅં સવ્વં ॥૮૮॥
 હી સંસારે વિહિણા, મહિલા-રૂવેણ મંડિઅં જાલં ।
 બજજંતિ જત્થ મૂઢા, મણુઆ તિરિયા સુરા અસુરા ॥૮૯॥
 વિસમા વિસય-ભુયંગા, જેહિં ડસિયા જિઆ ભવવણંમિ ।
 કીસંતિ દુહગ્ગીહિં, ચુલસીઈ-જોણિ-લક્ખેસુ ॥૯૦॥
 સંસાર-ચાર-ગિમ્હે, વિસય-કુવાએણ લુક્ખિઆ જીવા ।
 હિયમહિઅં અમુણંતા, ણુહવંતિ અણંત-દુક્ખાઈ ॥૯૧॥
 હા હા દુરંત-દુટ્ઠા, વિસય-તુરંગા કુસિદ્ધિઆ લોએ ।
 ભીસણ-ભવાડવીએ, પાડંતિ જિઆણ મુદ્ધાણ ॥૯૨॥
 વિસય-પિવાસા-તત્તા, રત્તા નારીસુ પંકિલસરંમિ ।
 દુહિયા દીણા ખીણા, રુલંતિ જીવા ભવવણંમિ ॥૯૩॥
 ગુણકારિઆઈ ઘણિયં, ઘિઈ-રજજુ-નિયંતિઆઈ તુહ જીવ ।
 નિયઆઈ ઈંદિયાઈ, વલ્લિ-નિઅત્તા તુરંગુવ્વ ॥૯૪॥

મણ-વયાણ-કાયજોગા, સુનિયત્તા તેવિ ગુણકરા હુંતિ ।
 અનિયત્તા પુણ ભંજંતિ, મત્ત-કરિણુવ્વ સીલવાણં ॥૮૫॥
 જહ જહ દોસા વિરમઈ, જહ જહ વિસએહિં હોઈ વેરગ્ગં ।
 તહ તહ વિન્નાયવ્વં, આસન્નં સેઅ-પરમપયં ॥૮૬॥
 દુક્કર-મેએહિં કયં, જેહિં સમત્થેહિં જુવ્વાણત્થેહિં ।
 ભગ્ગં ઇંદિઅ-સિન્નં, ઘિઈ-પાયારં વિલગ્ગેહિં ॥૮૭॥
 તે ઘન્ના તાણ નમો, દાસો હં તાણ સંજમધરાણં ।
 અદ્ધચ્છી-પિચ્છરિઓ, જાણ ન હિઅએ ખડુક્કંતિ ॥૮૮॥
 કિં બહુણા જઈ વંછસિ, જીવ તુમં સાસયં સુહં અરુઅં ।
 તા પિઅસુ વિસય-વિમુહો, સંવેગ-રસાયાણં નિચ્ચં ॥૮૯॥

ગોચરી-પાણી વહોરવા જતાં ભાવવાની ભાવના.

અહો! ત્રિલોકેશ્વર પરમાત્માએ સંયમદેહના રક્ષણ માટે કેવી નિર્દોષ પાપ રહિત ભિક્ષાર્યા બતાવી છે! ભિક્ષા ચર્યામાં અઘાકર્માદિ પર દોષો ટાળવાનું શ્રમણ માટે ફરમાવ્યું છે. મારે અત્યારે વિશેષ કરીને તે દોષો ટાળવા સતત ઉપયોગવાળા બનવું જોઈએ. જીભની લાલસાથી બેદરકારીથી (અનુપયોગથી) કોઈપણ દોષ ગોચરી વહોરતા લાગવો ન જોઈએ. આમ ગોચરી ચર્યાનું વ્યવસ્થિત પાલન કરતા મારા મહાન ઉપકારી પૂ. ગુરુદેવ, રત્નાધિક કે આગંતુક શ્રમણની ભક્તિનો કરવાનો લાભ મળશે. મારા અંતરાય કર્મો તુટશે અને બાહુબલીએ પૂર્વભવમાં જે પુણ્ય ઉપાર્જન કર્યુંહ તેવું મને પણ મળશે.

પૂર્વાચાર્યશ્રીરત્નશેખરસૂરિસમુદ્ધતા સંબોધસત્તરી

નમિઊણ તિલોઅગુરું, લોઆલોઅપ્પયાસયં વીરં ।
 સંબોહસત્તરિ-મહં, રએમિ ઉદ્ધારગાહાહિં ॥૧॥
 સેયંબરો ય આસંબરો ય, બુદ્ધો અ અહવ અત્તો વા ।
 સમભાવભાવિઅપ્પા, લહેઇ મુક્ખં ન સંદેહો ॥૨॥
 અદ્દસદોસરહિઓ, દેવો ધમ્મોવિ નિઉણદયસહિઓ ।
 સુગુરુવિ બંભયારી, આરંભપરિગ્ગહા વિરઓ ॥૩॥
 અત્તાણ કોહ મય માણ, લોહ માયા રઇ ય અરઇ ય ।
 નિદા સોઅ અલિયવયાણ, ચોરિઆ મચ્છર ભયા ય ॥૪॥
 પાણિવહ પેમ કીલા, -પસંગ હાસા ય જસ્સ એ દોસા ।
 અદ્ધારસવિ પાણકા, નમામિ દેવાહિદેવં તં ॥૫॥
 સવ્વાઓ વિ નઇઓ, કમેણ જહ સાયરંમિ નિવડંતિ ।
 તહ ભગવઇં અહિંસં, સવ્વે ધમ્મા સમલ્લિંતિ ॥૬॥
 સસરીરે વિ નિરીહા, બજ્જભ્ભિંતરપરિગ્ગહવિમુક્કા ।
 ધમ્મોવગરણમિત્તં, ધરંતિ ચારિત્તરકૂખટ્ઠા ॥૭॥
 પંચિંદિયદમાણપરા, જિણુત્તસિદ્ધંતગહિયપરમત્થા ।
 પંચસમિયા તિગુત્તા, સરણં મહ એરિસા ગુરુણો ॥૮॥
 પાસત્થો ઓસત્તો હોઇ, કુસીલો તહેવ સંસત્તો ।
 અહઇંદોવિ ય એએ, અવંદણિજજા જિણમયંમિ ॥૯॥
 પાસત્થાઇ વંદમાણસ્સ, નેવ કિત્તી ન નિજ્જરા હોઇ ।
 જાયઇ કાંયકિલેસો, બંધો કમ્મસ્સ આણાઇ ॥૧૦॥

જે બંભચેરભટ્ટા, પાએ પાડંતિ બંભચારીણં ।
 તે હુંતિ ટુંટમુંટા, બોહી વિ સદુલ્લહા તેસિં ॥૧૧॥
 દંસણભટ્ટો ભટ્ટો, દંસણભટ્ટસ્સ નત્થિ નિવ્વાણં । -
 સિજ્ઞંતિ ચરણરહિઆ, દંસણરહિઆ ન સિજ્ઞંતિ ॥૧૨॥
 તિત્થયરસમો સૂરી, સમ્મં જો જિણમયં પયાસેઈ ।
 આણાઈ અઈક્કંતો, સો કાપુરિસો ન સપ્પુરિસો ॥૧૩॥
 જહુ લોહસિલા અપ્પં-પિ બોલએ તહુ વિલગ્ગપુરિસંપિ ।
 ઈય સારંભો ય ગુરુ, પરમપ્પાણં ય બોલેઈ ॥૧૪॥
 કિઈકમ્મં ય પસંસા, સુહસીલજણંમિ કમ્મબંધાય ।
 જે જે પમાયઠાણા, તે તે ઉવવૂહિયા હુંતિ ॥૧૫॥
 એવંણાઉણ સંસગ્ગિ, -દંસણાલાવસંથવં ।
 સંવાસં ય હિયાકંખી, સવ્વોવાએહિ વજ્જએ ॥૧૬॥
 અહુ ગિલઈ ગલઈ ઉઅરં, અહુવા પરચુગ્ગલંતિ નયાણાઈ ।
 હા વિસમા કજ્જગઈ, અહિણા છચ્છુદંદરી ગહિઆ ॥૧૭॥
 કો ચક્કવટ્ટિરિદ્ધિં, ચઈઉં દાસત્તાણં સમભિલસઈ ।
 કો વચ્ચણાઈ મુત્તું, પરિગિન્હઈ ઉવલખંડાઈ ॥૧૮॥
 નેરઈયાણ વિ દુક્ખં, ઝિજ્જઈ કાલેણ કિં પુણ નરાણં ।
 તા ન ચિરં તુહ હોઈ, દુક્ખમિણં મા સમુવ્વિયસુ ॥૧૯॥
 વરં અગ્ગિંમિ પવેસો, વરં વિસુદ્ધેણ કમ્મણા મરણં ।
 મા ગહિયવ્વયભંગો, મા જીઅં ખલિઅસીલસ્સ ॥૨૦॥
 અરિહં દેવો ગુરુણો, સુસાહુણો જિણમયં મહુ પમાણં ।
 ઈચ્ચાઈ સુહો ભાવો, સમ્મત્તં બિંતિ જગગુરુણો ॥૨૧॥

લબ્ભઈ સુરસામિત્તં, લબ્ભઈ પહુઅત્તાણં ન સંદેહો ।
 એગં નવરિ ન લબ્ભઈ, દુલ્લહરયાણં વ સમ્મત્તં ॥૨૨॥
 સમ્મત્તંમિ ઉ લદ્ધે, વિમાણવજ્જં ન બંધએ આઉં ।
 જઈવિ ન સમ્મત્તજઢો, અહવ ન બદ્ધાઉઓ પુલ્લિં ॥૨૩॥
 દિવસે દિવસે લક્ખં, દેઈ સુવત્તસ્સ ખંડિયં એગો ।
 એગો પુણ સામાઈયં, કરેઈ ન પહુપ્પએ તસ્સ ॥૨૪॥
 નિંદપસંસાસુ સમો, સમો અ માણાવમાણકારીસુ ।
 સમસયાણ-પરયાણમણો, સામાઈયસંગઓ જીવો ॥૨૫॥
 સામાઈયં તુ કાઉં, ગિહકજ્જં જો ય ચિંતએ સઢ્ઠો ।
 અટ્ટવસઢ્ઠોવગઓ, નિરત્થયં તસ્સ સામઈયં ॥૨૬॥
 પડિરૂવાઈ ચઉદ્દસ, ખંતીમાઈ ય દસવિહો ધમ્મો ।
 બારસ ય ભાવણાઓ, સૂરિગુણા હુંતિ છત્તીસં ॥૨૭॥
 છલ્લય છકાયરક્ખા, પંચિંદિયલોહનિગ્ગહો ખંતી ।
 ભાવવિસુદ્ધી પડિલે-હણાઈ કરણે વિસુદ્ધી ય ॥૨૮॥
 સંજમજોએ જીત્તો, અકુસલમણવયાણકાયસંરોહો ।
 સીયાઈપીડસહણં, મરણં ઉવસગ્ગસહણં ચ ॥૨૯॥
 સત્તાવીસગુણેહિં, એએહિં જો વિભૂસિઓ સાહૂ ।
 તં પાણમિજ્જઈ ભત્તિ-બ્ભરેણ હિંચએણ રે જીવ! ॥૩૦॥
 ધમ્મરયાણસ્સ જીગ્ગો, અક્ખબુદ્ધો રૂવવં પગઈસોમો ।
 લોગપ્પિઓ અકૂરો, ભીરૂ અસઢો સુદક્ખિન્નો ॥૩૧॥
 લજ્જાલુઓ દયાલૂ, મજ્જત્થો સોમદિટ્ઠિ-ગુણરાગી ।
 સક્કહ-સુપક્ખજીત્તો, સુદીહદંસી વિસેસન્નૂ ॥૩૨॥

વુડ્ઢાણુગો વિણીઓ, ક્યન્નુઓ પરહિઅત્થકારી અ ।
 તહ ચેવ લદ્દલક્ખો, ઇંગવીસગુણો હવઈ સડ્ઢો ॥૩૩॥
 કત્થ અમ્હારિસા પાણી, દૂસમા-દોસદૂસિઆ ।
 હા અણાહા કહં હુંતા, ન હુંતો જઈ જિણાગમો ॥૩૪॥
 આગમં આપરંતેણં, અત્તાણો હિયકંખિણા ।
 તિત્થનાહો ગુરૂ ધમ્મા, સવ્વે તે બહુમન્નિયા ॥૩૫॥
 સુહસીલાઓ સચ્છંદ-ચારિણો વેરિણો સિવપહસ્સ ।
 આણાભટ્ઠાઓ બહુ-જણાઓ, મા ભાણહ સંઘુત્તિ ॥૩૬॥
 એગો સાહૂ એગા ય સાહુણી, સાવઓવિ સઢ્ઢી વા ।
 આણાજીત્તો સંઘો, સેસો પુણ અટ્ઠિસંઘાઓ ॥૩૭॥
 નિમ્મલનાણપહાણો, દંસણજીત્તો ચરિત્તગુણવંતો ।
 તિત્થયરાણ ય પુજ્જો, વુચ્ચઈ એચારિસો સંઘો ॥૩૮॥
 જહ તુસખંડણ-મયમંડણાઈ, રુણાઈ સુન્નરન્નમિ ।
 વિહલાઈ તહ જાણસુ, આણારહિયં અણુટ્ઠાણં ॥૩૯॥
 આણાઈ તવો આણાઈ, સંજમો તહ ય દાણમાણાએ ।
 આણારહિઓ ધમ્મો, પલાલ-પુલ્લૂ વ પડિહાઈ ॥૪૦॥
 આણાખંડણકારી, જઈવિ તિકાલં મહાવિભૂઈએ ।
 પૂએઈ વીયરાયં, સવ્વંપિ નિરત્થયં તસ્સ ॥૪૧॥
 રત્તો આણાભંગે, ઇક્કુચ્ચિય હોઈ નિગ્ગહો લોએ ।
 સવ્વન્નુઆણાભંગે, અણંતસો નિગ્ગહો હોઈ ॥૪૨॥
 જહ ભોયણમવિહિકયં, વિણાસએ વિહિકયં જિયાવેઈ ।
 તહ અવિહિકઓ ધમ્મો, દેઈ ભવં વિહિકઓ મુક્ખં ॥૪૩॥

મેરુસ્સ સરિસવસ્સ ય, જિત્તિયમિત્તં તુ અંતરં હોઇ ।
 દવ્વત્થય-ભાવત્થય, અંતરમિહ તિત્તિયં નેયં ॥૪૪॥
 ઉક્કોસં દવ્વત્થયં, આરાહિય જાઇ અચ્ચુયં જાવ ।
 ભાવત્થએણ પાવઇ, અંતમુહુત્તેણ નિવ્વાણં ॥૪૫॥
 જત્થ ય મુણિણો કયવિક્કયાઇ, કુવ્વંતિ નિચ્ચપબ્ભટ્ઠા ।
 તં ગચ્છં ગુણસાયર, વિસં વ દૂરં પરિહરિજજા ॥૪૬॥
 જત્થ ય અજજાલદ્ધં, પડિગ્ગહમાઇયવિવિહુમુવગરાણં ।
 પડિભુંજઇ સાહૂહિં, તં ગોયમ કેરિસં ગચ્છં ॥૪૭॥
 જહિં નત્થિ સારણા, વારણા ય પડિયોયાણા ય ગચ્છંમિ ।
 સો અ અગચ્છો ગચ્છો, સંજમકામીહિ મુત્તવ્વો ॥૪૮॥
 ગચ્છં તુ ઉવેહંતો, કુવ્વઇ દીહં ભવે વિહીએ ઉ ।
 પાલંતો પુણ સિજ્ઝઇ, તઇઅ-ભવે ભગવઇં સિદ્ધં ॥૪૯॥
 જત્થ હિરન્નસુવન્નં, હત્થેણ પરાણગંપિ નો છિપ્પે ।
 કારણસમક્ષિયંપિ હુ, ગોયમ ગચ્છં તયં ભણિયં ॥૫૦॥
 પુઢવિદ્દગઅગણિમારુઅ-, વણસ્સઇ તહ તસાણ વિવિહાણં ।
 મરણંતેવિ ન પીડા, કીરઇ માણસા તયં ગચ્છં ॥૫૧॥
 મૂલગુણેહિં વિમુક્કં, બહુગુણકલિયંપિ લદ્ધિસંપન્નં ।
 ઉત્તમકુલેવિ જાયં, નિદ્ધાડિજજઇ તયં ગચ્છં ॥૫૨॥
 જત્થ ય ઉસહાદીણં, તિત્થયરાણં સુરિંદમહિયાણં ।
 કમ્મટ્ઠવિમુક્કાણં, આણં ન ખલિજજઇ સ ગચ્છો ॥૫૩॥
 જત્થ ય અજજાહિં સમં, થેરાવિ ન ઉલ્લવંતિ ગયદસણા ।
 ન ય ઝાયંતિત્થીણં, અંગોવંગાઇ તં ગચ્છં ॥૫૪॥

વજજેઈ અપ્પમત્તા, અજજાસંસગ્ગિં અગ્ગિવિસસરિસિં ।
 અજજાણુયરો સાહુ, લહઈ અકિત્તિં ખુ અચિરેણ ॥૫૫॥
 જો દેઈ કણયકોહિં, અહવા કારેઈ કણયજિણભવાણં ।
 તસ્સ ન તત્તિયપુત્તં, જત્તિય બંભવ્વએ ધરિએ ॥૫૬॥
 સીલં કુલઆહરણં, સીલં રૂવં ચ ઉત્તમં હોઈ ।
 સીલં ચિય પંડિચ્ચં, સીલં ચિય નિરુવમં ધમ્મં ॥૫૭॥
 વરં વાહી વરં મચ્ચૂ, વરં દારિદ્ધસંગમો ।
 વરં અરણવાસો અ, મા કુમિત્તાણ સંગમો ॥૫૮॥
 અગ્ગીયત્થકુસીલેહિં, સંગં તિવિહેણ વોસિરે ।
 મુક્ખમગ્ગંમિ મે વિગ્ધે, પહંમિ તેણગે જહા ॥૫૯॥
 ઉમ્મગ્ગદ્દેસણાએ, ચરણં નાસંતિ જિણવરિંદાણં ।
 વાવન્નદંસણા ખલુ, ન હુ લખ્ખા તારિસા દટ્ઠું ॥૬૦॥
 પરિવારપૂઅહેઉ, ઓસન્નાણં ચ આણુવિત્તીએ ।
 ચરણકરણં નિગૂહઈ, તં દુલ્લહબોહિઅં જાણ ॥૬૧॥
 અંબસ્સ ય નિંબસ્સ ય, દુણ્હંપિ સમાગયાઈં મૂલાઈં ।
 સંસગ્ગેણ વિણટ્ઠો, અંબો નિંબત્તાણં પત્તો ॥૬૨॥
 પક્કણકુલે વસંતો, સઊણીપારોવિ ગરહિઓ હોઈ ।
 ઈય દંસણા સુવિહિઆ, મજ્જિત વસંતા કુસીલાણં ॥૬૩॥
 ઉત્તમજણસંસગ્ગી, સીલદરિદંપિ કુણઈ સીલહં ।
 જહ મેરુગિરિવિલગ્ગં, તણંપિ કણગત્તાણમુવેઈ ॥૬૪॥
 નવિ તં કરેઈ અગ્ગી, નેવ વિસં નેવ કિન્હસપ્પો અ ।
 જં કુણઈ મહાદોસં, તિવ્વં જીવસ્સ મિચ્છતં ॥૬૫॥

કદં કરેસિ અપ્પં, દમેસિ અત્થં ચએસિ ધમ્મત્થં ।
 ઇક્કં ન ચયસિ મિચ્છત્ત, -વિસલવં જેણ બુદ્ધિહસિ ॥૬૬॥
 જયાણા ય ધમ્મજણાણી, જયાણા ધમ્મસ્સ પાલાણી ચેવ ।
 તવવુદ્ધિકરી જયાણા, એગંતસુહાવહા જયાણા ॥૬૭॥
 જં અજિજઅં ચરિત્તં, દેસૂણાએ અ પુવ્વકોડીએ ।
 તં પુણ કસાયમિત્તો, હારેઇ નરો મુહુત્તેણં ॥૬૮॥
 કોહો પીઇં પાણાસેઇ, માણો વિણયનાસણો ।
 માયા મિત્તાણિ નાસેઇ, લોહો સવ્વવિણાસણો ॥૬૯॥
 ખંતી સુહાણ મૂલં, મૂલં ધમ્મસ્સ ઉત્તમા ખંતી ।
 હરઇ મહાવિજજા ઇવ, ખંતી દુરિયાઇં સવ્વાઇં ॥૭૦॥
 સયં ગેહં પરિચ્ચજજ, પરગેહં ચ વાવો ।
 નિમિત્તેણ ય વવહરઇ, પાવસમણુત્તિ વુચ્ચઇ ॥૭૧॥
 દુદ્ધ દહી વિગઇંઓ, આહારેઇ અભિક્ખણં ।
 ન કરેઇ તવોક્કમ્મં, પાવસમણુત્તિ વુચ્ચઇ ॥૭૨॥
 મજ્જં વિસય કસાયા, નિદ્ધા વિકહા ય પંચમી ભણિયા ।
 એએ પંચ પમાયા, જીવં પાડંતિ સંસારે ॥૭૩॥
 જઇ ચઉદસપુવ્વધરો, વસઇ નિગોએસુડણંતયં કાલં ।
 નિદ્ધાપમાયવસગો, તા હોહિસિ કહ તુમં જીવ! ॥૭૪॥
 હયં નાણં કિયાહીણં, હયા અન્નાણઓ કિયા ।
 પાસંતો પંગુલો દહ્ધો, ધાવમાણો અ અંધઓ ॥૭૫॥
 સંજોગ-સિદ્ધીઇ ફલં વયંતિ, ન હુ એગચક્કેણ રહો પયાઇ ।
 અંધો ચ પંગૂ ય વાણે સમિચ્ચા, તે સંપઉત્તા નગરં પવિહ્વા ॥૭૬॥

સુબહુપિ સુઅમહીઅં, કિં કાહી ચરણવિખ્પહીણસ્સ ।
 અંધસ્સ જહ પલિત્તા, દીવસયસહસ્સકોડીઓ ॥૭૭॥
 અખ્પંપિ સુઅમહીઅં, પયાસગં હોઇ ચરણજીતસ્સ ।
 ઇક્કોવિ જહ પઇવો, સચક્ખુઅસ્સ પયાસેઇ ॥૭૮॥
 દંસણ-વય-સામાઇય-, પોસહ-પડિમા-અબંભ-સચ્ચિત્તે ।
 આરંભપેસ-ઉદ્ધિટ્ઠ-, વજજએ સમાણભૂએ અ ॥૭૯॥
 સંપત્તદંસણાઇ, પઇદિયહં જઇજણાઓ નિસુણેઇ ।
 સામાચારિં પરમં, જો ખલુ તં સાવગં બિંતિ ॥૮૦॥
 જહા ખરો ચંદણભારવાહી, ભારસ્સ ભાગી ન હુ ચંદણસ્સ ।
 એવં ખુ ન્નાણી ચરણેણ હીણો, ભારસ્સ ભાગી ન હુ સુખાઇઓ ॥૮૧॥
 તહિં પંચિંદિઆ જીવા, ઇત્થીજોણીનિવાસિણો ।
 મણુઆણં નવલક્ખા, સવ્વે પાસઇ કેવલી ॥૮૨॥
 ઇત્થીણં જોણીસુ, હવંતિ બેઇંદિયા ય જે જીવા ।
 ઇક્કો ય દુન્નિ તિન્નિવિ, લક્ખપહુતં તુ ઉક્કોસં ॥૮૩॥
 પુરિસેણ સહગયાએ, તેસિં જીવાણ હોઇ ઉદ્ધવાણં ।
 વેણુઅદિટ્ઠંતેણં, તત્તાઇ-સિલાગનાઓણ ॥૮૪॥
 ઇત્થીણ જોણિમજ્જે, ગબ્ભગયાઇ હવંતિ જે જીવા ।
 ઉપ્પજજંતિ ચયંતિ ય, સમુચ્છિમા અસંખયા ભણિયા ॥૮૫॥
 મેહુણસન્નારૂઢો, નવલક્ખ હણેઇ સુહમજીવાણં ।
 તિત્થયરેણં ભણિયં, સદ્ધિયવ્વં પયત્તેણં ॥૮૬॥
 અસંખયા થીનરમેહુણાઓ, મુચ્છંતિ પંચિંદિયમાણુસાઓ ।
 નીસેસઅંગાણ વિભત્તિચંગે, ભણઇ જિણો પત્તવાણાઉવંગે ॥૮૭॥

મજજે મહુંમિ મંસંમિ, નવાણીયંમિ ચઉત્થએ ।
 ઉપ્પજજંતિ અનંતા, તવ્વાણણા તત્થ જંતુણો ॥૮૮॥
 આમાસુ અ પફ્કાસુ અ, વિપચ્ચમાણાસુ મંસપેસીસુ ।
 સયયં ચિય ઉવવાઓ, ભણિઓ અ નિગોઅજીવાણં ॥૮૯॥
 આજમ્મં જં પાવં, બંધઈ મિચ્છત્તસંજુઓ કોઈ ।
 વયભંગં કાઉમાણો, બંધઈ તં ચેવ અદ્ધુણું ॥૯૦॥
 સયસહસ્સાણ નારીણં, પિટ્ટં ફોડેઈ નિઘિણો ।
 સત્તઢમાસિએ ગબ્ભે, તપ્પડંતે નિકત્તઈ ॥૯૧॥
 તં તસ્સ જત્તિયં પાવં, તં નવગુણિય મેલિયં હુજજા ।
 એગિત્થિયજોગેણં, સાહૂ બંધિજજ મેહુણઓ ॥૯૨॥
 અખંડિયચારિત્તો, વયધારી જો વ હોઈ ગીયત્થો ।
 તસ્સ સંગાસે દંસણ-, વયગહણં સોહિકરણં ચ ॥૯૩॥
 અદામલયપમાણે, પુઢવીકાએ હવંતિ જે જીવા ।
 તે પારેવયમિત્તા, જંબૂદીવે ન માયંતિ ॥૯૪॥
 એગંમિ ઉદગબિંદુમિ, જે જીવા જિણવરેહિં પત્તતા ।
 તે જઈ સરિસવમિત્તા, જંબૂદીવે ન માયંતિ ॥૯૫॥
 વરંટતંદુલમિત્તા, તેઊકાએ હવંતિ જે જીવા ।
 તે જઈ ખસખસમિત્તા, જંબૂદીવે ન માયંતિ ॥૯૬॥
 જે લિંબપત્તમિત્તા, વાઊકાએ હવંતિ જે જીવા ।
 તે મત્થયલિક્ખમિત્તા, જંબૂદીવે ન માયંતિ ॥૯૭॥
 અસુઈઠાણે પડિઆ, ચંપકમાલા ન કીરઈ સીસે ।
 પાસત્થાઈઠાણેસુ, વટ્ટમાણો તહ અપુજજો ॥૯૮॥

છક્રક્રમદસમદ્રવાલસેહિં, માસદ્રમાસખમાણેહિં ।
 ઇત્તો ઉ અણેગગુણા, સોહી જિમિયસ્સ નાણિસ્સ ॥૮૯॥
 જં અન્નાણી કમ્મં, ખવેઇ બહુઆઇ વાસકોડીહિં ।
 તન્નાણીતિહિં ગુત્તો, ખવેઇ ઉસ્સાસમિત્તેણં ॥૧૦૦॥
 જિણપવયણવુટ્ઠિકરં, પભાવગં નાણદંસણગુણાણં ।
 રક્ખંતો જિણદવ્વં, તિત્થયરતં લહઇ જીવો ॥૧૦૧॥
 જિણપવયણવુટ્ઠિકરં, પભાવગં નાણદંસણગુણાણં ।
 ભક્ખંતો જિણદવ્વં, અણંતસંસારિઓ હોઇ ॥૧૦૨॥
 ભક્ખેઇ જો ઉવેક્ખેઇ, જિણદવ્વં તુ સાવઓ ।
 પન્નાહીણો ભવે જીવો, લિપ્પઇ પાવકમ્મુણા ॥૧૦૩॥
 ચેઇઅદ્ધવિણાસે, રિસિધાએ પવયણસ્સ ઉડાહે ।
 સંજઇયઉત્થભંગે, મૂલગ્ગી બોહિલાભસ્સ ॥૧૦૪॥
 સુવ્વઇ દુગ્ગયનારી, જગગુરુણો સિંદુવારકુસુમેહિં ।
 પૂઆપણિહાણેહિં, ઉપ્પન્ના તિયસલોગંમિ ॥૧૦૫॥
 તિત્થયરતં સમ્મત્ત-, ખાઇયં સત્તમીઇ તઇયાએ ।
 વંદણએણં વિહિણા, બદ્ધં ચ દસારસીહેણં ॥૧૦૬॥
 અકસિણપવત્તગાણં, વિરયાવિરયાણ એસ ખલુ જીત્તો ।
 સંસારપયાણુકરણે, દવ્વત્થએ કૂવદ્દિટ્ઠંતો ॥૧૦૭॥
 અણથોવં વણથોવં, અગ્ગીથોવં કસાયથોવં ચ ।
 ન હુ ભે વીસસિઅવ્વં, થોવંપિ હુ તં બહૂ હોઇ ॥૧૦૮॥
 જં દુક્કંતિ મિચ્છા, તં ભુજજો કારણં અપૂરંતો ।
 તિવિહેણ પડિક્કંતો, તસ્સ ખલુ દુક્કંતં મિચ્છા ॥૧૦૯॥

જં દુક્કંતિ મિચ્છા, તં ચેવ નિસેવઈ પુણો પાવં ।
 પચ્ચક્ખ-મુસાવાઈ, માયાનિયડિપ્પસંગો અ ॥૧૧૦॥
 મિત્તિ મિઉ મદ્ધવત્તે, છત્તી દોસાણ છાયણે હોઈ ।
 મિત્તિ અ મેરાઈ કિઓ, દુત્તિ દુગંછામિ અપ્પાણં ॥૧૧૧॥
 કત્તિ કં મે પાવં, ડત્તિ ય ડેવેમિ તં ઉવસમેણં ।
 એસો મિચ્છામિદુક્કં-પચ્ચક્ખરત્થો સમાસેણં ॥૧૧૨॥
 નામં ઠવણાતિત્થં, દવ્વં તિત્થં ચ ભાવતિત્થં ચ ।
 ઇક્કિંકંમિ ય ઇત્તો-,ડણેગવિહં હોઈ નાયવ્વં ॥૧૧૩॥
 દાહોવસમં તન્હાઈ, છેયાણં મલવિવાહણં ચેવ ।
 તિહિં અત્થેહિં નિઉત્તં, તમ્હા તં દવ્વઓ તિત્થં ॥૧૧૪॥
 કોહંમિ ઉ નિગ્ગહિએ, દાહસ્સ ઉવસમાણં હવઈ તિત્થં ।
 લોહંમિ ઉ નિગ્ગહિએ, તન્હાએ છેયાણં હોઈ ॥૧૧૫॥
 અકંઠવિહં કમ્મરયં, બહુએહિં ભવેહિં સંચિયં જમ્હા ।
 તવસંજમેણ ધોવઈ, તમ્હા તં ભાવઓ તિત્થં ॥૧૧૬॥
 દંસણનાણચરિત્તે, સુનિઉત્તં જિણવરેહિં સવ્વેહિં ।
 એએણ હોઈ તિત્થં, એસો અત્તોવિ પજ્જઓ ॥૧૧૭॥
 સવ્વો પુવ્વકયાણં, કમ્માણં પાવએ ફલવિવાયં ।
 અવરાહેસુ ગુણેસુ અ, નિમિત્તમિત્તં પરો હોઈ ॥૧૧૮॥
 ધારિજ્જઈ ઇત્તો જલનિહીવિ, કલ્લોલભિન્નકુલસેલો ।
 ન હુ અત્તજમ્મનિમ્મિય-,સુહાસુહો કમ્મપરિણામો ॥૧૧૯॥
 અકયં નો પરિભુંજઈ, સકયં નાસિજ્જ કસ્સ કિર કમ્મં ।
 સકયમણુભુંજમાણો, કીસ જણો દુમ્માણો હોઈ ॥૧૨૦॥

પોસેઈ સુહભાવે, અસુહાઈ ખવેઈ નત્થિ સંદેહો ।
 છિંદઈ નરયતિરિયગઈ, પોસહવિહિ-અપ્પમત્તો ય ॥૧૨૧॥
 વરગંધપુષ્કઅક્ખય-, પઈવક્કલધૂવનીરપત્તેહિં ।
 નેવિજ્જવિહાણેણ ય, જિણપૂઆ અઢ્ઢહા ભણિયા ॥૧૨૨॥
 ઉવસમઈ દુરિયવગ્ગં, હરઈ દુહં કુણઈ સયલસુક્ખાઈ ।
 ચિંતાઈયંપિ ફલં, સાહઈ પૂઆ જિણંદાણં ॥૧૨૩॥
 ધન્નાણં વિહિજોગો, વિહિપક્ખારાહગા સયા ધન્ના ।
 વિહિબહુમાણા ધન્ના, વિહિપક્ખ-અદ્દસગા ધન્ના ॥૧૨૪॥
 સંવેગમણો સંબોહ-સત્તરિં, જો પઢેઈ ભવ્વજિઓ ।
 સિરિજયસેહરઠાણં, સો લહઈ નત્થિ સંદેહો ॥૧૨૫॥
 શ્રીમન્નાગપુરીયાહ્-, તપોગણકજારુણાઃ ।
 જ્ઞાનપીયૂષપૂર્ણાક્ષ્ણાઃ, સૂરીન્દ્રા જયશેખરાઃ ॥૧॥
 તેષાં પત્કજમધુપાઃ, સૂરયો રત્નશેખરાઃ ।
 સારસૂત્રાત્ સમુદ્ધૃત્ય, ચક્રુઃ સંબોધસપ્તતિમ્ ॥૨॥

પૂર્વાચાર્યશ્રીસોમપ્રભસૂરિરચિતઃ

સિન્દૂર-પ્રકરઃ

સિન્દૂરપ્રકરસ્તપઃકરિશિરઃકોડે કષયાઽટવી-,
દાવાર્ચિર્નિયયઃ પ્રબોધદિવસ-પ્રારમ્ભ-સૂર્યોદયઃ ।
મુક્તિસ્ત્રી-કુચકુમ્ભ-કુડ્કુમરસઃ શ્રેયસ્તરોઃ પલ્લવ-,
પ્રોલ્લાસઃ કમયોર્નખદ્યુતિભરઃ પાર્શ્વપ્રભોઃ પાતુ વઃ ॥૧॥

સન્તઃ સન્તુ મમ પ્રસન્નમનસો વાયાં વિચારોઘતાઃ,
સૂતેઽમ્ભઃ કમલાનિ તત્પરિમલં વાતા વિતન્વન્તિ યત્ ।
કિંવાભ્યર્થનયાનયા યદિ ગુણોઽસ્ત્યાસાં તતસ્તે સ્વયં,
ક્તારિઃ પ્રથનં ન ચેદથ યશઃપ્રત્યર્થિના તેન કિમ્ ॥૨॥
ત્રિવર્ગ-સંસાધન-મન્તરેણ, પશોરિવાયુર્વિક્કલં નરસ્ય ।
તત્રાઽપિ ધર્મં પ્રવરં વદન્તિ, ન તં વિના યદ્ભવતોઽર્થકામૌ ॥૩॥
યઃ પ્રાપ્ય દુષ્પ્રાપમિદં નરત્વં, ધર્મં ન યત્નેન કરોતિ મૂઢઃ ।
ક્લેશપ્રબન્ધેન સ લબ્ધમબ્ધૌ, ચિન્તામણિં પાતયતિ પ્રમાદાત્ ॥૪॥

સ્વાર્ણસ્થાલે, ક્ષિપતિ સ રજઃ, પાદશૌચં વિધત્તે,
પીયૂષેણ, પ્રવરકરિણં, વાહ્યત્યૈન્ધભારમ્ ।
ચિન્તારત્નં, વિકિરતિ કરાદ્, વાયસોઢાયનાર્થ-,
યો દુષ્પ્રાપં, ગમયતિ મુઘા, મર્ત્યજન્મ પ્રમત્તઃ ॥૫॥
તે ધતૂરતરું વપન્તિ ભવને, પ્રોન્મૂલ્ય કલ્પદ્રુમં,
ચિન્તારત્નમપાસ્ય કાયશકલં, સ્વીકુર્વતે તે જડાઃ ।
વિક્રીય દ્વિરદં ગિરીન્દ્રસદૃશં, કીણાન્તિ તે રાસભં,
યે લબ્ધં પરિહત્ય ધર્મમધમા, ધાવન્તિ ભોગાશયા ॥૬॥

અપારે સંસારે, કથમપિ સમાસાઘ નૃભવં,
 ન ધર્મ યઃ કુર્યાદ્વિષયસુખ-તૃષ્ણા-તરલિતઃ ।
 બ્રુડન્ પારાવારે, પ્રવરમપહાય પ્રવહણં,
 સ મુખ્યો મૂર્ખાણામુપલમુપલબ્ધું પ્રયતતે ॥૭॥

ભક્તિં તીર્થકરે ગુરૌ જિનમતે સંઘે ચ હિંસાઽનૃત-,
 સ્તેયાબ્રહ્મ-પરિગ્રહાદ્યુપરમં ક્રોધાઘરીણાં જયમ્ ।
 સૌજન્યં ગુણિસઙ્ગમિન્દ્રિયદમં દાનં તપો ભાવનાં,
 વૈરાગ્યં ચ કુરુષ્વ નિર્વૃત્તિપદે યદ્યસ્તિ ગન્તું મનઃ ॥૮॥

પાપં લુપ્તપતિ દુર્ગતિં દલયતિ વ્યાપાદયત્યાપદં,
 પુણ્યં સંચિનુતે શ્રિયં વિતનુતે પુષ્ણાતિ નીરોગતામ્ ।
 સૌભાગ્યં વિદધાતિ પલ્લવયતિ પ્રીતિં પ્રસૂતે યશઃ,
 સ્વર્ગં યચ્છતિ નિર્વૃત્તિં ચ રચયત્યર્ચાર્હતાં નિર્મિતા ॥૯॥

સ્વર્ગસ્તસ્ય ગૃહાઙ્ગાણં સહચરી સામ્રાજ્યલક્ષ્મીઃ શુભા,
 સૌભાગ્યાદિ-ગુણાવલિર્વિલસતિ સ્વૈરં વપુર્વેશ્મનિ ।
 સંસારઃ સુતરઃ શિવં કરતલ-ક્રોડે લુઠત્યગ્જસા,
 યઃ શ્રદ્ધાભર-ભાજનં જિનપતેઃ પૂજાં વિધતે જનઃ ॥૧૦॥

કદાચિન્નાતઙ્કઃ કુપિત ઇવ પશ્યત્યભિમુખં,
 વિદૂરે દારિદ્ર્યં ચકિતમિવ નશ્યત્યનુદિનમ્ ।
 વિરક્તા કાન્તેવ ત્યજતિ કુગતિઃ સઙ્ગમુદયો,
 ન મુચ્યત્યભ્યર્ણુ સુહૃદિવ જિનાર્યા રચયતઃ ॥૧૧॥

યઃ પુષ્પૈર્જિનમચ્યતિ સ્મિતસુરશ્રીલોચનૈઃ સોડચ્યતિ,
 યસ્તં વન્દત એકશસ્ત્રિજગતા સોડહર્નિશં વન્ધતે ।
 યસ્તં સ્તૌતિ પરત્ર વૃત્તદમનસ્તોમેન સ સ્તૂયતે,
 યસ્તં ધ્યાયતિ ક્લૃપ્તકર્મનિધનઃ સ ધ્યાયતે યોગિભિઃ ॥૧૨॥

અવધમુક્તે પથિ યઃ પ્રવર્તતિ,
 પ્રવર્તયત્યન્યજનં ચ નિઃસ્પૃહઃ ।
 સ એવ સેવ્યઃ સ્વહૃતૈષિણા ગુરુઃ,
 સ્વયં તરંસ્તારયિતું ક્ષમઃ પરમ્ ॥૧૩॥

વિદ્વલયતિ કુબોધં બોધયત્યાગમાર્થ,
 સુગતિકુગતિમાર્ગૌ પુણ્યપાપે વ્યનક્તિ ।
 અવગમયતિ કૃત્યાકૃત્યભેદં ગુરુર્યો,
 ભવજલનિધિપોતસ્તં વિના નાડસ્તિ કશ્ચિત્ ॥૧૪॥

પિતા માતા ભ્રાતા, પ્રિયસહચરી સૂનુનિવહઃ,
 સુહૃત્સ્વામી માદત્કરિભટરથાશ્વઃ પરિકરઃ ।
 નિમજ્જન્તં જન્તું નરકકુહરે રક્ષિતુમલં,
 ગુરોર્ધર્માડધર્મપ્રકટનપરાત્કોડપિ ન પરઃ ॥૧૫॥

કિં ધ્યાનેન ભવત્વશેષવિષય-ત્યાગૈસ્તપોભિઃ કૃતં,
 પૂર્ણ ભાવનયાડલમિન્દ્રિયદમૈઃ પર્યાપ્તમાત્માગમૈઃ ।
 કિં ત્વેકં ભવનાશનં કુરુ ગુરુપ્રીત્યા ગુરોઃ શાસનં,
 સર્વે યેન વિના વિનાથબલવત્ સ્વાર્થાય નાડલં ગુણાઃ ॥૧૬॥

न द्वेवं नाद्वेवं न शुभगुरुमेवं न कुगुरुं,
 न धर्मं नाऽधर्मं न गुणपरिणद्धं न विगुणम् ।
 न कृत्यं नाऽकृत्यं न हितमहितं नापि निपुणं,
 विलोकन्ते लोका जिनवयनयक्षुर्विरहिताः ॥१७॥

भानुष्यं विह्वलं वदन्ति हृदयं व्यर्थं वृथा श्रोत्रयो-
 निर्माणां गुणदोषभेदकलनां तेषामसंभाविनीम् ।
 दुर्वारं नरकान्धकूपपतनं मुक्तिं बुधा दुर्लभां,
 सार्वज्ञः समयो दयारसमयो येषां न कर्णातिथिः ॥१८॥

पीयूषं विषवज्जलं ज्वलनवत्तेजस्तमःस्तोमव-
 न्मित्रं शात्रववत् स्रजं भुजगवस्थिन्तामणिं लोष्ठवत् ।
 ज्योत्स्नां ग्रीष्मजघर्मवत् स मनुते कारुण्यपाण्यापाणं,
 जैनेन्द्रं मतमन्यदर्शनसमं यो दुर्मतिर्मन्यते ॥१९॥

धर्मं जागरयत्यघं विघटयत्युत्थापयत्युत्पथं,
 भिन्ते मत्सरमुच्छिन्नन्ति कुनयं मथ्नाति मिथ्यामतिम् ।
 वैराग्यं वितनोति पुष्यति कृपां भुञ्जति तृष्णां य य-
 तज्जैनेनं मतमर्थति प्रथयति ध्यायत्यधीते कृती ॥२०॥

रत्नानामिव रोहण-क्षितिधरः षं तारकाणामिव,
 स्वर्गः कल्पमहीरुहामिव सरः पङ्केरुहाणामिव ।
 पाथोधिः पयसामिवेन्दुमहसां स्थानं गुणानामसा-
 वित्यालोच्य विरय्यतां भगवतः संघस्य पूजाविधिः ॥२१॥

यःसंसार-निरास-लालस-मतिर्भुङ्क्त्यर्थमुत्तिष्ठते,
यं तीर्थं कथयन्ति पावनतया येनाऽस्ति नाऽन्य समः ।
यस्मै तीर्थपतिर्नमस्यति सतां यस्माद्युष्णं जायते,
स्कूर्तिर्यस्य परा वसन्ति य गुण्णा यस्मिन्स संघोऽर्थ्यताम् ॥२२॥

लक्ष्मीस्तं स्वयमभ्युपैति रत्नसा कीर्तिस्तमालिङ्गति,
प्रीतिस्तं भजते मतिः प्रयतते तं लब्धुमुत्कण्ठया ।
स्वःश्रीस्तं परिरब्धुमिच्छति मुहुर्मक्तिस्तमालोक्ते,
यः संघं गुणराशिकेलिसदनं श्रेयोरुचिः सेवते ॥२३॥

यद्भक्ततेः इलमर्हदादिपदवीमुष्यं कृषेः शस्यवत्,
यकित्वं त्रिदशेन्द्रतादि तृणवत् प्रासङ्गिकं गीयते ।
शक्तिं यन्महिमस्तुतौ न दधते वायोऽपि वायस्पतेः,
संघः सोऽघोरः पुनातु यरणान्यासैः सतां मन्दिरम् ॥२४॥

कीडाभूः सुकृतस्य दुष्कृतशःसंहारवात्या भवो-
दन्वन्नौर्यसनाग्निभेदपटली संकेतद्वृत्ती श्रियाम् ।
निःश्रेणिस्त्रिदिवौकसः प्रियसप्ती भुङ्क्तेः कुगत्यर्गला,
सत्त्वेषु कियतां कृपैव भवतु क्लेशैरशेषैः परैः ॥२५॥

यदि ग्रावा तोये तरति तरणिर्यद्युदयति,
प्रतीच्यां समार्यिर्यदि भजति शैत्यं कथमपि ।
यदि क्षमापीठं स्यादुपरि सकलस्याऽपि जगतः,
प्रसूते सत्त्वानां तदपि न वधः क्वाऽपि सुकृतम् ॥२६॥

સ કમલવનમગ્નેર્વાસરં ભાસ્વદ્દસ્તા-,
 દમૃતમુરગવક્ત્રાત્સાધુવાદં વિવાદાત્ ।
 રુગપગમમજ્જીર્ણજિજીવિતં કાલકૂટા-,
 દભિલષતિ વધાઘઃ પ્રાણિનાં ધર્મમિચ્છેત્ ॥૨૭॥

આયુર્દીર્ઘતરં વપુર્વરતરં ગોત્રં ગરીયસ્તરં,
 વિત્તં ભૂરિતરં બલં બહુતરં સ્વામિત્વમુચ્ચૈસ્તરમ્ ।
 આરોગ્યં વિગતાન્તરં ત્રિજગતિ શ્લાઘ્યત્વમલ્પેતરં,
 સંસારામ્બુનિધિં કરોતિ સુતરં ચેતઃ કૃપાદ્રન્તરમ્ ॥૨૮॥

વિશ્વાસાયતનં વિપત્તિદલનં દેવૈઃ કૃતારાધનં,
 મુક્તેઃ પથ્યદનં જલાગ્નિશમનં વ્યાઘ્રોરગ-સ્તંભનમ્ ।
 શ્રેયઃસંવનનં સમૃદ્ધિજનનં સૌજન્ય-સંજીવનં,
 કીર્ત્તેઃ કેલિવનં પ્રભાવભવનં સત્યં વયઃ પાવનમ્ ॥૨૯॥

યશો યસ્માદ્ ભસ્મીભવતિ વનવહ્નેરિવ વનં,
 નિદાનં દુઃખાનાં યદવનિરુહાણાં જલમિવ ।
 ન યત્ર સ્યાચ્છાયાઽઽતપ ઇવ તપઃસંયમકથા,
 કથંચિત્તન્મિથ્યા વચનમભિધતે ન મતિમાન્ ॥૩૦॥

અસત્યમપ્રત્યયમૂલકારણં,
 કુવાસનાસન્ન સમૃદ્ધિવારણમ્ ।
 વિપન્નિદાનં પરવચ્યનોર્જિતં,
 કૃતાપરાધં કૃતિભિર્વિવર્જિતમ્ ॥૩૧॥

તસ્યાઽગ્નિર્જલમાર્ણવઃ સ્થલમરિર્મિત્રં સુરાઃ કિંકરાઃ,
 કાન્તારં નગરં ગિરિર્ગૃહમહિર્માલ્યં મૃગારિર્મૃગઃ ।
 પાતાલં બિલમસ્ત્રમુત્પલદ્દલં વ્યાલઃ શૃગાલો વિષં,
 પીયૂષં વિષમં સમં ચ વચનં સત્યાઞ્ચિતં વક્તિ યઃ ॥૩૨॥

તમભિલષતિ સિદ્ધિસ્તં વૃણીતે સમૃદ્ધિ-
 સ્તમભિસરતિ કીર્તિર્મુખ્યતે તં ભવાર્તિઃ ।
 સ્પૃહયતિ સુગતિસ્તં નેક્ષતે દુર્ગતિસ્તં,
 પરિહરતિ વિપત્તં યો ન ગૃહ્ણાત્યદ્દત્તમ્ ॥૩૩॥

અદત્તં નાઽઽદત્તે કૃતસુકૃતકામઃ કિમપિ યઃ,
 શુભશ્રેણિસ્તસ્મિન્ વસતિ કલહંસીવ કમલે ।
 વિપત્તસ્માદ્ દૂરં વ્રજતિ રજનીવામ્બરમાણે-
 વિનીતં વિદ્યેવ ત્રિદિવશિવલક્ષ્મીર્ભજતિ તમ્ ॥૩૪॥

યન્નિર્વર્તિતકીર્તિર્ધર્મનિધનં સર્વાંગસાં સાધનં,
 પ્રોન્મીલદ્વધબન્ધનં વિરચિતક્લિષ્ટાશયોદ્બોધનમ્ ।
 દૌર્ગત્યૈકનિબન્ધનં કૃતસુગત્યાશ્લેષસંરોધનમ્,
 પ્રોત્સર્પત્ત્રધનં જિઘૃક્ષતિ ન તદ્ ધીમાનદત્તં ધનમ્ ॥૩૫॥

પરજનમનઃપીડાકીડાવનં વધભાવના-
 ભવનમવનિવ્યાપિવ્યાપલ્લતાધનમાણ્ડલમ્ ।
 કુગતિગમને માર્ગઃ સ્વર્ગાપિવર્ગપુરાર્ગલં,
 નિયતમનુપાદેયં સ્તેયં નૃણાં હિતકાઙ્ક્ષિણમ્ ॥૩૬॥

દત્તસ્તેન જગત્યકીર્તિપટહો ગોત્રે મધીકૂર્યક-,
 શ્રારિત્રસ્ય જલાઞ્જલિર્ગુણગણારામસ્ય દાવાનલઃ ।
 સકેતઃ સકલાપદાં શિવપુરદ્વારે કપાટો દૃઢઃ,
 કામાર્તસ્ત્યજતિ પ્રબોધયતિ વા સ્વસ્ત્રીં પરસ્ત્રીં ન યઃ ॥૩૭॥

વ્યાઘ્રવ્યાલજલાનલાદિવિપદસ્તેષાં વ્રજન્તિ ક્ષયં,
 કલ્યાણાનિ સમુલ્લસન્તિ વિબુધાઃ સાન્નિધ્યમધ્યાસતે ।
 કીર્તિઃ સ્ફૂર્તિમિયતિ યાત્યુપયયં ધર્મઃ પ્રણશ્યત્યથં,
 સ્વર્નિર્વાણસુખાનિ સંનિદધતે યે શીલમાબિભ્રતે ॥૩૮॥

હરતિ કુલકલકુંકં લુપ્તે પાપપક્કં,
 સુકૃતમુપયિનોતિ શ્લાઘ્યતામાતનોતિ ।
 નમયતિ સુરવર્ગં હન્તિ દુર્ગોપસર્ગં,
 રચયતિ શુચિ શીલં સ્વર્ગમોક્ષૌ સલીલમ્ ॥૩૯॥

તોયત્યગ્નિરપિ સજત્યહિરપિ વ્યાઘ્રોડપિ સારકુગતિ,
 વ્યાલોડપ્યશ્વતિ પર્વતોડપ્યુપલતિ ક્ષ્વેડોડપિ પીયૂષતિ ।
 વિઘ્નોડપ્યુત્સવતિ પ્રિયત્યરિરપિ કીડાતડાગત્યપાં-,
 નાથોડપિ સ્વગૃહત્યટવ્યપિ નૃણાં શીલપ્રભાવાદ્ ધ્રુવમ્ ॥૪૦॥

કાલુષ્યં જનયન્ જડસ્ય રચયન્ ધર્મદ્રુમોન્મૂલનં,
 ક્ષિણશ્યત્રીતિકૃપાક્ષમાકમલિની-લોભામ્બુધિં વર્દયન્ ।
 મર્યાદાતટમુદ્રજન્ શુભમનો-હંસપ્રવાસં દિશન્,
 કિં ન ક્લેશકરઃ પરિગ્રહનદીપૂરઃ પ્રવૃદ્ધિં ગતઃ ॥૪૧॥

કલહકલભવિન્ધ્યઃ ક્રોધગૃધ્રશ્મશાનં,
 વ્યસનભુજગરન્ધ્રં દ્વેષદસ્યુપ્રદોષઃ ।
 સુકૃતવનદવાગ્નિર્મર્દિવામ્ભોદવાયુ-
 ન્યનલિનતુષારોઽત્યર્થમર્થાનુરાગઃ ॥૪૨॥

પ્રત્યર્થી પ્રશમસ્ય મિત્રમધૃતેર્મોહસ્ય વિશ્રામભૂઃ,
 પાપાનાં ખનિરાપદાં પદમસદ્ધ્યાનસ્ય લીલાવનમ્ ।
 વ્યાક્ષેપસ્ય નિધિર્મદસ્ય સચિવઃ શોકસ્ય હેતુઃ કલેઃ,
 કેલીવેશમ પરિગ્રહઃ પરિહતેર્યોગ્યો વિવિક્તાત્મનામ્ ॥૪૩॥

વહ્નિસ્તૃપ્યતિ નેન્ધનૈરિહ યથા નામ્ભોભિરમ્ભોનિધિ-
 સ્તદ્ધન્મોહઘનો ઘનૈરપિ ઘનૈર્જન્તુર્ન સંતુષ્યતિ ।
 ન ત્વેવં મનુતે વિમુચ્ય વિભવં નિઃશેષમન્યં ભવં,
 યાત્યાત્મા તદહું મુઘૈવ વિદધામ્યેનાંસિ ભૂયાંસિ કિમ્ ॥૪૪॥

યો મિત્રં મધુનો વિકાર-કરણે સંત્રાસ-સંપાદને,
 સર્પસ્ય પ્રતિબિમ્બમઙ્ગાદહને સપ્તાર્થિષઃ સોદરઃ ।
 ચૈતન્યસ્ય નિષૂદ્ધને વિષતરોઃ સબ્રહ્મચારી ચિરં,
 સ ક્રોધઃ કુશલાભિલાષકુશલૈઃ પ્રોન્મૂલમુન્મૂલ્યતામ્ ॥૪૫॥

ફલતિ કલિત-શ્રેયઃશ્રેણિ-પ્રસૂનપરંપરઃ,
 પ્રશમપયસા સિક્તો મુક્તિં તપશ્ચરણદ્રુમઃ ।
 યદિ પુનરસૌ પ્રત્યાસત્તિં પ્રકોપહવિર્ભુજો,
 ભજતિ લભતે ભસ્મીભાવં તદા વિફલોદયઃ ॥૪૬॥

સંતાપં તનુતે ભિન્નતિ વિનયં સૌહાર્દમુત્સાદય-
 ત્યુદ્વેગં જનયત્યવઘવચનં સૂતે વિધતે કલિમ્ ।
 કીર્તિં કૃન્તતિ દુર્મતિં વિતરતિ વ્યાહન્તિ પુણ્યોદયં,
 દત્તે યઃ કુગતિં સ હાતુમુચિતો રોષઃ સદ્દોષઃ સતામ્ ॥૪૭॥

યો ધર્મં દહતિ દ્રુમં દવ ઇવોન્મથ્નાતિ નીતિં લતાં,
 દન્તીવેન્દુકલાં વિધુંતુદ ઇવ ક્લિશ્નાતિ કીર્તિં નૃણામ્ ।
 સ્વાર્થં વાયુરિવામ્બુદં વિઘટયત્યુલ્લાસયત્યાપદં,
 તૃષ્ણાં ધર્મ ઇવોચિતઃ કૃતકૃપાલોપઃ સ કોપઃ કથમ્ ॥૪૮॥

યસ્માદાવિ-ર્ભવતિ વિતતિ-ર્દુસ્તરાપન્નદીનાં,
 યસ્મિન્ શિષ્ટાભિરુચિતગુણ-ગ્રામનામાપિ નાસ્તિ ।
 યશ્ચ વ્યામં વહતિ વઘધી-ધૂમ્યયા કોઘદાવં,
 તં માનાદિં પરિહર દુરારોહમૌચિત્યવૃત્તેઃ ॥૪૯॥

શમાલાનં ભઞ્જન્, વિમલમતિનાડીં વિઘટયન્,
 કિરન્ દુર્વાક્ષ-પાંશૂત્કરમગણયન્નાગમશૃણિમ્ ।
 ભ્રમન્નૂર્વ્યા સ્વૈરં વિનયનયવીથીં વિદલયન્,
 જનઃ કં નાડનર્થં જનયતિ મદાન્ધો દ્વિપ ઇવ ॥૫૦॥

ઔચિત્યાચરણં વિલુમ્પતિ પયોવાહં નભસ્વાનિવ,
 પ્રધ્વંસં વિનયં નયત્યહિરિવ પ્રાણસ્પૃશાં જીવિતમ્ ।
 કીર્તિં કેરવિણીં મતઙ્ગજ ઇવ પ્રોન્મૂલયત્યગ્જસા,
 માનો નીચ ઇવોપકારનિકરં હન્તિ ત્રિવર્ગં નૃણામ્ ॥૫૧॥

મુખગાતિ યઃ કૃતસમસ્તસમીહિતાર્થ-,
 સંજીવનં વિનય-જીવિતમકુગભાજામ્ ।
 જાત્યાદિમાન-વિષજં વિષમં વિકારં,
 તં માર્દવામૃતરસેન નયસ્વ શાન્તિમ્ ॥૫૨॥

કુશલ-જનન-વન્ધ્યાં, સત્ય-સૂર્યાસ્તિ-સન્ધ્યાં,
 કુગતિયુવતિમાલાં, મોહમાતકુગ-શાલામ્ ।
 શમ-કમલ-હિમાનીં, દુર્યશો-રાજધાનીં,
 વ્યસનશત-સહાયાં, દૂરતો મુગ્ય માયામ્ ॥૫૩॥

વિધાય માયાં વિવિઘૈરુપાયૈઃ,
 પરસ્ય યે વગ્યનમાચરન્તિ ।
 તે વગ્યયન્તિ ત્રિદિવાપવર્ગ-,
 સુખાન્મહામોહસખાઃ સ્વમેવ ॥૫૪॥

માયામવિશ્વાસ-વિલાસમન્દિરં,
 દુરાશયો યઃ કુરુતે ધનાશયા ।
 સોઽનર્થસાર્થં ન પતન્તમીક્ષતે,
 યથા બિડાલો લગુડં પયઃ પિબન્ ॥૫૫॥

મુગ્ધપ્રતારણપરાયણમુજિજીહીતે,
 યત્પાટવં કપટલમ્પટચિત્તવૃત્તેઃ ।
 જીર્યત્યુપપ્લવમવશ્યમિહાઽકૃત્વા,
 નાઽપથ્યભોજનમિવામય-માયતૌ તત્ ॥૫૬॥

યદ્દુર્ગામિટવીમટન્તિ વિકટં કામન્તિ દેશાન્તરં,
 ગાહન્તે ગહનં સમુદ્રમતનુ-ફલેશાં કૃષિં કુર્વતે ।
 સેવન્તે કૃપણં પતિં ગજઘટા-સંઘટ્ટદુઃસંચરં,
 સર્પન્તિ પ્રધનં ધનાન્ધિતધિયસ્તલ્લોભવિસ્ફૂર્જિતમ્ ॥૫૭॥

મૂલં મોહવિષદ્રુમસ્ય સુકૃતામ્બોરાશિકુમ્ભોદ્ભવઃ,
 ક્રોધાગ્નેરરણિઃ પ્રતાપતરણિ-પ્રચ્છાદને તોયદઃ ।
 ક્રીડાસન્ન કલેર્વિવિક્કશશિનઃ સ્વર્ભાનુરાપન્નદી-,
 સિન્ધુઃ કીર્તિલતાકલાપ-કલભો લોભઃ પરાભૂયતામ્ ॥૫૮॥

નિઃશેષધર્મવનદાહ-વિજૃમ્ભમાણે,
 દુઃખૌઘભસ્મનિ વિસર્પદકીર્તિધૂમે ।
 બાઢં ધનેન્ધનસમાગમદીપ્યમાને,
 લોભાનલે શલભતાં લભતે ગુણૌઘઃ ॥૫૯॥

જાતઃ કલ્પતરુઃ પુરઃ સુરગવી તેષાં પ્રવિષ્ટા ગૃહં,
 ચિન્તારત્નમુપસ્થિતં કરતલે પ્રાપ્તો નિધિઃ સંનિધિમ્ ।
 વિન્વં વશ્યમવશ્યમેવ સુલભાઃ સ્વર્ગાપવર્ગશ્રિયો,
 યે સંતોષમશેષદોષદહન-ધ્વંસામ્બુદં બિભ્રતે ॥૬૦॥

વરં ક્ષિપ્તઃ પાણિઃ કુપિતફણિનો વક્ત્રકુહરે,
 વરં ઝમ્પાપાતો જવલદનલકુણ્ડે વિરચિતઃ ।
 વરં પ્રાસપ્રાન્તઃ સપદિ જઠરાન્તર્વિનિહિતો,
 ન જન્યં દૌર્જન્યં તદપિ વિપદાં સન્ન વિદુષા ॥૬૧॥

સૌજન્યમેવ વિદધાતિ યશશ્ચયં ચ,
 સ્વશ્રેયસં ચ વિભવં ચ ભવક્ષયં ચ ।
 દૌર્જન્યમાવહસિ યત્ કુમતે તદ્દર્થ,
 ધાન્યેડનલં દિશસિ તજજલસેકસાધ્યે ॥૬૨॥

વરં વિભવવન્ધ્યતા, સુજનભાવભાજાં નૃણા-
 મસાધુચરિતાર્જિતા ન પુનરુજિર્જતાઃ સંપદઃ ।
 કૃશત્વમપિ શોભતે સહજમાયતૌ સુન્દરં,
 વિપાકવિરસા ન તુ શ્વયથુસંભવા સ્થૂલતા ॥૬૩॥

ન બ્રૂતે પરદૂષણં પરગુણં વક્ત્યલ્પમપ્યન્વહં,
 સંતોષં વહતે પરર્ધિષુ પરાભાધાસુ ધત્તે શુચમ્ ।
 સ્વશ્લાઘાં ન કરોતિ નોજઝતિ નયં નૌચિત્યમુલ્લઙ્ઘય-
 ત્યુક્તોપ્યપ્રિયમક્ષમાં ન રચયત્યેતચ્ચરિત્રં સતામ્ ॥૬૪॥

ધર્મં ધ્વસ્તદયો યશશ્ચ્યુતનયો વિત્તં પ્રમત્તઃ પુમાન,
 કાવ્યં નિષ્પ્રતિભસ્તપઃ શમદયાશૂન્યોડલ્પમેધાઃ શ્રુતમ્ ।
 વસ્ત્વાલોકમલોચનશ્ચલમના ધ્યાનં ચ વાચ્છત્યસૌ,
 યઃ સઙ્ગં ગુણિનાં વિમુચ્ય વિમતિઃ કલ્યાણમાકાંક્ષતિ ॥૬૫॥

હરતિ કુમતિં ભિન્તે મોહં કરોતિ વિવેકિતાં,
 વિતરતિ રતિં સૂતે નીતિં તનોતિ ગુણાવલિમ્ ।
 પ્રથયતિ યશો ધત્તે ધર્મ વ્યપોહતિ દુર્ગતિં,
 જનયતિ-નૃણાં કિં નાભીષ્ટં ગુણોત્તમસઙ્ગમઃ ॥૬૬॥

લબ્ધું બુદ્ધિકલાપમાપદમપાકર્તું વિહર્તું પથિ,
 પ્રાપ્તું કીર્તિમસાધુતાં વિધુવિતું ધર્મ સમાસેવિતુમ્ ।
 રોહ્યું પાપવિપાકમાકલયિતું સ્વર્ગાપવર્ગશ્રિયં,
 ચેત્ત્વં ચિત્ત! સમીહસે ગુણવતાં સફળં તદ્દશ્ગીકુરુ ॥૬૭॥

હિમતિ મહિમામ્ભોજે ચાણાનિલત્યુદ્યામ્બુદે,
 દ્વિરદતિ દયારામે ક્ષેમક્ષમાભૃતિ વ્રજતિ ।
 સમિધતિ કુમત્યગ્નૌ કન્દત્યનીતિલતાસુ યઃ,
 કિમભિલષતા શ્રેયઃ શ્રેયઃ સ નિર્ગુણસફ્ગમઃ? ॥૬૮॥

આત્માનં કુપથેન નિર્ગમયિતું યઃ શૂકલાશ્ચાયતે,
 કૃત્યાકૃત્યવિવેકજીવિતહતૌ યઃ કૃષ્ણસર્પાયતે ।
 યઃ પુણ્યદ્રુમખાણડખાણડનવિધૌ સ્ફૂર્જત્કુઠારાયતે,
 તં લુપ્તવ્રતમુદ્રમિન્દ્રિયગણં જિત્વા શુભંયુર્ભવ ॥૬૯॥

પ્રતિષ્ઠાં યન્નિષ્ઠાં નયતિ નયનિષ્ઠાં વિઘટય-,
 ત્યકૃત્યેષ્વાધત્તે મતિમતપસિ પ્રેમ તનુતે ।
 વિવેકસ્યોત્સેકં વિઢલયતિ દત્તે ચ વિપદં,
 પદં તદ્દોષાણાં કરણ-નિકુરમ્ભં કુરુ વશે ॥૭૦॥

ધત્તાં મૌનમગારમુજઝતુ વિધિપ્રાગલ્ભ્યમભ્યસ્યતા-,
 મસ્ત્વન્તર્ગણમાગમશ્રમમુપાદત્તાં તપસ્તપ્યતામ્ ।
 શ્રેયઃપુઞ્જનિકુઞ્જભઞ્જનમહાવાતં ન ચેદિન્દ્રિય-,
 વ્રાતં જેતુમવૈતિ ભસ્મનિહુતં જાનીત સર્વં તતઃ ॥૭૧॥

ધર્મધ્વંસધુરીણમભ્રમરસાવારીણમાપત્રથા-,
 લંકર્મીણમશર્મનિર્મિતિકલાપારીણમેકાન્તતઃ ।
 સર્વાત્રીનમનાત્મનીનમનયાત્યન્તીનમિષ્ટે યથા-,
 કામીનં કુમતાધ્વનીનમજયન્નશૌઘમક્ષેમભાક્ષ ॥૭૨॥

નિમ્નં ગચ્છતિ નિમ્નગેવ નિતરાં નિદ્રેવ વિષ્કમ્ભતે,
 ચૈતન્યં મદિરેવ પુષ્યતિ મદં ધૂમ્યેવ દત્તેઽન્ધતામ્ ।
 ચાપલ્યં ચપલેવ ચુમ્ભતિ દવજવાલેવ તૃષ્ણાં નય-,
 ત્યુલ્લાસં કુલટાઙ્ગનેવ કમલા સ્વૈરં પરિભ્રામ્યતિ ॥૭૩॥

દાયાદાઃ સ્પૃહયન્તિ તસ્કરગણા મુષ્ણન્તિ ભૂમિભુજો,
 ગૃહ્ણન્તિ ચ્છલમાકલથ્ય હુતભુગ્ભસ્મીકરોતિ ક્ષણાત્ ।
 અમ્ભઃ પ્લાવયતિ ક્ષિતૌ વિનિહિતં યક્ષા હરન્તે હઠાદ્,
 દુર્વૃત્તાસ્તનયા નયન્તિ નિધનં ધિગ્બહ્વધીનં ધનમ્ ॥૭૪॥

નીચસ્યાઽપિ ચિરં ચટૂનિ રચયન્ત્યાયાન્તિ નીચૈર્નતિં,
 શત્રોરધ્યગુણાત્મનોઽપિ વિદ્ધત્યુચ્યૈર્ગુણોત્કીર્તનમ્ ।
 નિર્વેદં ન વિદન્તિ કિંચિદ્કૃતજ્ઞસ્યાપિ સેવાક્રમે,
 કષ્ટં કિં ન મનસ્વિનોઽપિ મનુજાઃ કુર્વન્તિ વિત્તાર્થિનઃ ॥૭૫॥

લક્ષ્મીઃ સર્પતિ નીચમર્ણવપયઃસંગાદિવામ્ભોજિની,
 સંસર્ગાદિવ કણ્ટકાકુલપદા ન ક્વાઽપિ ધત્તે પદમ્ ।
 ચૈત્યન્યં વિષસન્નિધેરિવ નૃણામુજ્જાસયત્યગ્જસા,
 ધર્મસ્થાનનિયોજનેન ગુણિભિર્ગ્રાહ્યં તદસ્યાઃ ફલમ્ ॥૭૬॥

ચારિત્રં ચિનુતે ધિનોતિ વિનયં જ્ઞાનં નયત્યુન્નતિં,
 પુષ્પાગ્નિ પ્રશમં તપઃ પ્રબલયત્યુલ્લાસયત્યાગમમ્ ।
 પુણ્યં કન્ઢલયત્યઘં દલયતિ સ્વર્ગ દદાતિ કમાત્,
 નિર્વાણશ્રિયમાતનોતિ નિહિતં પાત્રે પવિત્રં ધનમ્ ॥૭૭॥

દારિદ્ર્યં ન તમીક્ષતે ન ભજતે દૌર્ભાગ્યમાલમ્બતે,
 નાડકીર્તિર્ન પરાભવોડમ્બિલષતે ન વ્યાધિરાસ્કન્ઢતિ ।
 દૈન્યં નાદ્રિયતે દુનોતિ ન દરઃ ક્લિશ્રન્તિ નૈવાપદઃ,
 પાત્રે યો વિતરત્યનર્થદલનં દાનં નિદાનં શ્રિયામ્ ॥૭૮॥

લક્ષ્મીઃ કામયતે મતિર્મૃગયતે કીર્તિસ્તમાલોકતે,
 પ્રીતિશ્રુમ્બતિ સેવતે સુભગતા નીરોગતાડલિઙ્ગતિ ।
 શ્રેયઃસંહૃતિરભ્યુપૈતિ વૃણુતે સ્વર્ગોપભોગસ્થિતિ-,
 મુક્તિર્વાઞ્છતિ યઃ પ્રયચ્છતિ પુમાન્ પુણ્યાર્થમર્થ નિજમ્ ॥૭૯॥

તસ્યાસન્ના રતિરનુચરી કીર્તિરુત્કણ્ઠિતા શ્રીઃ,
 સ્નિગ્ધા બુદ્ધિઃ પરિચયપરા ચક્રવર્તિત્વઋદ્ધિઃ ।
 પાણૌ પ્રાપ્તા ત્રિદિવકમલા કામુકી મુક્તિસંપત્,
 સપ્તક્ષેત્ર્યાં વપતિ વિપુલં વિત્તભીજં નિજં યઃ ॥૮૦॥

યત્પૂર્વાર્જિતકર્મશૈલકુલિશં યત્કામદાવાનલ-,
 જવાલાજાલજલં યદ્દુગ્રકરણગ્રામાહિમન્ત્રાક્ષરમ્ ।
 યત્પ્રત્યૂહતમઃસમૂહદિવસં યલ્લબ્ધિલક્ષ્મીલતા-,
 મૂલં તદ્ દ્વિવિધં યથાવિધિ તપઃ કુર્વીત વીતસ્પૃહઃ ॥૮૧॥

યસ્માદ્વિઘ્નપરંપરા વિઘટતે દાસ્યં સુરાઃ કુર્વતે,
કામઃ શામ્યતિ દામ્યતીન્દ્રિયગણઃ કલ્યાણમુત્સર્પતિ ।
ઉન્મીલન્તિ મહર્દ્યઃ કલયતિ ધ્વંસં ચયઃ કર્મણાં,
સ્વાધીનં ત્રિદિવં શિવં ચ ભવતિ શ્લાઘ્યં તપસ્તત્ત કિમ્ ॥૮૨॥

કાન્તારં ન યથેતરો જવલયિતુ દક્ષો દવાગ્નિં વિના,
દાવાગ્નિં ન યથા પરઃ શમયિતું શક્તો વિનામ્બોધરમ્ ।
નિજગ્નાતઃ પવનં વિના નિરસિતું નાન્યો યથામ્બોધરં,
કર્મોઘં તપસા વિના કિમપરો હર્તુ સમર્થસ્તથા ॥૮૩॥

સંતોષસ્થૂલમૂલઃ પ્રશમપરિકરઃ, સ્કન્ધબન્ધપ્રપગ્ચઃ,
પગ્ચાક્ષીરોઘશાખઃ સ્ફુરદભયદલઃ શીલસંપત્રવાલઃ ।
શ્રદ્ધામ્ભઃ પૂરસેકાદ્વિપુલકુલબલૈશ્વર્યસૌન્દર્યભોગઃ,
સ્વર્ગાદિપ્રાપ્તિપુષ્પઃ શિવપદફલદઃ સ્યાત્તપઃપાદપોડયમ્ ॥૮૪॥

નીરાગે તરુણીકટાક્ષિતમિવ ત્યાગવ્યપેતપ્રભૌ,
સેવાકષ્ટમિવોપરોપાણમિવામ્બોજન્મનામશ્મનિ ।
વિષ્વગ્વર્ષમિવોષરક્ષિતિતલે દાનાર્હદર્યાતપઃ-,
સ્વાધ્યાયાધ્યયનાદિ નિષ્ફલમનુષ્ઠાનં વિના ભાવનામ્ ॥૮૫॥

સર્વં જીપ્સતિ પુણ્યમીપ્સતિ દયાં ધિત્સત્યઘં મિત્સતિ,
ક્રોધં દિત્સતિ દાનશીલતપસાં સાફલ્યમાદિત્સતિ ।
કલ્યાણોપયયં ચિકીર્ષતિ ભવામ્બોધેસ્તટં લિપ્સતે,
મુક્તિચ્છીં પરિરિપ્સતે યદિ જનસ્તદ્ ભાવયેદ્ ભાવનામ્ ॥૮૬॥

विवेकवनसारिणीं प्रशमशर्मसंश्रुवनीं,
 लवार्णवमहातरीं भदनदावमेधावलीम् ।
 यलाक्षभृगवागुरां गुरुकषायशैलाशानिं,
 विमुक्तिपथवेसरीं लज्जत भावनां किं परैः ॥८७॥

धनं दत्तं वित्तं जिनवयनमल्यस्तमभिलं,
 क्रियाकाण्डं याण्डं रयितमवनौ सुप्तमसकृत् ।
 तपस्तीव्रं तप्तं यराणमपि यीर्णं यिरतरं,
 न येय्यिते भावस्तुषवपनवत्सर्वमङ्गलम् ॥८८॥

यदशुभरजःपाथो दृमेन्द्रियद्विरदाङ्कुशं,
 कुशलकुसुमोद्यानं माघन्मनःकपिशृङ्खला ।
 विरतिरमणीलीलावेश्म स्मरज्वरभेषजं,
 शिवपथरथस्तद्वैराग्य विभृश्य लवाऽलयः ॥८९॥

याण्डानिलस्फुरितमब्धययं दवार्यि-
 र्वृक्षप्रजं तिमिरमाण्डलमर्कभिम्बम् ।
 वज्रं महीध्रनिवलं नयते यथान्तं,
 वैराग्यमेकमपि कर्म तथा समग्रम् ॥९०॥

नभस्या देवानां यराणवरिवस्या शुभगुरो-
 स्तपस्या निःसीमश्रमपदमुपास्या गुणवताम् ।
 निषद्याऽरण्ये स्यात् करणदमविद्या य शिवदा,
 विरागः क्रूरागः क्षपाणनिपुणोऽन्तः स्फुरति येत् ॥९१॥

ભોગાન્ કૃષ્ણભુજકુગભોગવિષમાન્ રાજ્યં રજઃસન્નિભં,
 બન્ધૂન્બન્ધનિબન્ધનાનિ વિષયગ્રામં વિષાત્રોપમમ્ ।
 ભૂતિં ભૂતિસહોદરાં તૃણમિવ સ્ત્રેણં વિદિત્વા ત્યજન્,
 તેષ્વાસક્તિમનાવિલો વિલભતે મુક્તિં વિસ્ક્તઃ પુમાન્ ॥૮૨॥

જિનેન્દ્રપૂજા ગુરુપર્યુપાસ્તિઃ,
 સત્વાનુકમ્પા શુભપાત્રદાનમ્ ।
 ગુણાનુરાગઃ શ્રુતિરાગમસ્ય,
 નૃજન્મવૃક્ષસ્ય ફલાન્યમૂનિ ॥૮૩॥

ત્રિસન્ધં દેવાર્યાં વિરચય ચયં પ્રાપય યશઃ,
 શ્રિયઃ પાત્રે વાપં જનય નયમાર્ગં નય મનઃ ।
 સ્મરકોધાધારીન્ દલય કલય પ્રાણિષુ દયાં,
 જિનોક્તં સિદ્ધાન્તં શ્રૃણુ વૃણુ જવાન્મુક્તિકમલામ્ ॥૮૪॥

કૃત્વાડર્હત્પદપૂજનં યતિજનં નત્વા વિદિત્વાડગમં,
 હિત્વા સકુગમધર્મકર્મઠધિયાં પાત્રેષુ દત્વા ધનમ્ ।
 ગત્વા પદ્ધતિમુત્તમકમજીષાં જિત્વાડન્તરાસ્ત્રિવજં,
 સ્મૃત્વા પગ્ગ્યનમસ્કિયાં કુરુ કરકોડસ્થમિષ્ટં સુખમ્ ॥૮૫॥

પ્રસરતિ યથા કીર્તિર્દિશ્વ ક્ષપાકરસોદરા-
 ડભ્યુદયજનની યાતિ સ્ફાતિં યથા ગુણસંતતિઃ ।
 કલયતિ યથા વૃદ્ધિં ધર્મઃ કુકર્મહતિક્ષમઃ,
 કુશલસુલભે ન્યાય્યે કાર્યં તથા પથિ વર્તનમ્ ॥૮૬॥

કરે શ્લાઘ્યસ્ત્યાગઃ શિરસિ ગુરુપાદ-પ્રણમનં,
 મુખે સત્યા વાણી શ્રુતમધિગતં ચ શ્રવણયોઃ ।
 હૃદિ સ્વચ્છા વૃત્તિર્વિજયિ ભુજયોઃ પૌરુષમહો,
 વિનાપ્યૈશ્વર્યેણ પ્રકૃતિમહતાં માણુનમિદમ્ ॥૮૭॥

ભવાણ્યં મુક્ત્વા, યદિ જિગમિષુર્મુક્તિનગરીં,
 તદાનીં મા કાર્ષીર્વિષયવિષવૃક્ષેષુ વસતિમ્ ।
 યતચ્છાયાપ્યેષાં પ્રથયતિ મહામોહમચિરા-,
 દયં જન્તુર્યસ્માત્પદમપિ ન ગન્તું પ્રભવતિ ॥૮૮॥

સોમપ્રભાચાર્યમભા ચ યત્ર,
 પુંસાં તમઃપઙ્કમપાકરોતિ ।
 તદધ્યમુખ્મિન્નુપદેશલેશે,
 નિશમ્યમાનેઽનિશમેતિ નાશમ્ ॥૮૯॥

અભજદજિતદેવા-ચાર્યપટ્ટોદયાદ્રિ-,
 દ્યુમણિવિજયસિંહાચાર્યપાદારવિન્દે ।
 મધુકરસમતાં યસ્તેન સોમપ્રભેણ,
 વ્યરયિ મુનિપ-રાજા સૂક્તમુક્તાવલીયમ્ ॥૧૦૦॥

સૂરિપુરંદર શ્રી હરિભદ્રસૂરિ વિરચિત

શ્રી ષોડશક પ્રકરણ

પ્રથમ સદ્ધર્મ પરીક્ષાધિકાર

પ્રણિપત્ય જિનં વીરં, સદ્ધર્મપરીક્ષકાદિભાવાનામ્ ।
લિંગાદિ ભેદતઃ ખલુ, વક્ષ્યે કિંચિત્સમાસેન ॥૧॥
બાલઃ પશ્યતિ લિંગં, મધ્યમબુદ્ધિર્વિચારયતિ વૃત્તમ્ ।
આગમતત્ત્વં તુ બુધઃ પરીક્ષતે સર્વયત્નેન ॥૨॥
બાલો હ્યસદારંભો, મધ્યમબુદ્ધિસ્તુ મધ્યમાચારઃ ।
જ્ઞેય ઇહ તત્ત્વમાર્ગે બુધસ્તુ માર્ગાનુસારી યઃ ॥૩॥
બાહ્યં લિંગમસારં તત્પ્રતિબદ્ધા ન ધર્મનિષ્પત્તિઃ ।
ધારયતિ કાર્યવશતો યસ્માચ્ચ વિડંબકોડપ્યેતત્ ॥૪॥
બાહ્યગ્રંથત્યાગાન્ન ચારુ નન્યત્ર તદિતરસ્યાપિ ।
કંચુકમાત્રત્યાગાન્ન હિ ભુજગો નિર્વિષ્ણો ભવતિ ॥૫॥
મિથ્યાચાર-ફલમિદં હ્યપરૈરપિ ગીતમશુભભાવસ્ય ।
સૂત્રેપ્યવિકલમેતત્પ્રોક્તમમેધ્યોત્કરસ્યાપિ ॥૬॥
વૃત્તં ચારિત્રં ખલ્વસદારંભવિનિવૃત્તિમતચ્ચ ।
સદ્નુષ્ઠાનં પ્રોક્તં કાર્યે હેતૂપચારેણ ॥૭॥
પરિશુદ્ધમિદં નિયમાદાંતરપરિણામતઃ સુપરિશુદ્ધાત્ ।
અન્યદત્તોડન્યસ્માદપિ બુધવિજ્ઞેયં ત્વચારુત્વયા ॥૮॥
ગુરુદોષારંભિતયા લઘુષ્વકરણયત્નતો નિપુણધીભિઃ ।
સન્નિદાદેશ્ચ તથા જ્ઞાયત એતન્નિયોગેન ॥૯॥
આગમતત્ત્વં જ્ઞેયં તદ્દૃષ્ટેષ્ટાવિરુદ્ધવાક્યતયા ।
ઉત્સર્ગાદિ-સમન્વિત મલમૈદંપર્યશુદ્ધં ચ ॥૧૦॥

આત્માસ્તિ સ પરિણામી બદ્ધઃ સત્કર્મણા વિચિત્રેણ ।
 મુક્તશ્ચ તદ્વિયોગાદ્વિંસાહિંસાદિ તદ્વેતુઃ ॥૧૧॥
 પરલોકવિદ્યૌ માનં વચનં તદ્વર્તીદ્રિયાર્થદૃગવ્યક્તં ।
 સર્વમિદમનાદિ સ્યાદ્દેદંપર્યસ્ય શુદ્ધિરિતિ ॥૧૨॥
 બાલાદિભાવમેવં સમ્યગ્વિજ્ઞાય દેહિનાં ગુરુણા ।
 સદ્ધર્મદેશનાપિ હિ કર્તવ્યા તદ્દનુસારેણ ॥૧૩॥
 યદ્ભાષિતં મુનીર્દ્રેઃ પાપં બલુ દેશના પરસ્થાને ।
 ઉન્માર્ગનયનમેતદ્ભવગહને દાઢુણ વિપાકં ॥૧૪॥
 હિતમપિ વાયોરૌષધમહિતં તત્ શ્લેષ્માણો યથાત્યંતં ।
 સદ્ધર્મદેશનૌષધમેવં બાલાદ્યપેક્ષમિતિ ॥૧૫॥
 એતદ્વિજ્ઞાયૈવં યથાર્હં (થોચિતં) શુદ્ધભાવસંપન્નઃ ।
 વિધિવદિહ યઃ પ્રયુક્તે કરોત્યસૌ નિયમતો બોધિં ॥૧૬॥

દ્વિતીય સદ્ધર્મદેશનાધિકાર

બાલાદીનામેષાં યથોચિતં તદ્વિદ્યો વિધિર્ગીતઃ ।
 સદ્ધર્મદેશનાયામયમિહ સિદ્ધાંતતત્ત્વજ્ઞૈઃ ॥૧૭॥
 બાહ્યચરણપ્રધાના કર્તવ્યા દેશનેહ બાલસ્ય ।
 સ્વયમપિ ચ તદાચારસ્તદગ્રતો નિયમતઃ સેવ્યઃ ॥૧૮॥
 સમ્યગ્લોચવિધાનં હ્યનુપાનત્કત્વમથ ધરા શય્યા ।
 પ્રહરદ્વયં રજન્યાઃ સ્વાપઃ શીતોષ્ણ સહનં ચ ॥૧૯॥
 ષષ્ઠાષ્ટમાદિરૂપં ચિત્રં બાહ્યં તપો મહાકષ્ટં ।
 અલ્પોપકરણસંધારણં ચ તચ્છુદ્ધતા ચૈવ ॥૨૦॥
 ગુર્વ્વીપિંડવિશુદ્ધિશ્ચિત્રા દ્રવ્યાદ્યભિગ્રહાશ્ચૈવ ।
 વિકૃતીનાં સંત્યાગસ્તથૈકસિક્કથાદિ પારણકં ॥૨૧॥

અનિયતવિહારકલ્પઃ કાયોત્સર્ગાદિકરણમનિશં ચ ।
 ઇત્યાદિ બાહ્યમુચ્યૈઃ કથનીયં ભવતિ બાલસ્ય ॥૬॥
 મધ્યમબુદ્ધેસ્ત્વીર્યાં સમિતિપ્રભૃતિ ત્રિકોટી પરિશુદ્ધં ।
 આદ્યંતમધ્યયોગૈર્હિતદં ખલુ સાધુ સદ્વૃત્તમ્ ॥૭॥
 અષ્ટૌ સાધુભિરનિશં માતર ઇવ માતર પ્રવચનસ્થ ।
 નિયમેન ન મોક્તવ્યાઃ પરમં કલ્યાણમિચ્છદ્ધિઃ ॥૮॥
 એતત્સચિવસ્ય સદા સાધોર્નિયમાત્ર ભવભયં ભવતિ ।
 ભવતિ ચ હિતમત્યંતં ફલદં વિધિનાઽઽગમગ્રહણં ॥૯॥
 ગુરુપારતંત્ર્યમેવ ચ તદ્બહુમાનાત્સદાશયાનુગતં ।
 પરમગુરુપ્રાપ્તેરિહ બીજં તસ્માચ્ચ મોક્ષ ઇતિ ॥૧૦॥
 ઇત્યાદિ સાધુવૃત્તં મધ્યમબુદ્ધેઃ સદા સમાખ્યેયમ્ ।
 આગમતત્ત્વં તુ પરં બુધસ્ય ભાવપ્રધાનં તુ ॥૧૧॥
 વચનારાધનયા ખલુ ધર્મસ્તદ્બાધયા ત્વધર્મ ઇતિ ।
 ઇદમત્ર ધર્મગુહ્યં સર્વસ્વં ચૈતદેવાસ્ય ॥૧૨॥
 યસ્માત્પ્રવર્તકં ભુવિ નિવર્તકં ચાંતરાત્મનો વચનં ।
 ધર્મશ્ચૈતત્સંસ્થો મૌનીર્દ્રં ચૈતદિહ પંરમં ॥૧૩॥
 અસ્મિન્ હૃદયસ્થે સતિ હૃદયસ્થસ્તત્ત્વતો મુનીર્દ્ર ઇતિ ।
 હૃદયસ્થિતે ચ તસ્મિન્નિયમાત્સર્વાર્થસંસિદ્ધિઃ ॥૧૪॥
 ચિંતામણિઃ પરોઽસૌ તેનૈવં ભવતિ સમરસાપત્તિઃ ।
 સૈવેહ યોગિમાતા નિર્વાણફલપ્રદા પ્રોક્તા ॥૧૫॥
 ઇતિ યઃ કથયતિ ધર્મં વિજ્ઞાયૌચિત્યયોગમનઘમતિઃ ।
 જનયતિ સ એનમતુલં શ્રોતૃષુ નિર્વાણફલદમલમ્ ॥૧૬॥

તૃતીય ધર્મ સ્વલક્ષણાધિકાર

અસ્ય સ્વલક્ષણ મિદં ધર્મસ્ય બુધૈઃ સદૈવ વિજ્ઞેયમ્ ।
 સર્વાગમપરિશુદ્ધં યદાદિમધ્યાંત કલ્યાણમ્ ॥૧॥
 ધર્મશ્રિતપ્રભવો યતઃ ક્રિયાધિકરણાશ્રયં કાર્યં ।
 મલવિગમેનૈતત્ખલુ પુષ્ટ્યાદિમદ્દેષ વિજ્ઞેયઃ ॥૨॥
 રાગાદયો મલાઃ ખલ્વાગમસઘોગતો વિગમ એષાં ।
 તદયં ક્રિયાત એવ હિ પુષ્ટિઃ શુદ્ધિશ્ચ ચિત્તસ્ય ॥૩॥
 પુષ્ટિઃ પુણ્યોપચયઃ શુદ્ધિઃ પાપક્ષયેણ નિર્મલતા ।
 અનુબંધિનિ દ્વયેસ્મિન્ ક્રમેણ મુક્તિઃ પરા જ્ઞેયા ॥૪॥
 ન પ્રણિધાનાઘાશયસંવિદ્વ્યતિરેકતોડનુબન્ધિ તત્ ।
 ભિન્નગ્રંથેર્નિર્મલબોધવતઃ સ્યાદિયં ચ પરા ॥૫॥
 પ્રણિધિપ્રવૃત્તિવિઘ્નજયસિદ્ધિવિનિયોગભેદતઃ પ્રાયઃ ।
 ધર્મજૈરાખ્યાતઃ શુભાશયઃ પચ્ચધાત્ર વિધૌ ॥૬॥
 પ્રણિધાનં તત્સમયે સ્થિતિમત્તદધઃ કૃપાનુગં ચૈવ ।
 નિરવધવસ્તુવિષયં પરાર્થનિષ્પત્તિસારં ચ ॥૭॥
 તત્રૈવ તુ પ્રવૃત્તિઃ શુભસારોપાયસંજ્ઞતાત્યન્તમ્ ।
 અધિકૃત યત્નાતિશયાદૌત્સુક્યવિવર્જિતા ચૈવ ॥૮॥
 વિઘ્નજયસ્ત્રિવિધઃ ખલુ વિજ્ઞેયો હીનમધ્યમોત્કૃષ્ટઃ ।
 માર્ગ ઇહ કણ્ટકજ્વરમોહજય સમઃ પ્રવૃત્તિ ફલઃ ॥૯॥
 સિદ્ધિસ્તત્તદ્ધર્મસ્થાનાવાસિરિહ તાત્ત્વિકી જ્ઞેયા ।
 અધિકે વિન્યાદિયુતા હીને ચ દયાદિગુણસારા ॥૧૦॥
 સિદ્ધેશ્ચોત્તરકાર્યં વિનિયોગોડવન્ધ્યમેતદ્દેતસ્મિન્ ।
 સત્યન્વયસંપત્યા સુન્દરમિતિ તત્પરં યાવત્ ॥૧૧॥

આશયભેદા એતે સર્વેડપિ હિ તત્વતોડવગન્તવ્યાઃ ।
 ભાવોયમનેન વિના ચેષ્ટા દ્રવ્યક્રિયા તુચ્છા ॥૧૨॥
 અસ્માય્ય સાનુબન્ધાચ્છુદ્ધયન્તોડવાપ્યતે દ્રુતં ક્રમશઃ ।
 એતદિહ ધર્મતત્ત્વં પરમોયોગો વિમુક્તિ રસઃ ॥૧૩॥
 અમૃતરસાસ્વાદજઃ કુભક્તરસલાલિતોડપિ બહુકાલમ્ ।
 ત્યક્ત્વા તત્ક્ષણમેનં વાગ્છત્યુચ્ચૈરમૃતમેવ ॥૧૪॥
 એવં ત્વપૂર્વકરણાત્સમ્યક્ત્વામૃતરસજ્ઞ ઇહ જીવઃ ।
 ચિરકાલાસેવિતમપિ ન જાતુ બહુમન્યતે પાપમ્ ॥૧૫॥
 યદ્યપિકર્મનિયોગાત્ કરોતિ તત્તદપિ ભાવશૂન્યમલમ્ ।
 અત એવ ધર્મનિયોગાત્ ક્ષિપ્રં તત્સિદ્ધિમાપ્નોતિ ॥૧૬॥

ચતુર્થ ધર્મતત્ત્વલિંગાધિકાર

સિદ્ધસ્ય ચાસ્ય સમ્યગ્લિંગાન્યેતાનિ ધર્મતત્ત્વસ્ય ।
 વિહિતાનિ તત્ત્વવિદ્ધિઃ સુખાવબોધાય ભવ્યાનામ્ ॥૧॥
 ઔદાર્ય દાક્ષિણ્યં પાપજુગુપ્સાથ નિર્મલો બોધઃ ।
 લિંગાનિ ધર્મસિદ્ધેઃ પ્રાપ્તે જનપ્રિયત્વં ચ ॥૨॥
 ઔદાર્યં કાર્પણ્યત્યાગાદ્વિજ્ઞેયમાશય મહત્ત્વમ્ ।
 ગુરુદીનાદિષ્વૌચિત્યવૃત્તિ કાર્ય તદત્યન્તમ્ ॥૩॥
 દાક્ષિણ્યં પરકૃત્યેષ્વપિ યોગપરઃ શુભાશયો જ્ઞેયઃ ।
 ગાંભીર્યં ધૈર્યસચિવો માત્સર્યવિઘાતકૃત્પરમઃ ॥૪॥
 પાપ જુગુપ્સા તુ તથા સમ્યક્પરિશુદ્ધ ચેતસા સતતમ્ ।
 પાપોદ્વેગોડકરણં તદ્યચિન્તા ચેત્યનુક્રમતઃ ॥૫॥
 નિર્મલબોધોડપ્યેવં શુશ્રુષાભાવસંભવો જ્ઞેયઃ ।
 શમગર્ભશાસ્ત્રયોગાચ્છ્રુતચિન્તાભાવના સારઃ ॥૬॥

યુક્તં જનપ્રિયત્વં શુદ્ધં તદ્ધર્મસિદ્ધિફલદમલમ્ ।
 ધર્મપ્રશંસનાદેર્બીજાધાનાદિ ભાવેન ॥૭॥
 આરોગ્યે સતિ યદ્વદ્ વ્યાધિવિકારા ભવન્તિ નો પુંસામ્ । -
 તદ્વદ્ધર્મારોગ્યે પાપવિકારા અપિ જ્ઞેયાઃ ॥૮॥
 તન્નાસ્ય વિષયતૃષ્ણા પ્રભવત્યુચ્ચૈર્ન દ્રષ્ટિસમ્મોહઃ ।
 અરૂચિર્ન ધર્મપથ્યે ન ચ પાપા ક્રોધકારુણ્યતિઃ ॥૯॥
 ગમ્યાગમ્ય વિભાગં ત્યક્ત્વા સર્વત્ર વર્તતે જન્તુઃ ।
 વિષયેષ્વવિતૃમાત્મા યતો ભૃશં વિષયતૃષ્ણેયમ્ ॥૧૦॥
 ગુણતસ્તુલ્યે તત્ત્વે સંજ્ઞાભેદાગમાન્યથા દૃષ્ટિઃ ।
 ભવતિ યતોઽસાવધમો દોષઃ ખલુ દૃષ્ટિ સંમોહ ॥૧૧॥
 ધર્મશ્રવાણેઽવજ્ઞા તત્ત્વરસાસ્વાદવિમુખતા ચૈવ ।
 ધાર્મિકસત્ત્વાસક્તિશ્ચ ધર્મપથ્યેઽરુચેર્લિજ્ઞમ્ ॥૧૨॥
 સત્યેતર દોષ શ્રુતિભાવાદન્તર્બહિઃશ્ચ યત્ સ્ફુરણમ્ ।
 અવિચાર્ય કાર્યતત્ત્વં તચ્ચિત્ત્વં ક્રોધકારુણ્યતિઃ ॥૧૩॥
 એતે પાપવિકારા ન પ્રભવંત્યસ્ય ધીમતઃ સતતં ।
 ધર્મામૃતપ્રભાવાદ્ભવંતિ મૈત્રાઘ્યશ્ચ ગુણાઃ ॥૧૪॥
 પરહિતચિન્તામૈત્રી પરદુઃખવિનાશિની તથા કરુણા ।
 પરસુખતુષ્ટિર્મુદિતા પરદોષોપેક્ષણમુપેક્ષા ॥૧૫॥
 એતજિજનપ્રણીતં લિજ્ઞં ખલુ ધર્મસિદ્ધિમજ્જન્તોઃ ।
 પુણ્યાદિ-સિદ્ધિ-સિદ્ધેઃ સિદ્ધં સદ્ધેતુ-ભાવેન ॥૧૬॥

પંચમ લોકોત્તરતત્ત્વસંપ્રાપ્ત્યાધિકાર

એવં સિદ્ધે ધર્મે સામાન્યેનેહ લિહગસંયુત્તે ।

નિયમેન ભવતિ પુંસાં લોકોત્તર-તત્ત્વ-સંપ્રાપ્તિઃ ॥૧॥

આદ્યં ભાવારોગ્યં બીજં ચૈષા પરસ્ય તસ્યૈવ ।
 અધિકારિણો નિયોગાચ્ચરમ ઇયં પુદ્ગલાવર્તે ॥૨॥
 સ ભવતિ કાલાદેવ પ્રાધાન્યેન સુકૃતાદિ ભાવેડપિ ।
 જ્વર શમનોષધસમયવદિતિ સમયવિદો વિદુર્નિપુણમ્ ॥૩॥
 નાગમવચનં તદ્ધઃ સમ્યક્પરિણમતિ નિયમ એષોડત્ર ।
 શમનીયમિવા ભિનવે જ્વરોદયેડકાલ ઇતિ કૃત્વા ॥૪॥
 આગમદીપેડધ્યારોપમાણ્ડલં તત્ત્વતોડસદેવ તથા ।
 પશ્યન્ત્યપવાદાત્મકમવિષય ઇહ મન્દધી-નયનાઃ ॥૫॥
 તત એવાવિધિસેવાદાનાદૌ તત્પ્રસિદ્ધફલ એવં ।
 તત્તત્ત્વદશામેષા પાપા કથમન્યથા ભવતિ ॥૬॥
 યેષામેષાતેષા માગમવચનં ન પરિણતં સમ્યક્ ।
 અમૃતરસાસ્વાદજ્ઞઃ કો નામ વિષે પ્રવર્તેત ॥૭॥
 તસ્માચ્ચરમે નિયમાદાગમવચનમિહ પુદ્ગલાવર્તે ।
 પરિણમતિ તત્ત્વતઃ ખલુ સ આધિકારી ભવત્યસ્યાઃ ॥૮॥
 આગમવચનપરિણતિર્ભવરોગસદૌષધં યદનપાયં ।
 તદિહ પરઃ સદ્બોધઃ સદ્નુષ્ઠાનસ્ય હેતુરિતિ ॥૯॥
 દશસંજ્ઞાવિષ્કંભાણયોગે સત્યવિકલં હ્યદૌ ભવતિ ।
 પરહિતનિરતસ્ય સદા ગંભીરોદારભાવસ્ય ॥૧૦॥
 સર્વજ્ઞવચનમાગમવચનં યત્પરિણતે તતસ્તસ્મિન્ ।
 ના-સુલભમિદં સર્વ હ્યુભયમલપરિક્ષયાત્પુંસામ્ ॥૧૧॥
 વિધિસેવાદાનાદૌ સૂત્રાનુગતા તુ સા નિયોગેન ।
 ગુરુપારતન્ત્ર્યયોગાદૌચિત્યાચૈવ સર્વત્ર ॥૧૨॥

ન્યાયાત્તં સ્વલ્પમપિ હિ ભૃત્યાનુપરોધતો મહાદાનમ્ ।
 દીનતપસ્વ્યાદૌ ગુર્વનુજ્ઞયા દાનમન્યતુ ॥૧૩॥
 દેવગુણપરિજ્ઞાનાત્તદ્ભાવાનુગતમુત્તમં વિધિના ।
 સ્યાદાદરાદિયુક્તં યત્તદેવાર્યનં ચેષ્ટમ્ ॥૧૪॥
 એવં ગુરુ-સેવાદિ ચ કાલે, સઘોગવિઘ્નવર્જનયા ।
 ઇત્યાદિકૃત્યકરણં લોકોત્તર-તત્ત્વ-સંપ્રાપ્તિઃ ॥૧૫॥
 ઇતરેતર સાપેક્ષા ત્વેષા પુનરામવચનપરિણત્યા ।
 ભવતિ યથોદિતનીત્યા પુંસાં પુણ્યાનુભાવેન ॥૧૬॥

૫૪ જિનભવનાધિકાર

અસ્યાં સત્યાં નિયમાદ્વિધિવજિજનભવન કારણવિધાનમ્ ।
 સિદ્ધયતિ પરમફલમલં હ્યધિકાર્યારિભક્ત્વેન ॥૧॥
 ન્યાયાર્જિત-વિત્તેશો મતિમાન્ સ્ફીતાશયઃ સદાચારઃ
 ગુર્વાદિમતો જિનભવનકારણસ્યાધિકારીતિ ॥૨॥
 કારણવિધાનમેતચ્છુદ્ધા ભૂમિર્દલં ચ દાર્વાદિ ।
 ભૃતકાનતિસંધાનં સ્વાશયવૃદ્ધિઃ સમાસેન ॥૩॥
 શુદ્ધા તુ વાસ્તુવિદ્યાવિહિતા સન્ન્યાયતશ્ચ યોપાત્તા ।
 ન પરોપતાપ-હેતુશ્ચ સા મુનીન્દ્રૈઃ સમાખ્યાતા ॥૪॥
 શાસ્ત્રબહુમાનતઃ ખલુ સચ્ચેષ્ટાતશ્ચ ધર્મનિષ્પત્તિઃ ।
 પરપીડાત્યાગેન ચ વિપર્યયાત્પાપસિદ્ધિરિવ ॥૫॥
 તત્રાસન્નોડપિ તથા જનોડસંબન્ધ્યપિ દાનમાનસત્કારૈઃ ।
 કુશલાશયવાન્ કાર્યો નિયમાદ્બોધ્યંગમયમસ્ય ॥૬॥
 દલભિષ્ટકાદિ તદપિ ચ શુદ્ધં તત્કારિવર્ગતઃ કીતમ્ ।
 ઉચિતક્રયેણ યત્સ્યાદાનીતં ચૈવ વિધિના તુ ॥૭॥

દાર્વાપિ ચ શુદ્ધમિહ યત્નાનીતં દેવતાધુપવનાદેઃ ।
 પ્રગુણં સારવદભિનવમુચ્ચૈર્ગ્રન્થ્યાદિરહિતં ચ ॥૮॥
 સર્વત્રશકુનપૂર્વ ગ્રહણાદાવત્ર વર્તિતવ્યમિતિ ।
 પૂર્ણકલશાદિરૂપશ્ચિત્તોત્સાહાનુગઃ શકુનઃ ॥૯॥
 ભૂતકા અપિ કર્તવ્યા ય ઇહ વિશિષ્ટાઃ સ્વભાવતઃ કેચિત્ ।
 યૂથમપિ ગોષ્ઠિકા ઇહ વચનેન સુખં તુ તે સ્થાપ્યા ॥૧૦॥
 અતિસંધાનં યેષા કર્તવ્યં ન ખલુ ધર્મમિત્રાણાં ।
 ન વ્યાજાદિહ ધર્મો ભવતિ તુ શુદ્ધાશયાદેવ ॥૧૧॥
 દેવોદેશેનેતદ્ગૃહિણાં કર્તવ્યમિત્યલં શુદ્ધઃ ।
 અનિદાનઃ ખલુ ભાવઃ સ્વાશય ઇતિ ગીયતે તજ્ઞૈઃ ॥૧૨॥
 પ્રતિદિવસમસ્યવૃદ્ધિઃ કૃતાકૃતપ્રત્યુપેક્ષણવિધાનાત્ ।
 એવમિદં ક્રિયમાણં શસ્ત્રમિહ નિદર્શિતં સમયે ॥૧૩॥
 એતદિહ ભાવયજ્ઞઃ સદ્ગૃહિણો જન્મફલમિદં પરમં ।
 અભ્યુદયાવ્યુચ્છિત્યા નિયમાદપવર્ગબીજમિતિ ॥૧૪॥
 દેયં તુ ન સાધુભ્યસ્તિષ્ઠંતિ યથા ચ તે તથા કાર્યમ્ ।
 અક્ષયનીવ્યા હ્યેવં જ્ઞેયમિદં વંશાતરકાણ્ડમ્ ॥૧૫॥
 યતનાતો ન ચ હિંસા યસ્માદેષૈવ તન્નિવૃત્તિફલા ।
 તદ્ધિકનિવૃત્તિભાવાદ્વિહિતમતોડકુષ્ઠમેતદિતિ ॥૧૬॥

સપ્તમ જિનબિંબાધિકાર

જિન ભવને તદ્બિમ્બં કારયિતવ્યં દ્રુતં તુ બુદ્ધિમતા ।
 સાધિષ્ઠાનં હ્યેવં તદ્ધનં વૃદ્ધિમદ્ભવતિ ॥૧॥
 જિનબિમ્બકારણવિધિઃ કાલે પૂજાપુરસ્સરં કર્તુઃ ।
 વિભવોચિતમૂલ્યાઽર્પણમનઘસ્ય શુભેન ભાવેન ॥૨॥

નાર્પણમિતરસ્યતથા યુક્ત્યા વક્તવ્યમેવ મૂલ્યમિતિ ।
 કાલે ચ દાનમુચિતં શુભભાવેનેવ વિધિપૂર્વમ્ ॥૩॥
 ચિત્તવિનાશો નૈવં પ્રાયઃ સગ્જાયતે દ્વયોરપિ હિ ।
 અસ્મિન્ વ્યતિકર એષ પ્રતિષિદ્ધો ધર્મતત્ત્વજ્ઞૈઃ ॥૪॥
 એષ દ્વયોરપિ મહાન્ વિશિષ્ટકાર્યપ્રસાધકત્વેન ।
 સંબન્ધં ઇહ ક્ષુણ્ણં ન મિથઃ સન્તઃ પ્રશંસન્તિ ॥૫॥
 યાવન્તઃ પરિતોષાઃ કારયિતુસ્તત્સમુદ્ભવાઃ કેચિત્ ।
 તદ્દિબ્મ્બકારણાનીહ તસ્ય તાવન્તિ તત્ત્વેન ॥૬॥
 અપ્રીતિરપિ ચ તસ્મિન્ ભગવતિ પરમાર્થનીતિતો જ્ઞેયા ।
 સર્વાપાયનિમિત્તં હ્યેષા પાપા ન કર્તવ્યા ॥૭॥
 અધિકગુણસ્થૈર્નિયમાત્ કારયિતવ્યં સ્વદૌર્દૈર્યુક્તમ્ ।
 ન્યાયાજિજ્ઞૈર્તવિત્તેન તુ જિનબિમ્બં ભાવશુદ્ધેન ॥૮॥
 અત્રાવસ્થાત્રયગામિનો બુદ્ધૈર્દૌહદાઃ સમાખ્યાતા ।
 બાલાઘાશ્ચૈતા યત્તત્કીડનકાદિ દેયમિતિ ॥૯॥
 યદ્યસ્ય સત્કમનુચિતમિહ વિત્તે તસ્ય તજ્જમિહ પુણ્યમ્ ।
 ભવતુ શુભાશયકરણાદિત્યે તદ્ભાવ શુદ્ધં સ્યાત્ ॥૧૦॥
 મન્ત્રન્યાસશ્ચ તથા પ્રાણવનમઃ પૂર્વકં ચ તન્નામ ।
 મન્ત્રઃ પરમો જ્ઞેયો મનનત્રાણે હ્યતો નિયમાત્ ॥૧૧॥
 બિમ્બં મહત્સુરૂપં કનકાદિમયં ચ યઃ ખલુ વિશેષઃ ।
 નાસ્માત્ફલં વિશિષ્ટં ભવતિ તુ તદ્દિહાશયવિશેષાત્ ॥૧૨॥
 આગમતન્ત્રઃ સતતં તદ્વદ્ભક્ત્યાદિલિંગસંસિદ્ધઃ ।
 ચેષ્ટાયાં તત્સ્મૃતિમાન્ શસ્તઃ ખલ્યાશયવિશેષઃ ॥૧૩॥

એવંવિધેન યદ્દિબિમ્બકારણં તદ્વદન્તિ સમયવિદઃ ।
 લોકોત્તરમન્યદતો લૌકિકમભ્યુદયસારં ચ ॥૧૪॥
 લોકોત્તરં તુ નિર્વાણસાધકં પરમફલમિહાશ્રિત્ય ।
 અભ્યુદયોઽપિ હિ પરમો ભવતિ ત્વત્રાનુષંગેણ ॥૧૫॥
 કૃષિકરણ ઇવ પલાલં નિયમાદત્રાનુષંગિકોઽભ્યુદયઃ ।
 ફલમિહ ધાન્યાવાસિઃ પરમં નિર્વાણમિવ બિમ્બાત્ ॥૧૬॥

અષ્ટમ પ્રતિષ્ઠાધિકાર

નિષ્પત્તસ્યૈવં ખલુ જિનબિમ્બસ્યોદિતા પ્રતિષ્ઠાશુ ।
 દશદિવસાભ્યન્તરતઃ સા ચ ત્રિવિધા સમાસેન ॥૧॥
 વ્યક્ત્યાખ્યા ખલ્લેકા ક્ષેત્રાખ્યા ચાપરા મહાખ્યા ચ ।
 યસ્તીર્થકૃદ્દદા કિલ તસ્ય તદ્દાદ્યેતિ સમયવિદઃ ॥૨॥
 ઋષભાઘાનાં તુ તથા સર્વેષામેવ મઘમા જ્ઞેયા ।
 સાતત્યધિક્કશતસ્ય તુ ચરમેહ મહાપ્રતિષ્ઠેતિ ॥૩॥
 ભવતિ ચ ખલુ પ્રતિષ્ઠા નિજભાવસ્યૈવ દેવતોદેશાત્ ।
 સ્વાત્મન્યેવ પરં યત્સ્થાપનમિહ વચન નીત્યોચ્ચૈઃ ॥૪॥
 બીજમિદં પરમં યત્પરમાયા એવ સમરસાપત્તેઃ ।
 સ્થાપ્યેન તદપિ મુખ્યા હન્તૈષેવેતિ વિજ્ઞેયા ॥૫॥
 મુક્ત્યાદૌ તત્ત્વેન પ્રતિષ્ઠિતાયા ન દેવતાયાસ્તુ ।
 સ્થાપ્યે ન ચ મુખ્યેયં તદ્દધિષ્ઠાનાઘભાવેન ॥૬॥
 ઇજ્યાદેર્ન ચ તસ્યા ઉપકારઃ કશ્ચિદ્દત્ર મુખ્ય ઇતિ ।
 તદ્દતત્ત્વકલ્પનૈષા બાલકીડાસમા ભવતિ ॥૭॥
 ભાવરસેન્દ્રાતુ તતો મહોદયાજજીવતા સ્વરૂપસ્ય ।
 કાલેન ભવતિ પરમાઽપ્રતિબદ્ધા સિદ્ધકાઞ્ચનતા ॥૮॥

વચનાનલક્રિયાતઃ કર્મેન્ધનદાહતો યતશ્ચૈષા ।
 ઇતિકર્તવ્યતયાહતઃ સફલૈષાપ્યત્ર ભાવવિધૌ ॥૯॥
 એષા ચ લોકસિદ્ધા શિષ્ટજનોપક્ષયાહબિલૈવેતિ ।
 પ્રાયો નાનાત્વં પુનરિહ મન્ત્રગતં બુધાઃ પ્રાહુઃ ॥૧૦॥
 આવાહનાદિ સર્વં વાયુકુમારાદિગોચરં ચાત્ર ।
 સમ્માર્જનાદિસિદ્ધયૈ કર્તવ્યં મન્ત્રપૂર્વં તુ ॥૧૧॥
 ન્યાસસમયે તુ સમ્યક્સિદ્ધાનુસ્મરણપૂર્વકમસંગમ્ ।
 મુક્તૌ તત્સ્થાપનમિવ કર્તવ્યં સ્થાપનં મનસા ॥૧૨॥
 બીજન્યાસઃ સોડયં મુક્તૌ ભાવવિનિવેશતઃ પરમઃ ।
 સકલાવચ્ચક્રયોગપ્રાપ્તિફલોહ્યુદય સચિવશ્ચ ॥૧૩॥
 લવમાત્રમયં નિયમાદ્યુચિતોચિતભાવવૃદ્ધિકરણેન ।
 ક્ષાન્ત્યાદિયુતૈર્મેત્ર્યાદિ સંગતૈર્બૃહણીય ઇતિ ॥૧૪॥
 નિરપાયઃ સિદ્ધાર્થઃ સ્વાત્મસ્થો મન્ત્રરાહસ્યજ્ઞશ્ચ ।
 આનન્દો બહિરસશ્ચિન્ત્યસ્તત્ત્વજ્ઞમુષ્ટિરિયમ્ ॥૧૫॥
 અષ્ટૌ દિવસાન્ યાવત્ પૂજાહવિચ્છેદતોહસ્ય કર્તવ્યા ।
 દાનં ચ યથાવિભવં દાતવ્યં સર્વસત્ત્વેભ્યઃ ॥૧૬॥

નવમ પૂજાસ્વરૂપાધિકાર

સ્નાનવિલેપનસુસુગન્ધિપુષ્પધૂપાદિભિઃ શુભૈઃ કાન્તમ્ ।
 વિભવાનુસારતો યત્કાલે નિયતં વિધાનેન ॥૧॥
 અનુપકૃતપરહિતરતઃ શિવદસ્ત્રિદશેશપૂજિતા ભગવાન્ ।
 પૂજ્યો હિતકામાનામિતિભક્ત્યા પૂજનં પૂજા ॥૨॥
 પઞ્ચોપચારયુક્તા, કાચિચ્ચાષ્ટોપચારયુક્તા સ્યાત્ ।
 ઋદ્ધિવિશેષાદન્યા પ્રોક્તા સર્વોપચારેતિ ॥૩॥

ન્યાયાજિજ્ઞતેન પરિશોધિતેન વિત્તેન નિરવશેષેયમ્ ।
 કર્તવ્યા બુદ્ધિમતા પ્રયુક્તસત્સિદ્ધિ નિયોગેન ॥૪॥
 શુચિનાત્મસંયમપરં સિતશુભવસ્ત્રોણ વચનસારેણ ।
 આશંસારહિતેન ચ તથા ભાવવૃદ્ધયોચ્ચૈઃ ॥૫॥
 પિણ્ડક્રિયા-ગુણગતૈગંભીરૈર્વિવિધવર્ણ સંયુક્તૈઃ ।
 આશયવિશુદ્ધિજનકૈઃ સંવેગપરાયણૈઃ પુણ્યૈઃ ॥૬॥
 પાપનિવેદનગર્ભૈઃ પ્રણિધાનપુરસ્સરૈર્વિચિત્રાર્થૈઃ ।
 અસ્ખલિતાદિ ગુણયુતૈઃ સ્તોત્રૈશ્ચ મહામતિગ્રથિતૈઃ ॥૭॥
 શુભભાવાર્થ પૂજા સ્તોત્રેભ્યઃ સ ચ પરઃ શુભો ભવતિ ।
 સદ્ભૂતગુણોત્કીર્તનસંવેગાત્સમરસાપત્યા ॥૮॥
 કાયાદિ યોગસારા ત્રિવિધા તચ્છુદ્ધયુપાત્તવિત્તેન ।
 યા તદ્દતિયારરહિતા સા પરમાન્યે તુ સમયવિદ્ઃ ॥૯॥
 વિદ્ધનોપશમન્યાદ્યા ગીતાભ્યુદયપ્રસાધની ચાન્યા ।
 નિર્વ્યાણસાધનીતિ ચ ફલદા તુ યથાર્થસંજ્ઞાભિઃ ॥૧૦॥
 પ્રવરં પુષ્પાદિ સદા ચાદ્યાયાં સેવતે તુ તદ્દાતા ।
 આનયતિ ચાન્યતોડપિ હિ નિયમાદેવ દ્વિતીયાયામ્ ॥૧૧॥
 ત્રૈલોક્યસુંદરં યન્મનસાપાદયતિ તત્તુ ચરમાયામ્ ।
 અખિલગુણાધિકસઘોગસારસદ્બલ્લયાગપરઃ ॥૧૨॥
 સ્નાનાદૌ કાયવધો ન ચોપકારો જિનસ્ય કશ્ચિદપિ ।
 કૃતકૃત્યશ્ચ સ ભગવાન્ વ્યર્થા પૂજેતિ મુગ્ધમતિ ॥૧૩॥
 કૂપોદાહરણાદિહ કાયવધોડપિ ગુણવાન્ મતો ગૃહિણઃ ।
 મન્ત્રાદેરિવ ચ તતસ્તદનુપકારેડપિ ફલભાવઃ ॥૧૪॥

કૃતકૃત્યત્વાદેવ ચ તત્પૂજા ફલવતી ગુણોત્કર્ષાત્ ।
 તસ્માદ્વ્યર્થેષાઽઽરમ્ભવતોઽન્યત્ર વિમલધિયઃ ॥૧૫॥
 ઇતિ જિનપૂજાં ધન્યઃ શ્રુણ્વન્ કુર્વન્તદોચિતાં નિયમાત્ ।
 ભવવિરહ કારણં ખલુ સદ્નુષ્ઠાનં દ્રુતં લભતે ॥૧૬॥

દશમ પૂજાફલાધિકાર

સદ્નુષ્ઠાનમતઃ ખલુ બીજન્યાસાત્પ્રશાન્તવાહિતયા ।
 સગ્જાયતે નિયોગાત્પુંસાં પુણ્યોદયસહાયમ્ ॥૧॥
 તપ્રીતિભક્તિ વચનાસંજોપપદં ચતુર્વિધં ગીતમ્ ।
 તત્વાભિજ્ઞેઃ પરમપદસાધનં સર્વમેવૈતત્ ॥૨॥
 યત્રાદરોસ્તિ પરમઃ પ્રીતિશ્ચ હિતોદયા ભવતિ કતુઃ ।
 શેષત્યાગેન કરોતિ યચ્ચ તત્પ્રીત્યનુષ્ઠાનમ્ ॥૩॥
 ગૌરવવિશેષયોગાદ્બુદ્ધિમતો યદ્વિશુદ્ધિતર યોગમ્ ।
 ક્રિયયેતર તુલ્યમપિ જ્ઞેયં તદ્ભક્ત્યનુષ્ઠાનમ્ ॥૪॥
 અત્યન્ત-વલ્લભા ખલુ પત્ની તદ્વદ્ધિતા ચ જનનીતિ ।
 તુલ્યમપિ કૃત્યમનયોર્જ્ઞાતં સ્યાત્પ્રીતિભક્તિગતમ્ ॥૫॥
 વચનાત્મિકા પ્રવૃત્તિઃ સર્વત્રૌચિત્યયોગતો યાતુ ।
 વચનાનુષ્ઠાનમિદં ચારિત્રવતો નિયોગેન ॥૬॥
 યત્ત્વભ્યાસાતિશયાત્સાત્મીભૂતમિવ ચેષ્ટ્યતે સદ્ભિઃ ।
 તદસંજ્ઞાનુષ્ઠાનં ભવતિ ત્વેતત્તદાવેધાત્ ॥૭॥
 ચક્રભ્રમણં દણ્ડાત્તદભાવે ચૈવ યત્પરં ભવતિ ।
 વચનાસંજ્ઞાનુષ્ઠાનયોસ્તુ તજ્જાપકં જ્ઞેયમ્ ॥૮॥
 અભ્યુદયફલે યાદ્યે નિઃશ્રેયસસાધને તથા ચરમે ।
 એતદનુષ્ઠાનાનાં વિજ્ઞેયે ઇહ ગતાપાયે ॥૯॥

ઉપકાર્યપ્રકારિવિપાકવચનધર્મોત્તરા મતા ક્ષાન્તિઃ ।
 આદ્યે ત્રિભેદા ચરમદ્વિતયે દ્વિભેદેતિ ॥૧૦॥
 ચરમાઘાયાં સૂક્ષ્માડતિયારાઃ પ્રાયશોડતિવિરલાશ્ચ ।
 આદ્યત્રયે ત્વમી સ્યુઃ સ્થૂલાશ્ચ તથા ઘનાશ્ચૈવ ॥૧૧॥
 શ્રુતમયમાત્રાપોહાચ્ચિન્તામયભાવનામયે ભવતઃ ।
 જ્ઞાને પરે યથાર્હ ગુરુભક્તિવિધાન-સલ્લિહ્નગે ॥૧૨॥
 ઉદ્ધકપયોમૃતકલ્પં પુંસાં સઙ્જ્ઞાનમેવમાખ્યાતમ્ ।
 વિધિયત્નવત્તુ ગુરુભિર્વિષયતૃડપહારિ નિયમેન ॥૧૩॥
 શ્રૃણુવન્નપિ સિદ્ધાન્તં વિષયપિપાસાતિરેક્તઃ પાપઃ ।
 પ્રાપ્નોતિ ન સંવેગં તદાપિ યઃ સોડચિકિત્સ્ય ઇતિ ॥૧૪॥
 નૈવંવિધસ્ય શસ્ત્રં માણ્ડલ્યુપવેશનપ્રદાનમપિ ।
 કુર્વન્નેતદ્ગુરુરપિ તદ્ધિકદ્ધોષોડવગન્તવ્યઃ ॥૧૫॥
 યઃ શ્રૃણુવન્સંવેગં ગચ્છતિ તસ્યાઘમિહ મતં જ્ઞાનમ્ ।
 ગુરુભક્ત્યાદિ વિધાનાત્કારણમેતદ્ દ્વયસ્યેષ્ટમ્ ॥૧૬॥

એકાદશ - શ્રુતજ્ઞાન લિંગ

શુશ્રૂષા ચેહાદ્યં લિહ્નગં ખલુ વર્ણયન્તિ વિદ્વાંસઃ ।
 તદ્ભાવેડપિ શ્રાવણમસિરાવન્નિદૂપજનનસમમ્ ॥૧॥
 શુશ્રૂષાપિ દ્વિવિધા પરમેતરભેદતો બુધૈરૂકતા ।
 પરમા ક્ષયોપશમતઃ પરમાચ્છ્રવાણાદિસિદ્ધિફલા ॥૨॥
 યૂનો વૈદગંધ્યવતઃ કાન્તાયુક્તસ્ય કામિનોડપિ દૃઢમ્ ।
 કિન્નરગેયશ્રવાણાદધિકો ધર્મશ્રુતૌ રાગઃ ॥૩॥
 ગુરુભક્તિઃ પરમાસ્યાં વિધૌ પ્રયત્નસ્તથાડડતિઃ કરણે ।
 સદ્ગ્રન્થાસિઃ શ્રવાણં તત્ત્વાભિનિવેશ પરમ ફલમ્ ॥૪॥

વિપરીતા ત્વિતરા સ્યાત્રાયોડનર્થાય દેહિનાં સા તુ ।
 યા સુપ્તનૃપકથાનકશુશ્રૂષાવત્સ્થિતા લોકે ॥૫॥
 ઊહાદિરહિતમાદં તદ્યુક્તં મધ્યમં ભવેજ્જ્ઞાન્યમ્ ।
 ચરમં હિતકરણફલં વિપર્યયો મોહતોડન્ય ઇતિ ॥૬॥
 વાક્યાર્થમાત્રવિષયં કોષ્ટકગતબીજસન્નિભં જ્ઞાનમ્ ।
 શ્રુતમયમિહ વિજ્ઞેયં મિથ્યાભિનિવેશરહિતમલમ્ ॥૭॥
 યત્તુ મહાવાક્યાર્થજમતિ સૂક્ષ્મ સુયુક્તિ ચિન્તયોપેતમ્ ।
 ઉદક ઇવ તૈલબિન્દુર્વિસર્પિ ચિન્તામયં તત્સ્યાત્ ॥૮॥
 એદમ્પર્યગતં યદ્વિધ્યાદૌ યત્નવત્તથૈવોચ્ચૈઃ ।
 એતત્તુ ભાવનામયમશુદ્ધસદ્રત્નદીપ્તિસમમ્ ॥૯॥
 આદ્ય ઇહ મનાક્રપુંસસ્તદ્રાગાદર્શન ગ્રહો ભવતિ ।
 ન ભવત્યસૌ દ્વિતીયે ચિન્તાયોગાત્ કદાચિદપિ ॥૧૦॥
 ચારિચરકસગ્જીવન્યચરકચારણવિધાનતશ્ચરમે ।
 સર્વત્ર હિતા વૃત્તિર્ગામ્ભીર્યાત્સમરસાપત્યા ॥૧૧॥
 ગુર્વાદિવિનયરહિતસ્ય યસ્તુ મિથ્યાત્વદોષતો વચનાત્ ।
 દીપ ઇવ માણ્ડલગતો બોધઃ સ વિપર્યયઃ પાપઃ ॥૧૨॥
 દણ્ડીખાણ્ડનિવસનં ભસ્માદિવિભૂષિતં સતાં શોચ્યમ્ ।
 પશ્યત્યાત્માનમલં ગ્રહી નરેન્દ્રાદપિ હ્યધિકમ્ ॥૧૩॥
 મોહવિકારસમેતઃ પશ્યત્યાત્માનમેવમકૃતાર્થમ્ ।
 તદ્વચત્યયલિહગરતં કૃતાર્થમિતિ તદ્ગ્રહાદેવ ॥૧૪॥
 સમ્યગ્દર્શનયોગાજ્ઞ જ્ઞાનં તદ્ગ્રન્થિભેદતઃ પરમમ્ ।
 સોડપૂર્વકરણતઃ સ્યાજ્જ્ઞેયં લોકોત્તરં તચ્ચ ॥૧૫॥

लोकोत्तरस्य तस्मान्महानुभावस्य शान्तयित्तस्य ।
औयित्यवतो ज्ञानं शेषस्य विपर्ययो ज्ञेयः ॥१६॥

द्वादश दीक्षाधिकार

अस्मिन्सति दीक्षाया अधिकारी तत्त्वतो भवति सत्त्वः ।
उत्तरस्यपुनर्दीक्षा वसन्तनृपसन्निभा ज्ञेया ॥१॥
श्रेयोदानादशिवक्षपाणाय सतां मतेह दीक्षेति ।
सा ज्ञानिनो नियोगाद्यथोदितस्यैव साध्वीति ॥२॥
यो निरनुबन्धदोषाद्द्वोऽनाभोगवान् वृजिनभीरुः ।
गुरुभक्तो ग्रहरहितः सोऽपि ज्ञान्येव तत्फलतः ॥३॥
यक्षुष्मानेकः स्यादन्धोऽन्यस्तन्मतानुवृत्ति परः ।
गन्तारौ गन्तव्यं प्राप्नुत अेतौ युगपदेव ॥४॥
यस्यास्ति सत्कियायामित्थं सामर्थ्ययोग्यताऽविकला ।
गुरुभावप्रतिबन्धादीक्षोयित एव सोऽपि किल ॥५॥
देयाऽस्मै विधिपूर्वं सम्यक्त्तन्त्रानुसारतो दीक्षा ।
निर्व्वाणबीजभेद्यनिष्टफलदान्यथात्यन्तम् ॥६॥
देशसमग्राभ्येयं विरतिन्यासोऽत्र तद्वति सम्यक् ।
तन्नामाद्विस्थापनमविद्रुतं स्वगुरुयोजनतः ॥७॥
नाम निमित्तं तत्त्वं तथा तथा योद्धृतं पुरा यद्विहं ॥
तत्स्थापना तु दीक्षा तत्वेनान्यस्तद्वप्यारः ॥८॥
कीर्त्यारोग्यध्रुवपदसम्प्राप्तेः सूयकानि नियमेन ।
नामादीन्याचार्या वदन्ति तत्तेषु यतितव्यम् ॥९॥
तत्संस्कारादेषा दीक्षा सम्पद्यते महापुंसः ।
पापविषांपगमात् भलु सम्यग्गुरुधारणयोगात् ॥१०॥

સમ્પન્નાયાં ચાસ્યાં લિઙ્ગં વ્યાવર્ણયન્તિ સમયવિદઃ ।
 ધર્મેકનિષ્ઠતૈવ હિ શેષત્યાગેન વિધિપૂર્વમ્ ॥૧૧॥
 વચનક્ષાન્તિરિહાદૌ ધર્મક્ષાન્ત્યાદિસાધનં ભવતિ ।
 શુદ્ધં ચ તપો નિયમાદ્યમશ્ચ સત્યં ચ શૌચં ચ ॥૧૨॥
 આર્કિશ્ચન્યં મુખ્યં બ્રહ્માપિ પરં સદાગમવિશુદ્ધમ્ ।
 સર્વં શુક્લમિદં ખલુ નિયમાત્સંવત્સરાદૂર્ધ્વમ્ ॥૧૩॥
 ધ્યાનાધ્યયનાભિરતિઃ પ્રથમં પશ્ચાત્ ભવતિ તન્મયતા ।
 સૂક્ષ્માર્થાલોચનયા સંવેગઃ સ્પર્શયોગશ્ચ ॥૧૪॥
 સ્પર્શસ્તત્તત્વાભિઃ સંવેદનમાત્રમવિહિતં ત્વન્યત્ ।
 વન્ધ્યમપિ સ્યાદેતત્સ્પર્શસ્ત્વક્ષેપતત્ફલદઃ ॥૧૫॥
 વ્યાધ્યભિભૂતો યદ્વન્નિર્વિગ્નસ્તેન તત્ક્રિયાં યત્નાત્ ।
 સમ્યક્કરોતિ તદ્વદ્દીક્ષિત ઇહ સાધુસચ્ચેષ્ટામ્ ॥૧૬॥

ત્રયોદશ - ગુરુવિનયાધિકાર

ગુરુવિનય સ્વાધ્યાયો યોગાભ્યાસઃ પરાર્થકરણં ચ ।
 ઇતિ કર્તવ્યતયા સહ વિજ્ઞેયા સાધુસચ્ચેષ્ટા ॥૧॥
 ઔચિત્યાદ્ગુરુવૃત્તિર્બહુમાનસ્તત્કૃતજ્ઞતા ચિત્તમ્ ।
 આજ્ઞાયોગસ્તત્સત્યકરણતા ચેતિ ગુરુવિનયઃ ॥૨॥
 યત્તુ ખલુ વાયનાદેરાસેવનમત્ર ભવતિ વિધિપૂર્વમ્ ।
 ધર્મકથાન્તં ક્રમશસ્તત્સ્વાધ્યાયો વિનિર્દિષ્ટઃ ॥૩॥
 સ્થાનોર્ણાર્થાલમ્બનતદન્યયોગ પરિભાવનં સમ્યક્ ।
 પરતત્ત્વયોજનમલં યોગાભ્યાસ ઇતિ તત્ત્વવિદઃ ॥૪॥
 વિહિતાનુષ્ઠાન પરસ્ય તત્ત્વતો યોગશુદ્ધિ સચિવસ્ય ।
 ભિક્ષાટનાદિ સર્વ્વં પરાર્થકરણં યતેજ્ઞેયમ્ ॥૫॥

સર્વત્રાનાકુલતા યતિભાવાઽવ્યયપરા સમાસેન ।
 કાલાદિગ્રહણાવિધૌ ક્રિયેતિકર્ત્તવ્યતા ભવતિ ॥૬॥
 ઇતિ ચેષ્ટાવત ઉચ્ચૈર્વિશુદ્ધભાવસ્ય સઘટે: ક્ષિપ્રમ્ ।
 મૈત્રીકરૂણામુદિતોપેક્ષાઃ કિલ સિદ્ધિમુપયાન્તિ ॥૭॥
 એતાશ્ચતુર્વિધાઃ ખલુ ભવન્તિ સામાન્યતશ્ચતસ્રોઽપિ ।
 એતદ્ભાવપરિણતાવન્તે મુક્તિર્ન તત્રૈતાઃ ॥૮॥
 ઉપકારિસ્વજનેતરસામાન્યગતા ચતુર્વિધા મૈત્રી ।
 મોહાસુખસંવેગાઽન્યહિતયુતા ચૈવ કરૂણેતિ ॥૯॥
 સુખમાત્રે સદ્વેતાવનુબન્ધયુતે પરે ચ મુદિતા તુ ।
 કરૂણાનુબન્ધનિર્વેદ તત્ત્વસારા હ્યુપેક્ષેતિ ॥૧૦॥
 એતાઃ ખલ્વભ્યાસાક્રમેણ વચનાનુસારિણાં પુંસામ્ ।
 સદ્વૃત્તાનાં સતતં શ્રાદ્ધાનાં પરિણમન્ત્યુચ્ચૈઃ ॥૧૧॥
 એતદ્રહિતં તુ તથા તત્ત્વાભ્યાસાત્પરાર્થકાર્યેવ ।
 સદ્બોધમાત્રમેવ હિ ચિત્તં નિષ્પન્નયોગાનામ્ ॥૧૨॥
 અભ્યાસોઽપિ પ્રાયઃ પ્રભૂતજન્માનુગો ભવતિ શુદ્ધઃ ।
 કુલયોગ્યાદીનામિહ તન્મૂલાધાનયુક્તાનામ્ ॥૧૩॥
 અવિરાધનયા યતતે યસ્તસ્યાયમિહ સિદ્ધિમુપયાતિ ।
 ગુરુવિનયઃ શ્રુતગર્ભો મૂલં ચાસ્યા અપિ જ્ઞેયઃ ॥૧૪॥
 સિદ્ધાન્તકથા સત્સંજ્ઞમશ્ચ મૃત્યુપરિભાવનં ચૈવ ।
 દુષ્કૃતસુકૃતવિપાકાલોચનમથ મૂલમસ્યાપિ ॥૧૫॥
 એતસ્મિન્ ખલુ યત્નો વિદુષા સમ્યક્ સદૈવ કર્ત્તવ્યઃ ।
 આમૂલમિદં પરમં સર્વસ્ય હિ યોગમાગ્ગસ્ય ॥૧૬॥

ચતુર્દશ યોગભેદાધિકાર

સાલમ્બનો નિરાલમ્બનશ્ચ યોગઃ પરો દ્વિધા જ્ઞેયઃ ।
જિનરૂપધ્યાનં ખલ્વાઘસ્તત્તત્ત્વગસ્ત્વપરઃ ॥૧॥
અષ્ટપૃથગજનચિત્તત્યાગાઘોગિકુલચિત્તયોગેન ।
જિનરૂપં ધ્યાતવ્યં યોગવિધાવન્યથા દોષઃ ॥૨॥
ખેદોદ્વેગક્ષેપોત્થાનભ્રાન્ત્યન્યમુદ્ગુગ્ગાસકૃગૈઃ ।
યુક્તાનિ હિ ચિત્તાનિ પ્રબન્ધતો વર્જયેન્મતિમાન્ ॥૩॥
ખેદે દાઢ્યાભાવાન્ પ્રણિધાનમિહ સુન્દરં ભવતિ ।
એતર્ય્યેહ પ્રવરં કૃષિકર્મણિ સલિલવજ્રજ્ઞેયમ્ ॥૪॥
ઉદ્વેગે વિદ્વેષાદ્વિષ્ણુસમં કરણમસ્ય પાપેન ।
યોગિકુલજન્મબાધકમલમેતત્તદ્વિદામિષ્ટમ્ ॥૫॥
ક્ષેપેડપિ યાપ્રબન્ધાદિષ્ટફલ સમૃદ્ધયે ન જાત્વેતત્ ।
નાસકૃદ્વૃત્પાટનતઃ શાલિરપિ ફલાવહઃ પુંસઃ ॥૬॥
ઉત્થાને નિર્વેદાત્કરણમકરણોદયં સદૈવાસ્ય ।
અત્યાગત્યાગોચિતમેતત્તુ સ્વસમયેડપિ મતમ્ ॥૭॥
ભ્રાન્તૌ વિભ્રમયોગાન્ હિ સંસ્કારઃ કૃતેતરાદિગતઃ ।
તદભાવે તત્કરણં પ્રકાન્તવિરોધ્યનિષ્ટફલમ્ ॥૮॥
અન્યમુદિ તત્ર રાગાત્તદનાદરતાડર્થતો મહાપાયા ।
સર્વાનર્થનિમિત્તં મુદ્વિષયાક્ષારવૃષ્ટ્યાભા ॥૯॥
રૂજિ નિજજાત્યુચ્છેદાત્ કરણમપિ હિ નેષ્ટસિદ્ધયે નિયમાત્ ।
અસ્યેત્યનનુષ્ઠાનં તેનૈતદ્વન્ધ્યફલમેવ ॥૧૦॥
આસકૃગેડપ્યવિધાનાદસક્ત્યુચિતમિત્યફલમેતત્ ।
ભવતીષ્ટફલદમુચ્ચૈસ્તદપ્યસક્ત્યંતઃ પરમમ્ ॥૧૧॥

એતદોષવિમુક્તં શાન્તોદાતાદિભાવસંયુક્તમ્ ।
 સતતં પરાર્થનિયતં સઙ્કલેશવિવર્જિતં ચૈવ ॥૧૨॥
 સુસ્વપ્નદર્શનં પરં સમુલ્લસદ્ગુણગણૌઘમત્યન્તમ્ ।
 કલ્પતરૂબીજકલ્પં શુભોદયં યોગિનાં ચિત્તમ્ ॥૧૩॥
 એવંવિધમિહ ચિત્તં ભવતિ પ્રાયઃ પ્રવૃત્તચક્રસ્ય ।
 ધ્યાનમપિ શસ્ત્રમસ્ય ત્વધિકૃતમિત્યાહુરાચાર્યાઃ ॥૧૪॥
 શુદ્ધે વિવિક્ત દેશે સમ્યક્સંયમિતકાયયોગસ્ય ।
 કાયોત્સર્ગોણ દૃઢં યદ્વા પર્યંકુબન્ધેન ॥૧૫॥
 સાધ્વાગમાનુસારાય્યેતો વિન્યસ્ય ભગવતિ વિશુદ્ધમ્ ।
 સ્પર્શવિધાત્તસિદ્ધયોગિ સંસ્મરણ યોગેન ॥૧૬॥

પંચદશઃ ધ્યેય સ્વરૂપાધિકાર

સર્વજગદ્ધિતમનુપમમતિશય સન્દોહમૃદ્ધિ સંયુક્તમ્ ।
 ધ્યેયં જિનેન્દ્રરૂપં સદસિ ગદત્તત્પરં ચૈવ ॥૧॥
 સિંહાસનોપવિષ્ઠં છત્રત્રયકલ્પપાદપસ્યાધઃ ।
 સત્વાર્થસમ્પ્રવૃત્તં દેશનયા કાન્તમત્યન્તમ્ ॥૨॥
 આધીનાં પરમૌષધમવ્યાહતમખિલ સમ્પદાં બીજમ્ ।
 ચક્રાદિ-લક્ષણયુતં સર્વોત્તમપુણ્યનિર્માણમ્ ॥૩॥
 નિર્વાણસાધનં ભુવિ ભવ્યાનામગ્રયમતુલ માહાત્મ્યમ્ ।
 સુરસિદ્ધયોગિવન્ધં વરેણ્યશબ્દાભિધેયં ચ ॥૪॥
 પરિણત એતસ્મિન્ સતિ સદ્ધ્યાને ક્ષીણકિલ્બિષો જીવઃ ।
 નિર્વાણપદાસન્નઃ શુક્લાભોગો વિગતમોહઃ ॥૫॥
 ચરમાવગ્નકયોગાત્પ્રાતિભસગ્જાતતત્ત્વસંદૃષ્ટિઃ ।
 ઇદમપરં તત્ત્વં તદ્વદ્વશતસ્ત્વસ્ત્યતોઽપ્યન્યત્ ॥૬॥

તસ્મિન્ દૃષ્ટે દૃષ્ટં તદ્દૃતં તત્પરં મતં બહુ ।
 તદ્યોગાદસ્યાપિ હ્યેષા ત્રૈલોક્યસુન્દરતા ॥૭॥
 સામર્થ્યયોગતો યા તત્ર દિદૃક્ષેત્યસંજ્ઞશક્ત્યાઢ્યા ।
 સાનાલમ્બનયોગઃ પ્રોક્તસ્તદ્દર્શનં યાવત્ ॥૮॥
 તત્રાપ્રતિષ્ઠિતોયં યતઃ પ્રવૃત્તશ્ચ તત્પતસ્તત્ર ।
 સર્વોત્તમાનુજઃ બલુ તેનાનાલમ્બનો ગીતઃ ॥૯॥
 દ્રાગસ્માત્તદર્શનમિષુપાતજ્ઞાતમાત્રતો જ્ઞેયમ્ ।
 એતચ્ચ કેવલં તજ્ઞજ્ઞાનં યત્તત્પરં જ્યોતિઃ ॥૧૦॥
 આત્મસ્થં ત્રૈલોક્યપ્રકાશકં નિષ્ક્રિયં પરાનન્દમ્ ।
 તીતાદિપરિચ્છેદકમલં ધ્રુવં ચેતિ સમયજ્ઞાઃ ॥૧૧॥
 એતદ્યોગફલં તત્પરાપરં દૃશ્યતે પરમનેન ।
 તત્તત્ત્વં યદૃષ્ટ્વા નિવર્તતે દર્શનાકાંક્ષા ॥૧૨॥
 તનુકરણાદિવિરહિતં તચ્ચાચિન્ત્યગુણસમુદયં સૂક્ષ્મમ્ ।
 ત્રૈલોક્યમસ્તકસ્થં નિવૃત્તજન્માદિસંકલેશમ્ ॥૧૩॥
 જ્યોતિઃ પરં પરસ્તાત્મસો યદ્રીયતે મહામુનિભિઃ ।
 આદિત્યવાર્ણ-મમલં બ્રહ્માઘૈરક્ષરં બ્રહ્મ ॥૧૪॥
 નિત્યં પ્રકૃતિવિયુક્તં લોકાલોકાવલોકના ભોગમ્ ।
 સ્તિમિતતરંગોદધિસમમવાર્ણમસ્પર્શમગુરુલઘુ ॥૧૫॥
 સર્વાબાધારહિતં પરમાનન્દસુખસંજ્ઞતમસંજ્ઞમ્ ।
 નિઃશેષકલાતીતં સદાશિવાઘાદિપદવાચ્યમ્ ॥૧૬॥

ષોડશઃ સમરસાધિકાર

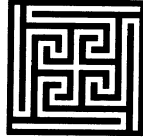
એતદૃષ્ટ્વા તત્ત્વં પરમમનેનૈવ સમરસાપતિઃ ।
 સંજ્ઞાયતેડસ્ય પરમા પરમાનન્દ ઇતિ યામાહુઃ ॥૧૭॥

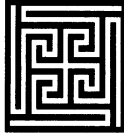
સૈષાઽવિદ્યારહિતાવસ્થાપરમાત્મશબ્દવાચ્યેતિ ।
 એષૈવ ચ વિજ્ઞેયા રાગાદિવિવર્જિતા તથતા ॥૨॥
 વૈશેષિકગુણરહિતઃ પુરુષોઽસ્યામેવ ભવતિ તત્ત્વેન ।
 વિધ્યાતદીપકલ્પસ્ય હન્ત જાત્યન્તરાપ્રાપ્તેઃ ॥૩॥
 એવં પશુત્વવિગમો દુઃખાન્તો ભૂતવિગમ ઇત્યાદિ ।
 અન્યદપિ તન્ત્રસિદ્ધં સર્વભવસ્થાન્તરેઽત્રૈવ ॥૪॥
 પરિણામિન્યાત્મનિ સતિ તત્તદ્ધ્વનિવાચ્યમેતદખિલં સ્યાત્ ।
 અર્થાન્તરે ચ તત્ત્વેઽવિદ્યાદૌ વસ્તુસત્યેવ ॥૫॥
 તદ્યોગયોગ્યતાયાં ચિત્રાયાં ચૈવ નાન્યથા નિયમાત્ ।
 પરિભાવનીયમેતદ્વિદ્વદ્વિભ્ભ સ્તત્ત્વદૃષ્ટયોચ્યૈઃ ॥૬॥
 પુરુષાદ્વૈતં તુ યદા ભવતિ વિશિષ્ટમથ ચ બોધમાત્રં વા ।
 ભવભવવિગમવિભેદસ્તદા કથં યુજ્યતે મુખ્યઃ ॥૭॥
 અગ્નિજલભૂમયો યત્પરિતાપકરા ભવેઽનુભવસિદ્ધાઃ ।
 રાગાદયશ્ચ રૌદ્રા અસત્પ્રવૃત્યાસ્પદં લોકે ॥૮॥
 પરિકલ્પિતા યદિ તતો ન સન્તિ તત્ત્વેન કથમમીસ્યુરિતિ ।
 તન્માત્ર એવ તત્ત્વે ભવભવવિગમૌ કથં યુક્તૌ ॥૯॥
 પરિકલ્પનાપિ ચૈષા હન્ત વિકલ્પાત્મિકા ન સમ્ભવતિ ।
 તન્માત્ર એવ તત્ત્વે યદિ વાઽભાવો ન જાત્વસ્યાઃ ॥૧૦॥
 તસ્માદ્ધથોક્તમેતત્ત્રિતયં નિયમેન ધી ધનૈઃ પુમ્ભિઃ ।
 ભવભવવિગમનિબન્ધનમાલોચ્યં શાન્તયેતોભિઃ ॥૧૧॥
 એદંપર્ય શુદ્ધયતિ યત્રાસાવાગમઃ સુપરિશુદ્ધઃ ।
 તદભાવે તદેશઃ કશ્ચિત્સ્યાદન્યથાગ્રહણાત્ ॥૧૨॥

તત્રાપિ ચ ન દ્વેષઃ કાર્યો વિષયસ્તુ યત્નતો મૃગ્યઃ ।
 તસ્યાપિ ન સદ્વચનં સર્વં યત્પ્રવચનાદન્યત્ ॥૧૩॥
 અદ્વેષો જિજ્ઞાસા શુશ્રૂષા શ્રવણબોધમીમાંસાઃ ।
 પરિશુદ્ધા પ્રતિપત્તિઃ પ્રવૃત્તિરષ્ટાઙ્ગિકી તત્ત્વે ॥૧૪॥
 ગર્ભાર્થં ખલ્લેષાં ભાવાનાં યત્નતઃ સમાલોચ્ય ।
 પુંસા પ્રવર્તિતવ્યં કુશલે ન્યાયઃ સતામેષઃ ॥૧૫॥
 એતે પ્રવચનતઃ ખલુ સમુદ્ધૃતા મન્દમતિહિતાર્થં તુ ।
 આત્માનુસ્મરણાય ચ ભાવા ભવવિરહસિદ્ધિફલાઃ ॥૧૬॥
 ધર્મ્મ શ્રવણે યત્નઃ સતતં કાર્યો બહુશ્રુતસમીપે ।
 હિતકાઙ્ક્ષભિર્નૃસિંહૈર્વચનં નનુ હારિભદ્રમિદમ્ ॥૧૭॥

ગોચરી-પાણી વહોરવા જતાં ભાવવાની ભાવના.

અહો! ત્રિલોકેશ્વર પરમાત્માએ સંયમદેહના રક્ષણ માટે કેવી નિર્દોષ પાપ રહિત ભિક્ષાયર્યા બતાવી છે! ભિક્ષા ચર્યામાં અઘાકર્માદિ પર દોષો ટાળવાનું શ્રમણ માટે ફરમાવ્યું છે. મારે અત્યારે વિશેષ કરીને તે દોષો ટાળવા સતત ઉપયોગવાળા બનવું જોઈએ. જીભની લાલસાથી બેઠરકારીથી (અનુપયોગથી) કોઈપણ દોષ ગોચરી વહોરતા લાગવો ન જોઈએ. આમ ગોચરી ચર્યાનું વ્યવસ્થિત પાલન કરતા મારા મહાન ઉપકારી પૂ. ગુરુદેવ, રત્નાધિક કે આગંતુક શ્રમણની ભક્તિનો કરવાનો લાભ મળશે. મારા અંતરાય કર્મો તુટશે અને બાહુબલીએ પૂર્વભવમાં જે પુણ્ય ઉપાર્જન કર્યું તેવું મને પણ મળશે.

ચારિત્ર ચૂડામણી પ.પૂ.પંચાસ
શ્રીમણિવિજયજી(દાદા)મ.સા.

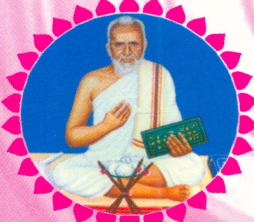
સંઘ સ્થવિર પ.પૂ.મુનિરાજ
શ્રી બુદ્ધિવિજયજી મ.સા.

તપાગચ્છાધિરાજ પ.પૂ.ગણિવર્ય
શ્રી મુક્તિવિજયજી મ.સા.

બાલબ્રહ્મચારી પ.પૂ.આચાર્ય
શ્રી વિજયકમલસૂરીશ્વરજી મ.સા.

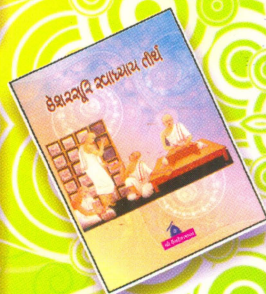
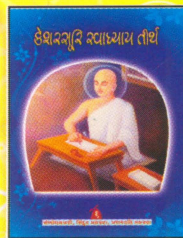
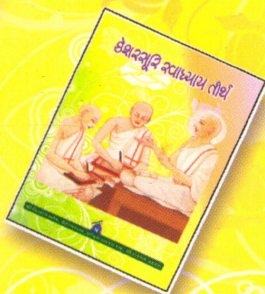
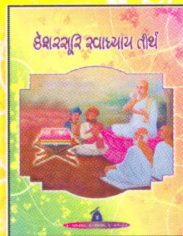
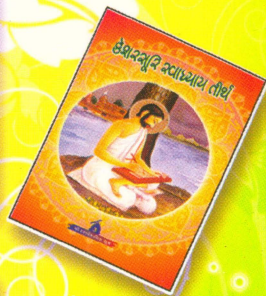
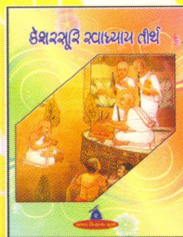
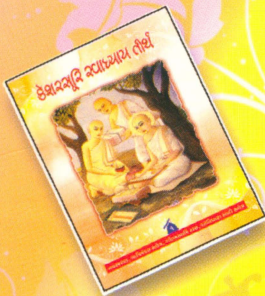
સરલ સ્વભાવી પ.પૂ.આચાર્ય
શ્રી વિજય પ્રભવચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મ.સા.

અધ્યાત્મયોગી પ.પૂ.આચાર્ય
શ્રી વિજયચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મ.સા.

ગચ્છાધિપતી પ.પૂ.આચાર્ય
શ્રી વિજય હેમપ્રભસૂરીશ્વરજી મ.સા.

RAJUL ARTS
9769791990